מספר 1839 | שנה 36 | 29.11.72, כ"ג כסלו תשל"ג | המחיר 2.25 ל"י

העולם הזה

מהסלמה בחזית הסורית - להסלמה בתעלה?

לקראת חידוש מלחמת ההתשה?

אלוף אלברט משקיף על הקו

קורא יקר.

השבוע, לפני עשרים וחמש שנה, התקבלה בעצרת ה־או"ם שהתכנסה בלייק־סאכסס ההחלטה על חלוקת ארץ־ישראל, שהביאה להקמת מדינת ישראל.

„היה זה לילה! לילה שנמשך שלושה ימים ושלושה לילות! — פרק זמן שכולו פירפור־לבבות ומתיחות־עצבים. רק זקנים ותינוקות לא יצאו החוצה לאחר שעברה ברחוב, במין טלפטיה מופלאה, הידיעה על המדינה היהודית שקמה בפועל."

כך, במילים אלה, נפתח הדיווח של העולם הזה על מאורעות אותו יום היסטורי (העולם הזה 532).

ההחלטה התקבלה במוצאי־שבת. גליון העולם הזה של אותו שבוע הופיע כעבור חמישה ימים, כשעל שערו תמונת צעירים צוהלים ומריעים באותו לילה־שלא־יישכח ברחובות תל־אביב (ראה התמונה).

דיפדוף באותו גליון בן 20 העמודים של העולם הזה מלפני 25 שנה, יש בו ללמד לא רק על הדרך שעברה המדינה מאז, אלא גם על מה שעבר על העולם הזה מאותם ימים. מחירו של הגליון שהופיע ב־4.12.47, בעריכתו של אורי קיסרי היה 50 מיל. בשבועון, שהיה למעשה השבועון העברי הוותיק ביותר שהופיע בארץ־ישראל — שכן הוא היה המשכו של השבועון תשע בערב שהחל להופיע 11 שנה קודם לכן — השתתפו אז מיטב עתונאי ארץ־ישראל.

שער „העולם הזה" 532
היום בו נולדה המדינה

את המאמר הראשי באותו גליון כתב הד"ר חיים גמזו, כיום מנהל מוזיאון תל־אביב ומבקר תיאטרון נודע. הוא תיאר בו כיצד שמע על הכרזת המדינה בלילה בו בילה חופשה בקיבוץ מעברות. באותה הזדמנות מספר הד"ר גמזו בדיחה על ילד שבכה כדי לקבל מאביו קרוקינט (טרוטינט בלשונו של גמזו, משום־מה). אחרי שקיבל מאביו את הקרוקינט המשיך לבכות באומרו: „לכם הגדולים טוב, אתם יכולים לנסוע לחוץ־לארץ. אך מה אעשה אני היום אחר־הצהריים, אחרי שאסיים בקרוקינט שלי את סיורי במדינה העברית?"

מאמר ראשי שני על אותו נושא נכתב בידי ש. שריה, הלוא הוא שריה שפירא, כיום מעורכי הג'רוזלם פוסט. ברשימת המערכת ניתן היה למצוא שמות כמו יעקב גל ז"ל, יעקב גרומן, שמעון סאמט, רפאל קלצ'קין, שלום רוזנפלד ו„מודיעינו המיוחדים ברחבי הארץ".

כבר אז התמחה שלום רוזנפלד בחידודי המילים המפורסמים שלו, אותם הוא מפרסם עתה בגליונות ערב שבת של מעריב. אז הופיעו בהעולם הזה במדור שנקרא פגע וברח. הנה לקט מאימרותיו באותו שבוע: ● ספיחי או"מ: אנו יצאנו בתור ל א ו ם. הערבים יצאו ב א י ו ם. בווין יצא א ו " מ ל ל.

או: נציג האיטי „הצטיין בהפכפכנותו. משנאם תחילה ב ע ד והודיע כי יצביע נ ג ד, שאלוהו יהודים: הן היית קודם מתומכי החלוקה? השיב נציג האיטי: „מילא, הייתי..." וכשחזר בו שוב והצביע בכל זאת בעד, שאלוהו הערבים: „הן אמרת שתצביע נגד? השיב נציג האיטי: „מילא, טעיתי..."

חידוד נוסף של רוזנפלד בהעולם הזה: „אומרים כי המפלגה הקומוניסטית הפלסטינית תשנה עתה את שמה בהתאם לשם החדש שתקבל המדינה העברית. אם המדינה תיקרא „ציון" כפי שמציעים, כי אז תיקרא ודאי המפלגה הנ"ל: „המפלגה הקומוניסטית הציונית."

✶ שיא הפורנוגרפיה

מלבד הדיווח על הכרזת החלוקה הכיל גליון 532 של העולם הזה צילומים מביקורו של סידור בילרסקי „הבריטון המהולל שכבש את לב רבבות שומעיו בעת ביקורו בארץ"; רפורטג'ה מצולמת על ביקור בקיבוצי הנגב; וכתבה מצולמת על הדרבי התל־אביבי בכדורגל בין קבוצות הפועל ונורדיה (בית"ר של ימי המנדאט) שהסתיים בנצחון נורדיה. תוצאת המשחק לא פורסמה משום־מה.

עוד אפשר ללמוד מאותו גליון שבקולנוע מגדלור בתל־אביב הוצג אז הסרט הבתולה מקוטנה אורה ובקולנוע קסם הציגו את הסרט נשמת כינור צוענ"י. התיאטרון הסאטירי המטאטא הציג את הסאטירה גאון בעל כורחו ואילו לי־לה־לו, התיאטרון לרביו, פתח את עונת החורף בהצגת הטרקלין. חצקל איש־כסית פירסם אז מודעה בהעולם הזה לפיה ניתן לאכול בכסית ארוחות צהריים מובחרות במחיר של 200 מיל ארץ־ישראליים (ודמי שירות) וקפה פילץ פירסם את עצמו כ„האחד והיחיד בתל־אביב ובכל מקום."

אפילו מדור רכילות היה כבר אז בהעולם הזה. רכילויות אופייניות מאותו מדור: „מר דנציגקרון (הלוא הוא משה רון, כיום מזכיר אגודת העתונאים) בירך את מר הפטמן באופן רשמי לרגל שובו מחופשתו בצרפת בבית־ההבראה בית־ישע בגבעת־ברנר..." במסיבה מטעם ועד הלשון, תיאר הפרופסור גוייטין את הנוער שלנו כ„תענוג לעיניים וכזוועה לאוזניים"... במסיבת עתונאים עם גולדה מאירסון, ביקש ממנה עיתונאי אמריקאי שתדאג לכך שבמדינה היהודית „יהיו סידורי הדואר והטלגרף יעילים יותר מאשר הם עתה..."

נראה שבקשה זו טרם התמלאה עד עצם היום הזה.

היום אפשר לחייך, אבל במושגי אותם ימים, היה גם העולם הזה עתון נועז. הוא לא נרתע אפילו לפרסם תמונה שבעיני רבים נראתה אז כשיא הפורנוגרפיה: תמונה של שני כסאות נוח ריקים, שלובים זה בזה על שפת ימה של תל־אביב.

זוגות צעירים!

ארגון הזוגות הצעירים ליד העולם הזה — כוח חדש מתכונן

לפעולה גדולה

במאבק לפיתרון בעיית הדיור

כל הזוגות הצעירים המוכנים להצטרף לפעולה זו — מתבקשים להתקשר באופן דחוף עם משה גלילי, טלפון 230856 תל־אביב, בין השעות 9 ו־12 לפניה"צ.

לא נמתין עד בוש - לגג מעל לראש!

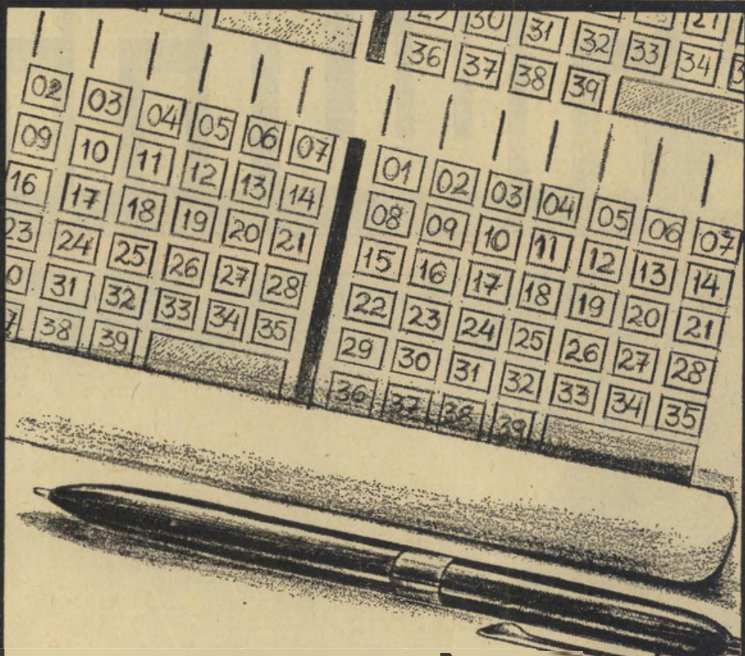

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמן 6 מספרים בכל אחת משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכיה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט..

לוטו
זו השיטה

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

יושם קץ להתגרות הסורים!

„...הפנקס פתוח והיד רושמת,” אמר אמש ראש־הממשלה ושר־הבטחון לוי אשכול בתום ביקור בקיבוץ הספר תל־קציר, שהופגז על ידי הסורים. מר אשכול אמר כי ישראל לא תשלים עם ההיתגרות הסורית ולא תפקיר את ישובי־הספר שלה.
הארץ, 7.11.66

בראיון ששודר אמש בתוכנית היום הזה אמר השר ישראל גלילי כי אין להעלות על הדעת שישראל תשלים עם הסידרה של התגרויות הסורים בישובי הספר ברמת־הגולן. בעקבות הפצצת קיבוץ מרום הגולן, שליד העיירה קונייטרה, אמר השר גלילי כי כל מה שדרוש לקיום השקט בגבול הצפוני הוא שהסורים יכבדו את הפסקת־האש.
דבר, 23.11.72

„ממשלת ישראל תעשה כל מה שביכולתה כדי להבטיח את חיי אזרחיה ולמנוע מהצבא הסורי להפגיז את ישובי־הספר בגבול הצפון,” הצהירה אמש ראש־הממשלה גולדה מאיר, בעת שביקרה בישוב הספר תדמור, ליד קו הנפט במידבר הסורי, שנפגע בצורה קשה בעת הפגזת פתע של הארטילריה הסורית. „אם לא ישימו הסורים קץ להיתגרותם,” אמרה ראש־הממשלה, „יהיה עליהם לשאת בתוצאות.”
ידיעות אחרונות, 18.11.78

„הם לא ישברו אותנו! הגיעה השעה שהסורים יכירו בעובדה שהם אינם מסוגלים בכוח תותחיהם לסלק אותנו מאדמתנו!” כך הודיעה אמש ראש־הממשלה, גולדה מאיר, בתום סיור בקיבוץ הספר נח״ל פרת, השוכן לחוף נהר פרת בחבל ג׳זירה, לא הרחק מהגבול העיראקי. קיבוץ נח״ל פרת, שהוקם על קו הפסקת־האש עם סוריה, הורעש שלשום על־ידי הארטילריה הסורית. „אם לא יפסיקו הסורים בהיתגרותם,” אמרה ראש־הממשלה, „לא יהיה מנוס מלהרחיק את קו הגבול מה־ישובים האזרחיים השלווים שלנו.”
מעריב, 4.11.84

אגדה חינוכית

במשך כל הקייץ עבדה הנמלה כמו משוגעת, סחבה גרגירי חיטה ענקיים על הגב והכינה לה מחסן לחורף. וכל אותו זמן רקד החרגול ועשה עיניים לבחורות.

אז כשנגמר הקייץ והנמלה חזרה הביתה למנוחת החורף, בא החרגול ובכה לה: „תני לי קצת גרגירים! מה איכפת לך?” אבל הנמלה רק צחקה ואמרה: „זה ילמד אותך, חביבי. לולא רקדת כל הזמן, לא היית עכשיו רעב!” וטראח, טרקה לו את הדלת בפרצוף.

כך סיפר ז׳אן דה לה־פונטיין, במאה ה־17.

אבל מאז עברו 400 שנה, ועכשיו זה ככה:

במשך כל הקייץ עבדה הנמלה כמו משוגעת.

בהתחלה, כשהיא סחבה על הכביש גרגיר־חיטה כמו הר, עבר על פניה החרגול בפולקסוואגן.

הנמלה עצרה אותו ואמרה: „למה אתה לא עובד, בטלן שכמוך?”

„מה, אני משוגע לעבוד?” שאל החרגול. „אני רקדן, אני. מופיע פע־מיים בשבוע, וצ׳יק־צ׳אק, אלף לירות כל פעם, בלי מס־הכנסה.”

„תראה מה יקרה לך בחורף!” חשבה לה הנמלה, והמשיכה לעבוד.

כעבור חודש, כשהנמלה עמדה על הכביש וניסתה להרים כמה גרגירי שעורה ענקיים, עבר החרגול במרצדס חדש. „תשמעי, קרה לי משהו לא־נורמלי,” סיפר לנמלה. „רקדתי ב־טלוויזיה, אז עכשיו משלמים לי חמשת אלפים בשביל הופעה אחת של שעתיים.”

הנמלה כימעט התפוצצה. אבל היא זכרה את המשל של לה־פונטיין ו־שתקה. „צוחק מי ש־צוחק אחרון,” היא אמ־רה לעצמה.

הקייץ הגיע לקיצו. הנמלה חיפשה עוד אי־זה גרגיר אחרון או שניים, כשראתה את החרגול נוסע ברולס־רויס.

„מה, אתה לא רעב?” שאלה ה־נמלה.

„איפה רעב! קיבלתי חוזה להופיע בפאריס, באולימפיה. מחר אני טס!” התפאר החרגול.

„אז תעשה לי טובה,” אמרה ה־נמלה, „כשתגיע לפאריס, תחפש את לה־פונטיין, ותגיד לו בשמי שיילך קיבינימאט!”

אבל היא השתמשה, כמובן, בביטוי אחר.

יש רגליים לדבר

מה יהיה עם גולדה?

נשמע השבוע בישיבת מזכירות מפלגת העבודה:

עסקן א׳: מה דעתך? האם תסכים גולדה לכהן קדנציה נוספת כראש־הממשלה?

עסקן ב׳: בטח, איזו שאלה! ואחר־כך היא תוריש את כסאה לדוד בן־גוריון.

ברכות לשר־הבטחון

הבעת תודה

למשה דיין,

תודה על העזרה בפתרון בעייתנו, ועל התמסרותך הרבה לענייננו.

בלעדיך היינו ממזרים עד היום.

האח והאחות

הידד לדיין!

למוישה,

בגללך זכיתי ב־267 אלף לירות בטוטו כדורגל. ניסי־תי את השיטה שלך. עצמתי עין אחת ומילאתי שני טו־רים בליינד. קלעתי בול. מה הייתי עושה בלעדיך? תו־דה מקרב לב.

אמנון לב,
פרס ראשון בטוטו כדורגל

יחי דיין

שר־הביטחון היקר,

תמונתך היתה תלויה מעל מיטתנו בלילה בו הופריתי ל־ראשונה. לולא אתה הייתי מקסימום יולדת תאומים. המשך בדרך זו!

שרה אבוטבול
אם הרביעייה,
ביה״ח תל־השומר

תודה

מפקדי,

זר ורדים על נכונותך להמ־שיך ולקבל ממני עזרה. ממך, מורי ורבי, למדתי לא להת־ייחס להשמצות וההאשמות. על כך תבוא על התודה.

צ. צור, עוזר מיוחד

תשקיף

עיסקה חדשה עם הרב גורן

עוד בטרם נדמו הדי „מיבצע הממזרים" של הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, וכבר מתוכנן מיבצע חדש בניצוחו של הרב, המיועד הפעם להחזיר את יוקרתו בקרב החוגים הדתיים שיצאו נגדו בגלל טיהור הממזרים.

תמורת „מיבצע הממזרים" שלו יקבל גורן מהממשלה את הזכות להיראות כמי שהשיג עבור הדתיים את התיקון בחוק השבות לפיו יוכר כיהודי רק יהודי שגוייר כהלכה.

לפי העיסקה החשאית יהיו שלבי המיבצע כדלהלן: הרב גורן יקים ועדת רבנים לגיור מהיר שתבטיח כי תהליכי הגיור ייעשו במהירות המירבית ללא קשיים מיותרים למתגיירים. תמורת זה יתן המערך לחבריו חופש הצבעה כאשר תועלה בכנסת הצעת התיקון בחוק השבות. מובן שגם ח"כי המפד"ל יהיו זכאים להצביע בעד החוק. יחד עם אותם ח"כים בגח"ל התומכים בחוק יווצר רוב שיביא לתיקון חוק השבות.

הרב גורן יוצג כמי שהשיג את תיקון החוק, תוך תקווה שקרנו תעלה מחדש בקרב הדתיים.

גולדה „ברוגז" עם ספיר ואלון

מזה שבועיים שראש־הממשלה גולדה מאיר נותנת להבין שהיא זועמת על סגנה יגאל אלון, ועל שר־האוצר פנחס ספיר, בשל נאומיהם ה„יוניים" על השטחים במזכירות מפלגת העבודה. יחסה אל השניים מתבטא כימעט ב„ברוגז" גלוי.

כאשר הציע בשעתו משה דיין את הדיון במזכירות על יחס המדינה אל תושבי השטחים, תמכה אומנם גולדה בעריכת הדיון. אולם בעקבות נאומיהם של ספיר ואלון טענה גולדה בגלוי כי הדיון מיותר לחלוטין. במיוחד זועמת גולדה על יגאל אלון בשל הכרתו בישות הפלסטינית בניגוד מוחלט לדיעותיה. נראה כי בנאום הסיכום שלה במזכירות תיתן גולדה ביטוי למורת רוחה מדיעותיהם של השניים, שלמעשה חולקים על מדיניותה.

דיין מאוכזב מתוצאות ביקורו

שר־הביטחון משה דיין אינו מסתיר בחוג מקורביו את אכזבתו מתוצאות שיחותיו עם אנשי הימימשל האמריקאי. **נראה כי התעוררו ספקות לגבי המשך מילוי תביעותיה של ישראל לאספקת נשק חדיש ומתוחכם.**

בינתיים הביעו מקורות אמריקאיים תמיהה, למקרא פרוטוקול השיחה בין דיין לשר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס. במהלך השיחה בין השניים הביע דיין את דעתו כי ישראל תהיה מוכנה לגישה גמישה באשר לסיני. כאשר שאל אותו רוג'רס אם אותה גמישות תהיה גם לגבי הגדה המערבית, השיב דיין: „מובן מאליו," וזאת בניגוד מוחלט לדיעותיו. נראה כי היתה זו פשוט פליטת־לשון שדיין לא התייחס אליה, אבל היא מופיעה בפרוטוקול.

צפויה סכנה למגביות בארצות־הברית

ממשלת ישראל הועמדה על חומרת הסכנה הנשקפת למגביות השונות שעורכת ישראל בארצות־הברית, נוכח תביעה שהוגשה על־ידי קבוצה של אזרחים אמריקאיים, ממתנגדי ישראל, נגד מישרד־האוצר האמריקאי לבית־המישפט הפדראלי של ארצות־הברית.

התובעים, הממומנים כנראה על־ידי אירגונים פרו־ערביים, טוענים כי מישרד־האוצר האמריקאי משחרר ממס תרומות למגביות השונות למען ישראל לפי הסעיף בחוק המכיר בפטור ממס לגבי תרומות למטרות סעד וצדקה. התובעים טוענים כי למעשה משמשים מרבית הכספים הנאספים על־ידי מגביות ישראליות בארצות־הברית למטרות מפלגתיות ולמימון מטרות שאין להם כל קשר עם צדקה.

חוגים ישראליים הגיבו בזילזול כאשר הוגשה התביעה. אולם מסתבר כי הסכנה היא הרבה יותר חמורה מכפי שהוערכה. אם בית־המשפט יפסוק כי הפטור לתרומות לישראל ניתן שלא בצדק, עלול הדבר לפגוע בצורה דראסטית בכל איסוף הכספים למען ישראל.

יועצו של נשיא ארצות־הברית לענייני יהודים, המיליונר היהודי מכס פישר, שהגיע השבוע לישראל, תבע מממשלת ישראל פעולה נמרצת כדי להתגונן מפני סכנה מוחשית זו.

לומדים תורה

תולדות מפלגת העבודה בהוצאה פרטית

אחרי שמזכירות מיפלגת העבודה החליטה כי הספר מעורר המחלוקת של אדם דורון על תולדות מיפלגת העבודה הישראלית יופץ באלפיים עותקים בלבד, **שוקלים מו"לים פרטיים להוציא את הספר לאור בהוצאה פרטית, נוכח ההתעניינות הציבורית שעורר.**

פרס העתונאים בלי אגודת העתונאים

אגודת העתונאים תסיר את חסותה מפרס סוקולוב לעיתונות שהוא הפרס הגבוה ביותר לעתונאים בישראל. במיסגרת ספר השנה של העיתונאים הטיל עורכו התורן של הספר, כתב הארץ יאיר קוטלר, להכין מחקר על פרס סוקולוב ומקבליו בכל תולדותיו.

כתבת אחרת של „הארץ", יהודית וינקלר, שערכה את המחקר, העלתה כי 75% ממקבלי הפרס עד כה היו חברי מערכת „דבר" וכי הפרס לא הוענק מעולם למיבצעים עתונאיים אמיתיים שחשפו פרשיות אשר הסעירו את המדינה.

בעקבות גילויי המחקר התקיים דיון בוועד אגודת העיתונאים ובין ההחלטות שהתקבלו היתה גם ההחלטה להסיר את חסות האגודה מפרס סוקולוב.

טלמון מועמד לראשות עירית באר־שבע

מיכה טלמון, איש מינהל מקרקעי ישראל, ירוץ לראשות עיריית באר־שבע מטעם מיפלגת העבודה. סניף המיפלגה בבירת הנגב תקיף בדעתו שלא לתמוך בהמשך מועמדותו של אליהו נאווי לכהונה נוספת כראש עיריה.

מיכה טלמון עומד לפרוש בקרוב ממינהל מקרקעי ישראל, אך יחד עם זאת קיבל הבטחה ממנהל המינהל, אלוף (מיל.) מאיר זורע, כי אם לא תצא תכניתו אל הפועל, או אם לא יזכה בראשות העיריה, לא ייגרע מקומו ומעמדו במינהל מקרקעי ישראל.

זורע הביע באחרונה את הוקרתו לעבודתו של מיכה טלמון במינהל והגדיר אותו כאחד מעמודי התווך של המוסד.

טייס פאנטום תימני ראשון בעולם

התימני הראשון בעולם שיטיס מטוס „פאנטום" יהיה טייס של צה"ל, בן למישפחה מיוצאי־תימן, שהוא תושב אחת מערי השפלה של ישראל, שסיים השבוע השתלמות בהטסת פאנטומים.

רוצח הילדה נחקר על רציחות נוספות

אחמד דאוד עמאש, תושב הכפר הערבי ג'אסר א זרקה שליד קיבוץ מעגן מיכאל, שנעצר בחשוד ברצח ובאונס הילדה בת ה־13 רוכרטה סרבי, נחקר על שתי פרשיות רצח נוספות.

חוקרי המישטרה גילו במהלך החקירה בכפרו של עמאש מידע על שני מעשי רצח שאירעו שם בשנים האחרונות. **במקרה אחד מדובר בצעירה מבנות הכפר שנאנסה, הועברה לטול־כרם כדי להשיאה שם, אך חזרה לכפר, שם נאנסה בפעם נוספת וגופתה התגלתה אחר כך בבאר בכפר.**

פרשה שניה קשורה בהצתה מיסתורית של בת נוספת מאותו כפר, זמן קצר אחרי שהתלוננה כי נאנסה.

המישטרה חוקרת עתה אם יש קשר בין פרשיות רצח אלה לבין מוחמד דאוד עמאש.

HAVE A LOOK!

מוה
MÖVE

מֶוֶה-אָפְנַת הַהֹוֶה!

במבחר דגמי היוקרה לחורף 72/3

מ-WALK FROTTIER

פרסום פ.ב.ס.

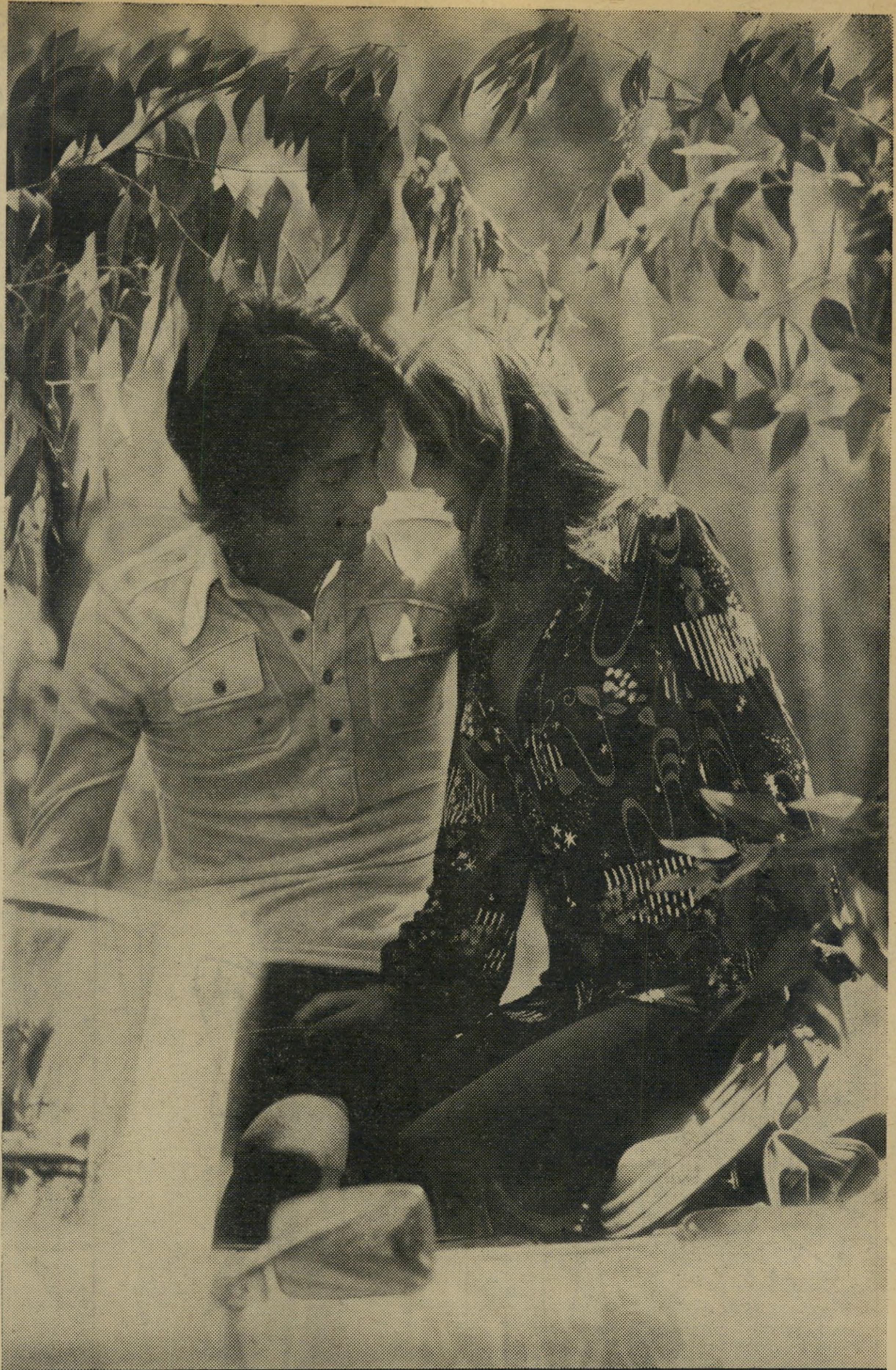

® registered trademark owned and licensed by JOSEPH BANCROFT & SONS CO. U.S.A.

פרסום ברושבי-מדליה | צלום: בן-לם | מכונית קרמן גיזה פולקסווגן

niba fashion

ניבה אפנה

Ban-Lon®

עיצוב:

גדעון אוברזון

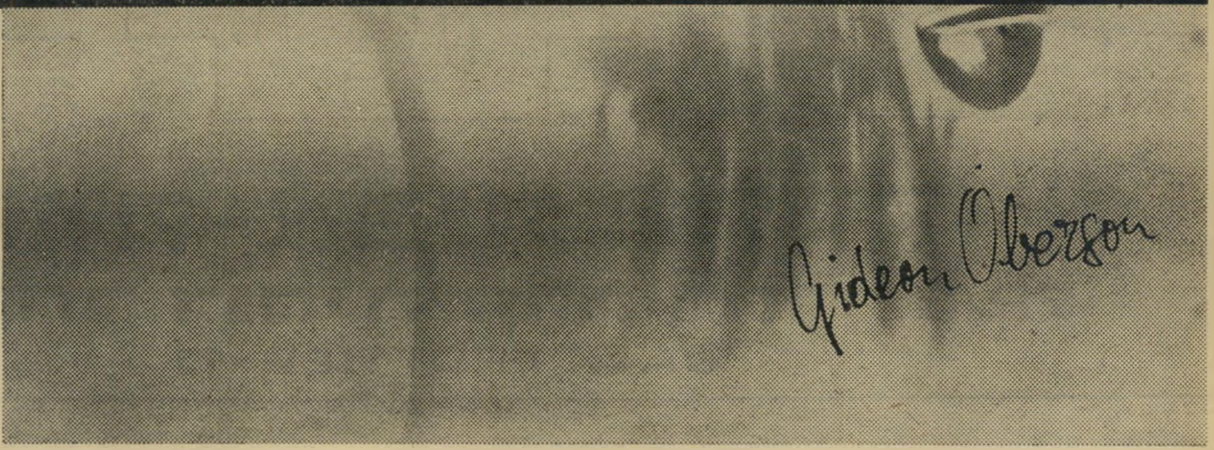

להשיג ב:

איוניר

iwanir

בתי האפנה הראויים לאמונך

דגמי האפנה הבינלאומית של ניבה מעוצבים ע"י
גדעון אוברזון - ישראל פאולו פריסקו - מילנו
פרנץ אוליביה - פריז לילי דרוויש - ישראל

אנשים

כיצד הכריעה בתו בת השלוש וחצי של עמוס קינן את הוויכוח בנושא הצנזורה על סרטים ומחזות

■ את בדיחת־השבוע סיפר יו"ר הכנסת, **ישראל ישעיהו**, למחרת מיבצע־הממזרים של הרב **שלמה גורן**. „אנחנו חיים עכשיו מן הגורן ומן היקב," אמר ישעיהו. „הגורן — זה הרב הראשי האשכנזי, והיקב — זה הראשון־לציון."

■ סיפור משעשע על שר־החינוך המנוח, **זלמן ארן**, סיפר השבוע **מנחם בגין**. ארן היה אחד המשכילים בצמרת, והירבה לקרוא. אך בעיקר קרא בשפת־אימו, רוסית. פעם הפליט בלהט הוויכוח: „אני קראתי את **קארל מארכס** במקור!" בגין שאל אותו: „באיזו שפה?" השיב ארן: „ברוסית, כמובן." רק כשבגין פרץ בצחוק, הבחין ארן בטעותו והתנצל: „סליחה, התכוונתי לומר שקראתי אותו בתרגום רוסי." מארכס, יהודי־גרמני שחי זמן רב בלונדון, כתב, כמובן, את כל יצירותיו בגרמנית.

■ בטכס חנוכת בית־הספר הארצי לכבאות, שנערך השבוע, היה שר־הפנים הד"ר **יוסף בורג** חתן השמחה העיקרי. אבל שמחתו של הד"ר בורג, שמשרדו ממונה על הכבאות, לא היתה שלימה. „אילו יכולתי להקים בית־ספר לכבאות בינמפלגתית, הייתי מאושר יותר," אמר, „אבל הסיכויים לכך קלושים ביותר." אחר־כך הציע לו ראש שירותי הכבאות, **אלכס שפיר**, להתרומם במנוף הגבהים של הכבאים, המסוגל להתנשא עד לגובה של 24 מטר. בורג דחה את ההזמנה, כשהוא מצביע על ליבו.

■ באותה הזדמנות טען ראש עיריית ראשון־לציון, עורך־הדין **חנניה גיבשטיין**: „הכבאות דומה לקופת־חולים — כדאי להיות חברים בה אך לא להזדקק לשירותיה." העיר לו ראש הג"א, תת־אלוף **אורי רום**: „זה תלוי כמובן מי הוא המנהל הכללי."

■ ח"כ העבודה **אריה** („ליובה") **אליאב**, שספרו על הבעייה הפלסטינית ארץ הצבי מסעיר לאחרונה את מפלגתו, לא בחר את שם ספרו באקראי. מסתבר כי ארץ הצבי אינה רק שמה המושאל של ארץ־ישראל. לגבי ליובה עצמו יש בשם משמעות הרבה יותר גדולה: אשתו, **טניה**, היתה לפני נישואיה טניה צבי, וכל שלושת ילדיהם קרואים בשמות הגזורים מאותו בעל חי: **צבי, עופרה ואייל.**

■ זכרונות מיום נישואיו העלה בשבוע שעבר שר־האוצר **פינחס ספיר**, כאשר ביקר באשדוד, הבטיח שם כי זוגות צעירים תושבי העיר, שיערכו חתונה צנועה — יזכו בתנאים מקילים בשיקול מתן דירה. הוסיף ספיר בנוסטאלגיה: „כשאני התחתנתי, היינו בחתונה, אנוכי, אשתי ושני עדים החייבים על־פי החוק בלבד."

■ בביקורו בארצות־הברית, הופיע ראש עיריית ירושלים **טדי קולק** בתוכנית טלוויזיה משותפת יחד עם ראש עיריית ניו־יורק **ג'ון לינדזי**. כשיצא טדי בגמר ההקלטה לחדר המתנה, ניגש אליו כושי שרירי גבה־קומה, ואמר: „מר קולק, אני רוצה להגיד לך, שהיית עצום. ממש גדול!" ראש עיריית ירושלים סקר את מעריצו, גילה כי הוא לא אחר מאשר אלוף העולם לשעבר באיגרוף **קסיוס קליי** שהצטרף לכת המוסלמים השחורים ושינה את שמו למוחמד עלי.

■ גל האלימות העובר על תל־אביב השפיע גם על שר־המשפטים **יעקב שמשון שפירא**, שהתקין בביתו בשד' קרן־קיימת בתל־אביב מערכת אזעקה חשמלית. עד כה, לא הביאה המערכת תועלת לשר, אך לשכניו היא גורמת להפרעות בלתי־פוסקות. כמה פעמים מדי לילה פוצחת האזעקה בסידרת צילצולים מחרישי־אוזניים, בגלל קילקולים ובדיקות.

■ דיקן הפקולטה לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב, פרופסור **חיים בן־שחר** („חבש"), סיפר לידידיו כי סוף־סוף הצליח לפתור תעלומה משפחתית: בנו הקטן מצטיין בנטייתו למספרים, ובכל מקום שהוא רואה מספרים הוא מתחיל לעשות תרגילים. באחד הימים בחן אחד מידידיו של חבש את הפעוט בחשבון. לשאלה כמה זה שתיים ועוד שלוש, היתה התשובה: חמש. לשאלה כמה זה שלוש ועוד שש, היתה התשובה: תשע. אולם משנשאל הילד כמה זה ארבע פחות ארבע, השיב: ק'. במשך כמה חודשים לא הצליח הפרופסור לפתור את התעלומה, עד שהתברר לו כי בנו למד את תורת המספרים מכפתורי המעלית אשר בביתם רב־הקומות ברמת־אביב. הילד שם לב כי מתחת לסיפרה אחת מופיעה האות ק' ולכן ברור כי ארבע פחות ארבע הם ק'.

■ פיתרון מקורי לבעייה חמורה מצא השבוע עורך־הדין **אמנון זיכרוני**, בעת פגישה עם נציגי אירגון האופנוענים הלוחמים בקסדות. האופנוענים ביקשוהו לחבוש קסדה, למשך זמן הישיבה, כדי שיחוש ולוא במעט את סיבלם. זיכרוני נעתר, הסכים בתום הפגישה כי הקסדה היא סיוט — אפילו בישיבה במשרד. כאשר שאלו אחד הנציגים: „נו, מה אתה מתכוון לעשות בקשר לכך?" השיב זיכרוני: „לנסוע במכונית."

■ הדיון בשאלת הצורך בצנזורה לסרטים ומחזות, שנערך השבוע באוניברסיטת תל־אביב בהשתתפות המבקר **בן־עמי פיינגולד**, הסופר **יורם קניוק**, המרצה **אבי עוז**, העיתונאי **עמוס קינן** ודיקן הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב פרופסור **משה הזר**, היה בעיצומו. קינן ועוז טענו שיש לבטל את הצנזורה, פיינגולד היה נגד הביטול, ואילו קניוק עדיין לא החליט: „כשאני קם בבוקר, אני בעד ביטול הצנזורה, אבל כשאני הולך לישון בלילה אני נגד." כך, המשיכו המתדיינים להעלות את נימוקיהם, כשבתו בת השלוש וחצי של עמוס קינן, **שלומציון**, שנכחה באולם, שברה את המתח: היא קמה ממקומה וצעקה לקול צחוקם של הנוכחים: „אבא, אני רוצה קאקא!"

■ **פטריק או'היגינס**, מי שהיה מזכירה של **הלנה רובינשטיין** ואחר כתב את הביוגרפיה שלה, סיפר בשבוע שעבר, כי כשביקרה הזקנה פעם אצל **דויד בן־גוריון** בישראל, שאל אותה בי.ג'י.: „מי הגוי שלך?" מלכת התמרוקים היהודיה הצביעה על או'היגינס, וענתה: „זהו הגוי שלי." הוסיף או'היגינס האירי: „זה היה התואר היחידי שאי־פעם זכיתי בו אצלה."

■ אחת שנימאס לה להיות בהריון היא הדוגמנית **חנה אידלמן**, שלפני כשנה צולמה בתמונת־פירסומת כשהיא בהריון ליד מכונת־כביסה. השבוע נערכה מסיבת קוקטייל לכבוד פירסום מכונת הכביסה של פיילוט אינדסיט בעיתון הצרכנים הבריטי וויטש וגם חנה הוזמנה לשם. היא סירבה: „כל פעם שהם מזמינים אותי, אני צריכה להיות בהריון, או לשים כרים בבטן. אני מוותרת."

■ בסימפוזיון על הספורט המקצועני שנערך בבית־ספר התיכון אורט־סינגלובסקי, בהנחייתו של עורך מדור הספורט של מעריב **ישעיהו** („שייקה") **פורת**, שאל אחד המורים את קפטן מכבי תל־אביב **צבי רוזן**, כמה הוא מרוויח בכדורגל. רוזן לא נכנס לפרטים, ענה: „המשכורת הנמוכה ביותר במכבי תל־אביב גבוהה יותר ממשכורתו של מורה בתיכון."

פסוקי השבוע

● **העיתונאי שלום רוזנפלד**: „מעתה ייקבע מיהו יהודי על־פי מעטפות־הנפץ."

● **עייזר וייצמן** בדברו על בדק־הבית שצריכה מיפלגת גח"ל לעבור: „כל אדם חייב פעם להסתפר, לא?"

● **הנ"ל בתשובה לשאלה** אם תסכים גח"ל להקים קואליציה עם המיפלגות הדתיות, במיקרה ותיווצר עמדה של כוח למיפלגה: „אהלן וסהלן, השערים פתוחים!"

● **אלוף (מיל.) מתתיהו פלד**: „השיטה שאנו נוהגים בה עכשיו, כשאין מתירים לפלסטינים לפצות את פיהם, ומקיימים מגעים רק עם אנשי המלך, ועם זאת טוענים כי אין עם מי לדבר, היא שקופה מכדי שתילקח ברצינות."

● **שמעון פרס** בהרצאה על המצב המדיני במיזרח־התיכון, בפתיחת ועידת התנועה הקונסרבטיבית: „חוסיין הוא עתה פופולארי מאוד אצלנו. סבורני כי אם ינהיגו אצלנו בחירות אזוריות־אישיות הרי יש לו סיכוי טוב מאוד להיבחר לכנסת."

● **שחקן־הקולנוע ג'יימס מייסון**, על השחקנית ראקל וולטש: „היא האדם חסר־הנימוסים, הבלתי־מקצועי והרשלני ביותר שאי־פעם עבדתי עימו."

שמעון פרס

(משמאל) נכח השבוע בהצגה חגיגית של הסרט הישראלי **סלמוניקו** שנערכה באשדוד והשתתף לאחר מכן, יחד עם חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות שאול בן־שמחון (ליד פרס), הגיבורה הנשית של הסרט אתי גרוטס (שותה) ומנהיג פועלי נמל אשדוד יהושע פרץ (מימין), במסיבה שערכו מפיקי הסרט ושהכנסותיה הוקדשו לקרן מילגות למען עולי מרוקו.

עליזה עזיקרי

חגגה השבוע במועדון הלילה **עומר כייאם** עשר שנים להופעתה על הבמה, מימי להקת שיריון, בה התחילה את דרכה האמנותית, ועד היום. במסיבה העליזה בה השתתפו כל האמנים שליוו את עליזה, חיברו גדי יגיל (לידה), ודודו דותן, מערכון על ישיבת ממשלה, כשאת תפקיד גולדה מאיר מילא דודו ובתפקיד אבא אבן הופיע גדי.

להיט חנוכה
סופגניה עם ספומנטה
יין נתזים של כרמל מזרחי
ISRAEL
DEMI-SEC

פרסום א. טל סטודיו רם

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מכתבים

■ סיפורי

חלם

ברציף רכבת מחכה איש לבן־דודו ש־צריך לבוא מחלם. בהגיע הרכבת, יורד ממנה הבן־דוד כשהוא חיוור וקרוב לעי־לפון. כשנשאל: מה קרה? השיב: „ישב־תי כל הדרך נגד כיוון הנסיעה ומכאן חיוורוני וחולשתי.” ולמה לא ביקש להח־ליף את מקום הישיבה עם נוסע אחר? „מפני שלא היה את מי לבקש. ישבתי לבדי בכל הקרון.”

דומה ממשלתנו לאותו נוסע. אל לה להאשים איש בכישלונותיה בעבר, בהווה ובעתיד.

יחזקאל משה, קריית־שמואל, חיפה

■ מותו

של מרסל

מותו של מרסל טוביאס היכה בהלם לא רק את בני־משפחתו וידידיו הקרובים, אלא גם כל אחד מרבבות החיילים שעב־רו תחת ידיו, וזכו להכירו. קשה היה להאמין, שמרסל הנצחי המחוסן מכל פגע, איננו.

לאחר מותו, שמעתי, בשיחות, מפי אנ־שים שונים, טענות ומענות בנוסח: למה הוא היה צריך לצנוח עוד, בגילו? בש־ביל מה בכלל צריכים את ספורט הצני־חה? וכדומה.

טענות אלו הן קיצרות־רואי, ומהוות פגיעה בזיכרו של מרסל.

ספורט הצניחה החופשית — שבו החל מרסל בגיל חמישים, כאשר היה כבר צנחן צבאי ותיק — הינו אחד התחומים בהם באות לידי ביטוי מיטב התכונות האנושיות: אומץ־לב, כיבוש הפחד, זרי־זות, שיקול־דעת בתנאי־לחץ — תוך כדי נפילה חופשית באוויר.

התגמול — הינו נדיר: מי שלא עבר את החווייה המסעירה של נפילה מגובה כמה ק"מ, תוך כדי ביצוע תרגילים שו־נים והתחברות עם חברים, כל מי שלא חש מה פירושה של תנועה בשלושה מימדים — ההזדמנות היחידה בכדור הארץ, מלבד צלילה, בה יכול האדם לנוע בשלושה מימדים — לא יבין לעולם למה המשיך מרסל לצנוח.

הרבה מאמרים נכתבו לזיכרו, לאחר מותו, ורבים עוד ייכתבו, מן הסתם. אולם ההנצחה האמיתית של זיכרו, תהיה רק בהמשך פועלו: בהמשך פעילותם של צנ־חנים חופשיים — גם בצה"ל, גם במועדון הצניחה החופשית האזרחי.

צניחה, יודעים הוותיקים, היא יותר מספורט.

היא דרך־חיים.

ולפעמים, גם דרך למות.

עוזי הד, תל־אביב

■ פניני

מרסל

ברוך

מרסל טוביאס ז"ל היה מפורסם בצה"ל על הרבה דברים — ופניני הלשון שלו היו בין החשובים בהם.

אני מתפלא שאף אחד לא טרח להז־כיר את אימרת־השפר המפורסמת ביותר שלו, שהפ־כה לנכס צאן־בר־זל בצה"ל. אני מת־כוון לקבלת־הפנים, בה הקביל כל מחזור של טירונים חד־שים: „אתם תקראו לי מרסל, ואני אק־רע לכם את ה...”.

מלמד ברוך, חיפה

■ טורף, גנב,

רוצח ואנס

> **„העולם הזה” 1837, „מטורף דפק בדלת”, על רצח ואונס המורה הירושלמית.**

בהערצה רבה קראתי את דבריה של רינה שלף, הנערה שפתחה לכתבכם את דלת דירתה. טוב לדעת שבישראל של היום יש עוד אנשים שפותחים דלתות משום שמאחוריהן דופק אדם.

ביאליק אמר פעם שלא תהיה לנו מדי־נה ראוייה לשמה, עד שיהיה הגנב ה־ישראלי הראשון. גנבים כבר יש לנו ב־עזרת השם די בשביל לאכלס יבשת של־מה, אך האם זו מדינה?

מקום בו אדם פותח דלת ונרצח. מכ־ניס ידיד לדירתו ונאנס. מקום שילדה בת 13 הופכת לגווייה קרה ומחוללת.

לכן היו דבריה של רינה כמו קרן אור באפילה עבורי.

אם יש עוד אנשים כמוה, מי יודע אולי אין הדברים רקובים לחלוטין, אולי יש עוד תיקווה לארץ הגנבים הזאת שתהפוך פעם למדינה מתוקנת ונורמלית.

יוכבד שולץ, ירושלים

מכתב־גלוי למוטקה כובע־גרב

למוטקה רב שלומים,

אני שומע, ברגשות מעורבים, ש־אתה מוסיף להתעקש בעניין חו־ברת הפלמ"ח. דחילק, מוטקה, חסר לנו שערוריות? מה התלבשת על ה־עסק הזה כמו מסמר בלי ראש? מדוע אתה מתעקש כפרד לכנות או־תם ,טרוריסטים'? מי, אחרי לוד ומינכן, מעז לרמוז כי יש מ כ נ ה מ ש ו ת ף בין קוזו אוקאמוטו ודוב גרונר, ג'ורג' חבש ויאיר שטרן, יאסר בגין ומנחם ערפאת? אפילו חוסי, המלך־הגמוז, שואט־נפש נגד הפלצות שבהשוואה ברברית זו.

מסקנה: תוציא מאוצר ניבול־הפה שלך את המילה טרוריסטים ואל תגייס לי את ההיסטוריה למסע ה־השמצות הפוליטיות שלך!

■ ■ ■

בוא ננסה להיות רציניים, מוט־קה. מי כמוך יודע כי הדבקת אות־קלון נצחית היא מעשה אנטי־היס־טורי שערורייתי־כשלעצמו, בפרט כ־שהיא מתבססת על סמאנטיקה פו־ליטית מפוקפקת, אפילו כשהיא לקוחה מן המילון המשותף של אח־דות־העבודה והאינקוויזיציה בספרד. כשנשאל לאחרונה עמיתך הספרדי, כלומר, שר־החינוך הספרדי, מדוע ספרי לימוד ההיסטוריה בארצו מחנ־כים לאנטישמיות בתארם כיצד הס־גירו היהודים את ישו לרומאים שהמיתוהו על הצלב, השיב בשלווה אולימפית: א י ן מ צ נ ז ר י ם ה י ס ט ו ר י ה.

דחילק, יא חתיכת כובע־גרב! אתה לא מתבייש להיות צאצא של הבוגד השטני הזה, חלאת המין ה־אנושי הזה, יהודה איש־קריות, ש־בערמומיותו הצפעונית העלה לגר־דום את מושיע־העולם? שתקע סכין בגב המשיח? שהסגיר את התגלמות הצדק האנושי לידי הקלגסים המרצ־חים ממש מתחת לחגורה?

בוא נפעיל את הדמיון, יא מוט־קה. בחלומך בא אליך עמיתך ה־ספרדי ומציע לך לטהר את השרץ ההיסטורי שלך, דהיינו, להתפשר עם היהדות. הוא מבקש ממך שתתרגם לו לספרדית את הפרק על ישו ב־ספרי ההיסטוריה בישראל. המטרה: ל ש כ ת ב את ספרי ההיסטוריה ב־ספרד. האם תרשה לו ל צ נ ז ר את ההיסטוריה, או שתנהג כפי שאתה נוהג בחוברת הפלמ"ח?

■ ■ ■

דחילק, מוטקה, אנו חיים ביש־ראל ולא באנגליה, ומנחם בגין אי־נו הנרי השמיני שאתה יכול להציגו על מסך הטלוויזיה במערומיו, ללא כחל וסרק, כפי שהוא נראה בעי־ניך. תאר לך שמנחם בגין כותב עליך ספר היסטוריה: טוביאנסקי! מולה כהן! אוטוקרס! סיזון! — מנקו־דת־ראותו־הוא, כמובן. אז מה? היית מלקק דבש למישמע דברי־הספד כמ־עט־מפלילים אלו בעודך בחיים? תאמר לי, בוודאי, שהשוואה ניבזית זו אינה תופסת. והאם השמצתך הבוטה, כשאתה מדביק לאירגוני ה־מחתרת העברית את לשון־הרע הפלי־לי ,כנופיות טרוריסטים' ת ו פ ס ת?

אין דבר, מוטקה, יהיה טוב. שנית הפלמ"ח לא יפורק! שנית בן־גור־יון לא יעכב את התפתחותו של צה"ל! שנית ישו וטוביאנסקי לא יירצחו! שערוריות כאלו — לא עוד! לא עוד... כל עוד קיימים בעולם אנשים כמוך, יא מוטקה, וכעמיתך הספרדי.

שלך ברגשות מעורבים,

בנימין זאב, תל־אביב

■ שי קטן

לחג ה־25

> **„העולם הזה” 1835, „מס שהוא קנס”, מכתבו של הקורא עלי כהן נגד מס הנסיעות.**

נראה לי כי עלי כהן צדק בכל פרט של מכתבו.

ברצוני להוסיף מלים מיספר לממשלת־ישראל: במקום מצעד מטורף שיעלה מיל־יונים, טוב היה לו תעניק לתושבי יש־ראל שי קטן ורב־יוקרה לרגל חג ה־25: ביטול מס־הנסיעות.

אם לא ביטול מוחלט (שכן לא נהוג בממשלת־ישראל ליסוג לחלוטין ולהודות בכישלון) אז לפחות הוספת סעיף ל־59 הסעיפים של ה„פטור” וה„פטור חלקי” — אחת לכך וכך שנים זכאי כל אזרח הרו־צה בכך לקבל פטור על נסיעה אחת לחו"ל. לא יזיק לאיש ויועיל לתדמית המימסד.

עודד ארזי, קופנהגן, דנמרק

■ אור

מוטעה

> **„העולם הזה” 1836, „איש זה מת מרעב”, על מותו מרעב של תושב רמת־אליהו שליד ראשון־לציון.**

אנו תושבי רמת־אליהו מוחים על העוול שנעשה לשכונתנו בכתבתכם על שכונת הצריפים. בכתבה הוצגה שכונתנו באור מוטעה. לצערנו אומנם קיימת שכונת הצריפים, אך היא רק חלק קטן מרמת־אליהו ומנסים לפתור בעייה זו.

אנו מזמינים אותכם לביקור בשכונתנו, ונשמח להראות לכם את רמת־אליהו ה־אחרת המטופחת והיפה.

ענת הימלפרב, לילי נחום,
תלמידי כיתה ח', רמת־אליהו

■ הדג מסריח

מהראש

> **„העולם הזה” 1837, „אנו לא טרוריסטיות”, מכתב למערכת של פרוצה תל־אביבית.**

מכתבה של הפרוצה חושף שוב את פר־צופה המזויין של המדינה בה אנו חיים: הכל כאן הפקר, איש הישר בעיניו עושה. הדג מתחיל להסריח מהראש. והוא כבר מסריח מזמן גם בזנב. אבל שעיר לעזא־זל תמיד מציל את המוסר. אז מה עו־שים — תופסים פרוצות. זה מרגיע את המצפון ונותן סיפוק לקינאה.

עד שאנו בני־האדם, הייצורים הנאלחים ביותר עלי אדמות, לא נבין שהתערבות בחיי המין ובאמונה של הזולת היא זנות — לא תהיה לנו תקנה, פרט לשחיטה הדדית. מי שמדבר על שלום, שיחדל להי־לחם בפרוצות ובהומואים. השלום צריך להתחיל קודם כל בביתך! הכוונה אליך, ראש־הממשלה. אז עשי זאת, או התפטרי!

זאב גזע, חולון

האמת על „לילית”

> **„העולם הזה” 1834, „סופר־גול־דה הולמת שוב!” על „לילית”, הירחון שהוציא מישרד־החוץ לנו־ער היהודי בעולם.**

בהתייחס לכתבתכם על לילית, מדוע מישרד־החוץ הפסיק לקנות העתקים להפצה של החוברת. אני מאמין שכדאי לחקור את הסי־פור לעומקו במקום לתת אינפורמציה שיטחית של העניין.

כעורך כתבות לשעבר של לילית, אני חושב שהבעייה צריכה להיות לא מדוע מישרד־החוץ הפסיק לתמוך ב־לילית, אלא מדוע הוא לא עשה זאת קודם.

■ ■ ■

ההוצאה הראשונה של לילית היתה חורבן עיתונאי. ומתוך ייאוש ביקש עורכו, יונתן לבל, את עזרתי (תמורת 75 ל"י לחודש). מכיוון שהכרתי אותו כאשר עבדתי בשביל סוכנות טלגרפית יהודית **בלונדון, הוא ביקש את עזרתי. באמת, הוצאת שלוש החוברות הבאות היו על רמה יותר גבוהה מהחוברת הראשונה, בעיקר בגלל צוות העורכים שהיה מורכב מ־אנשים צעירים בעלי דיעות שונות:** 1) סמי קאמל, ערבי ממזרח־ירושלים; 2) גילה ברקוביץ, אמריקאית דתית מאוד מוכשרת; 3) יונתן לבל, נטיות לשמאל החדש; 4) אני בעצמי, עם נטיות ימניות.

העובדה שלבל הצליח לדחות את כולנו, מוכחת על־ידי כך שאף אחד מאיתנו אינו קשור יותר עם לילית.

מכיוון שהייתי צריך לחזור לאר־צות־הברית, בסוף השנה האקדמית,

יונתן לבל
חקירה לעומק

סידרתי דרך מישרדו של נשיא האו־ניברסיטה אברהם הרמן, שיהיה לנו מישרד מובטח בבניין האוניברסיטה העברית בניו־יורק, אשר משם, במיש־רה חלקית, הייתי צריך לאסוף מיי־נויים ומאמרים לעיתון. מישרד־החוץ הסכים להשקיע משכורת נמוכה בדו־לרים למטרה זו וכמו־כן לממן את משלוח לילית לארצות־הברית.

על־כל־פנים, ברגע האחרון התקל־קלו תוכניות אלה בגלל יחס עויין מצד לבל, אשר מסר תפקיד זה לגרפי־קאית של העיתון, ברברה גינגולד. ברברה באה לארצות־הברית ועבדה כמו כלב בשביל לילית במשך שלו־שה חודשים. מעולם לא קיבלה את כספה.

■ ■ ■

לסיכום, מישרד־החוץ לא צריך להיות מבוקר על זה שהוא הפ־סיק את התמיכה בלילית, אלא בגלל זה שהוא צריך לתת דין־וחשבון על התמיכה בהוצאה בלתי־אחראית, אח־רי שהתברר שמיספרי התפוצה המנו־פחים היו מבוססים בחלקם על מה שמישרד־החוץ ומחלקת הנוער והחלוץ לקחו ובחלקם על הפצה לקוייה. בדי־קה אמיתית ויסודית תוכיח שרשימת המינויים לא עברה כמה מאות.

בסופו של דבר, אני מאמין שהעולם הזה, בתפקידו כהורג המקקים ומציג הסקנדלים, היה צריך לפרסם את ה־עובדות האמיתיות על לילית מזמן, מאשר לחכות עד שיהיה לו חצי תי־רוץ בשביל להתנפל על מישרד־החוץ.

ג' ג' גרוס, ניו־יורק

תמרורים

נולד. למי שהיה קצין חינוך ראשי בצה"ל ועתה יו"ר מחלקת הנוער והחלוץ של הסוכנות, **מרדכי** („מורלה") **בר־און** ולאשתו **אראלה,** בת. לזוג שתי בנות נוספות.

שפיגל

נולד. אחרי ארבע שנות נישואין, לשחקן לשעבר של נבחרת ישראל ומכבי תל־אביב בכדורגל שנכנס להסגר, **גיורא שפיגל** ולאשתו **מרגלית,** בן בכור.

נולד. לחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, עסקן העדה המרוקאית האשדודי **שאול בן־שימחון** ולאשתו **ז'קלין,** בן.

זכו. בפרס הקולנוע הבינלאומי האיטלקי על־שם רודולף ולנטינו, המוענק מדי שנה ל„כוכבים שיש להם סיכוי להיות דמויות אגדתיות", זוג השחקנים **אליזבט טיילור** ו**ריצ'ארד ברטון,** שנבחרו על־ידי חבר שופטים מורכב מעיתונאים ומבקרי סרטים איטלקיים.

מצפים לתינוק. בקיץ הבא,

רבקה וביל
בקיץ הבא

הזמרת **רבקה זוהר** (24) ובעלה שהוא חשמלאי במה **ביל קרנסקי** (28).

נחוג. יום־הולדתה ה־55 של ראש ממשלת הודו **אינדירה גאנדי.**

נחוג. בכפר הדרוזי עוספיה, בנוכחות 115 נכדיו ונינין, יום־הולדתו ה־96 של שייך **סלימאן חסן מנצור** שאחד מנכדיו הוא יועץ הנשיא לענייני מיעוטים כמאל מנצור. שייך סלימאן הוא מנכבדי העדה הדרוזית ומרבית בני מישפחתו, המונה למעלה מאלף איש, הם תושבי עוספיה.

נחוג. בנשף שנערך בארמון בקינגהם, טקס חתונת הכסף של מלכת בריטניה **אליזבט** ובעלה הנסיך **פיליפ** שירדו לכבוד המאורע לרחובות לונדון והחליפו ברכות עם אזרחי העיר.

התגרשו. הצעירה שבאחיות משפחת גאבור, **אווה גאבור** (50) ו**ריצ'ארד בראון** שהיה בעלה החמישי. השניים נפרדו והשלימו בתקופה האחרונה מספר פעמים ואת אחת המריבות שלהם ניצלה אווה לניהול רומן עם פרנק סינטרה.

נהרג. בעת שירותו במילואים, ראש מועצת אור־עקיבא לשעבר **מנחם ציוני** (34), מוותיקי אור־עקיבא, שימש תקופה קצרה כמנהל המחלקה לחינוך במועצה המקומית, נבחר בבחירות האחרונות לראשות המועצה, תפקיד בו כיהן עד סוף 1970.

נפטר. בירושלים, בגיל 73, מי שהיה בזמנו סגן יו"ר ההסתדרות הציונית בברומניה, ד"ר **יוסף לרון** (לרנר), שעלה לארץ בשנות ה־30 ועם קום המדינה היה מפקח על המזונות במשרד האספקה והקיצוב. אחר כיהן כמיופה כוח בשגרירות ישראל בוורשה ולאחרונה שימש כמפקח על הביטוח במשרד־האוצר.

נפטר. במסצ'וסטס, בגיל 95, חוקר הקוטב אדמירל **דונלד מקמילן,** שהיה אנתרופולוג, גיאוגראף ואתנולוג, התפרסם ב־1908 כחבר במישלחת של רוברט פירי לקוטב הצפוני.

מרכז
עדשות מגע
„גרוזובסקי — אישון לנס"
CONTACT LENS
CENTER
תל־אביב, רח' שניאור 7,
טל: 50220 — 58046
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה
לפי בקשה.

תל־אביב — בית־ארלוזורוב,
יום ד' 29.11 ב־8.30.
יוקנעם — עמית,
יום ה' 30.11 ב־8.30.
חולון — ארמון,
יום ו' 1.12 ב־9.00.
כרטיסים: תל־אביב, „לאן" ו„רוקוקו" וביתר המשרדים.
חיפה,
„קופת־מכבי" ו„גרבר".
הפצה ראשית:
„לאן", טלפון 231655.
מפיק: יצחק בן־נסים (זיטו). טל. 244044

אולפן גרג (בר־קמא)
פותח ב־12.12.72 קורס ל־
קצרנות
עברית ו/או אנגלית.
הצלחה מובטחת! פרטים:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209
ירושלים: בי"ס „הפקיד", בצלאל 18
חיפה: בי"ס „במעלה".

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

סיקורת

ספרים

עשה אוכל. לא מלחמה

1. „אמנות הבישול הצימחוני" מאת וולטר וג'ני פליס. 2. „בישול עם יין" מאת מוריסון ווד. שני ספרים ראשונים בסידרה „אנציקלופדיה של חיי יום־יום", הוצאת „לדורי", תל־אביב.

בצלים ברוטב צימוקים

(8—10 מנות) (מתוך **אומנות הבישול הצמחוני).**

650 גרם בצלים לבנים קטנים — 4 כפות שמן־זית — כוס וחצי מים — חצי כוס חומץ יין — כפית וחצי מלח — חצי כפית פילפל שחור טרי טחון — 2 כפות סוכר — 3 כפות רסק־עגבניות — רבע כפית מיורן — 1 עלה דפנה — חצי כוס צימוקים חסרי גרעינים.

קחי 650 גרם בצלים בעלי גודל אחיד, חממי את השמן בתוך אילפס עמוק. הוסיפי את הבצלים, נענעי את הכלי עד שיתכסו בשמן. הכניסי פנימה מים, חומץ, מלח, פילפל, סוכר, רסק־עגבניות, מיורן, עלה דפנה וצימוקים.

כסי, הביאי לידי רתיחה, ובשלי על אש נמוכה 30 דקות, או עד שהמרכיבים יתרככו אך ישארו מוצקים. נענעי את האילפס מפעם לפעם. צנני.

במקור, קוראים לזה „בצלים נוסח מונאקו".

מרק ירקות ספרדי קפוא

(5—6 מנות) (מתוך **אומנות הבישול הצמחוני).**

¾ קילו עגבניות בשלות מקולפות — 2 שיני שום — חצי כוס בצל חתוך לקוביות — כוס וחצי פלפלים ירוקים חתוכים לקוביות — רבע כוס שמן זית — רבע כוס חומץ יין — כף מיץ לימון — כוס וחצי מי־קרח — 2 כפיות מלח — חצי כפית פילפל שחור טרי טחון — כפית פפריקה ספרדית — 1 מלפפון מקולף בקוביות — רבע כוס בצל קצוץ — ¾ כוס קוביות לחם קלוי (למרק).

ודאי שהעגבניות בשלות מאוד. קלפי אותן. מעכי יחדיו את העגבניות, השום, הבצל החתוך, וכוס אחת של קוביות פילפל ירוק, במערבל חשמלי, או העבירי דרך מטחנת־בשר.

הוסיפי בהדרגה את שמן הזית, תוך טריפה מתמדת. אחר, הכניסי פנימה את החומץ, מיץ הלימון, המים, המלח, הפילפל והפפריקה.

צנני משך שעתיים, לא בקערת מתכת, טעמי. סדרי את הירקות הנותרים — הפילפל הירוק, המלפפון, הבצל הקצוץ וקוביות־הלחם — בפנכות נפרדות או בערימות קטנות. הגישי עם המרק.

לכל התבשיל הנ"ל קוראים „גאספאצ'יו". ומי שזוכר את הצגת „יום האבא" האומללה של גודיק, זוכר ודאי שהקסם היחידי של אחת הגרושות במחזה, היה הגאספאצ'יו.

עוף מארנגו

(מתוך **בישול ביין).**

2 עופות לצלייה (יותר מ־1 ק"ג, כל אחד) — קמח — מלח — פילפל — רבע כוס שמן זית — 4 בצלים לבנים קטנים — שן שום קטנה — ⅓ ק"ג פטריות טריות חתוכות — 2 כפיות פטרוסלינון קצוץ דק — 4 עגבניות — כוס יין לבן יבש — כף ברנדי — כף רסק־עגבניות — כף קמח.

העוף הזה נולד בעיירה איטלקית קטנה, בשם מארנגו, ערב קרב גורלי שניהל שם נפוליאון. טבחו של הקיסר (שהיה אז עדיין רק גנרל) נמצא במצוקה. כל מה שנותר בידו כדי להגיש לאדונו, היה עוף אחד גלמוד, בקבוק יין, שמן זית, קצת פטריות, בצל, עגבניות וכמובן שום (אצל הצרפתים, קוראים לזה מצוקה). בחוסר־ברירה, המציא את התבשיל הבא:

רחצי ונקי שני עופות לצלייה. חתכי אותם כמו לטיגון. אבקי את הנתחים קלות בקמח מתובל. בתוך מרחשת גדולה, חממי רבע כוס שמן זית, וטגני את בשר העוף עד שיהיה זהוב שחום. הפכי את הנתחים מפעם לפעם, כדי שייטגנו באופן אחיד. אחר, הוציאי את העוף מתוך המרחשת, וראי שיישאר חם.

בתוך אותה מרחשת, שימי 4 בצלים לבנים קטנים מקולפים וקצוצים, שן שום קטנה מעוכה, שליש ק"ג פטריות חתוכות, כפית פטרוסלינון קצוץ דק, ואם יש צורך, הוסיפי מעט שמן זית.

בשלי את התערובת הזאת עד שהפטריות תתרככנה. אחר, הוסיפי 4 עגבניות חתוכות ומקולפות, כוס יין לבן יבש, כף ברנדי, כף רסק־עגבניות וכף קמח. ערבבי את המרכיבים היטב, והניחי להם להתבשל על אש בינונית משך כ־10 דקות.

עתה, הניחי את נתחי־העוף בתוך הרוטב. כסי את הכלי, ובשלי במשך כ־30 דקות, או עד שהבשר יהיה רך מאוד. הגישי בתוך הרוטב.

אבוקדו טבעי

(מתוך **בישול ביין).**

אבוקדו בשל — חסה — כף מיץ מלימון ירוק — 3 כפות שמן זית זך — כפית בצלית קטושה דק — כף רום לא חריף — מלח — פילפל טרי טחון.

חיתכי אבוקדו בשל ומקורר לשניים. לאחר שהרחקת את הגלעין, ואת הקרום הכהה הפנימי הסמוך אליו, הניחי את החצאים על מצע עלי־חסה. ערבבי את כל הנוזלים והתבלינים, צנני, צקי את הרוטב הזה לתוך החללים, שבין עלי־החסה, והגישי.

אם אין מוצאים את המאכל הזה בבתי־האוכל וההארחה בארץ, אין זה משום שאין יודעים להכינו. שר התיירות, שהתעניין פעם, בסיום קורס בתדמור, מדוע אפשר להכין מטעמי אבוקדו נפלאים כל כך — ואיש אינו טורח לחזור עליהם לאחר מכן, נענה: „הם יודעים לעשות את זה, אבל זה יותר מדי עבודה."

הכל יחסי. למרות העבודה, יכולים ארבעה מתכונים־לדוגמה אלה לתת רעיון מבריק לעקרת־הבית הישראלית, ולכל מי שהרחוב מרופד קליפות הפיסטוקים המאיס עליו את חיי־הלילה הדלים של הכרך הישראלי המצוי.

אין גם צורך, ברוב המקרים, במיצרכים נדירים או יקרים במיוחד. רוב המרכיבים של המירשמים, בשני ספרים אלה, ניתנים להשגה בארץ בקלות. אין צורך גם באשף־מטבח ותיק, כדי לעקוב אחרי ההוראות.

ואם בישול ביין היה תמיד סידרה של הרפתקות ונסיונות אקזוטיים, הרי 600 המירשמים המכונסים באוסף הצמחוני מביא שורה של הפתעות שנבדקו על לקוחותיהם של המחברים במשך שלושים שנות נסיונם, כבעלי מסעדות צמחוניות מפורסמות בקלן ובלונדון

אפשר, כידוע לאכול בשביל לחיות, ואפשר לחיות בשביל לאכול. זה עניין של השקפה. אבל אפשר גם סתם לאכול טוב בשביל לחיות טוב. הצרפתים יודעים זאת היטב. הם יודעים כיצד הצלחת הנכונה, הפרח הנכון, היין הנכון, האשה הנכונה, הנושא הנכון והמצב הנכון, הופכים סתם רגע — לרגע בלתי־נשכח.

הישראלים, לעומת זאת — די להתבונן בכמה שרים אוכלים. על השר פינחס ספיר, למשל, מספרים שהוזמן לארוחה רשמית בצרפת, והמארח, ברוב יראת־כבוד, הציע בפניו את היקר לו בביתו: בקבוק־יין עם מגילת־יוחסין, שנם לו שינה־מלכותית במרתפו עתיק־היומין.

האורחים דממו בקדושת הרגע הגדול, לצלילי הזהב הנוזל לכוסו של השר, כאשר זה האחרון הפליט: „קצת סודה, אפשר לקבל?"

ספיר, כמובן, מכחיש סיפור זה בתוקף, כעלילה זדונית.

יחד עם זאת, יכולים שני ספרים אלה, בשנתה ה־25 של המדינה, רק להוסיף קצת לתרבות־חיינו.

תקליטים

אז שיהיה גם גרשווין!

„להיטיו הגדולים של גרשווין" — בביצוע ליאונרד ברנשטיין, אנדרה קוסטלאנץ, יוג'ין אורמנדי, אנדרה פרבן ואוסקר לבאנט. סי.בי.אס. 30022.

להיטיו הגדולים של גרשווין הם אלפי

(המשך בעמוד 12)

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

מדור זה הוא תוספת למלון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

אַבְּצֶס כיב, פצע מוגלתי, מורסה. מכאיב עד למאוד.

אִינְפֶקְצְיָה זוהמה בפצע, בגוף, דלקת. קורה על־פי־רוב, כאשר אין מחטאים כראוי מקום מועד לפורענות. הריפוי — באנטיביוטיקה.

אִישְׁיָאס מחלה בעצב הירך, בגיד הנשה, נשית.

אָמֶבּוֹת שלשולים חזקים, סוג של דזינטריה. נפוץ מאוד. יש ועוברות שנים עד שהחולה נפטר סופית מספחת זו.

אַנְגִינָה דלקת הגרון, דלקת השקדים. נפוצה מאוד בקרב ילדים. מלווה בחום — לעתים אף גבוה. הריפוי — באנטיביוטיקה.

אֶקְזֶמָה מחלת עור הגורמת לגירוי חזק. קשה עד מאוד להיפטר הימנה. הגירוי כשלעצמו מסב לסיפוק רב, אם לומר את האמת.

בַּנְדָז' תחבושת.

גְרִיפָּה שפעת. מחלה זו מלווה בחום ובכאב בכל עצם מעצמותיך, (מי לא חלה בה?). היתה קרויה אף ,אינפלואנצה', ו,פפטצ'ה'.

הֶקְסֶנְשׁוּס כאב חד, לאורך חוט השדרה, שאינו מאפשר כל תנועה. מופיע לפתע מאוד, ואין כל תרופה נגדו.

טְרָחוֹמָה גרענת, מחלת עיניים. היתה נפוצה בארץ, נעלמה בקרב היישוב היהודי.

טְרִיפֶּר מחלת מין, זיבה. מדבקת עד למאוד. מופיעה כתוצאה ממגע מיני עם בן הזוג הנגוע.

מִיגְרֶנָה צלחית, סוג של כאב ראש חזק, מלווה בתופעות לווי, כגון ליקויים בראייה, בחילה, והרגשת „גזוז" ביד וכו'.

מִינִיסְקוּס מחלת הברך; „מים בברך". נפוצה בקרב ספורטאים.

מָרִידֶן טחורים. פצעים בפי הטבעת. במקרה קיצוני דרוש ניתוח.

פִּילוּל כדור תרופה, גלולה.

פְּרִישְׁצִ'יקֶס פצעי מוגלה על הפנים, המופיעים בעיקר בזמן ההתבגרות; „חשקונים". מטרידים מאוד את בני הנעורים, בעיקר, בגלל הכיעור שהם מסבים.

קוֹקְלוּשׁ שעלת, אחת ממחלות הילדים, שאינן חוזרות שנית.

חטפתי מיגרנה — דבר נורא

אאוף'! זה לא השן, זה ההקסנשוס!

בנדז'ים על כל הבנאדם

איך שורף די המרידן

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

הפזמונים שכתב בחייו הקצרים, אבל זה אולי אינו מעניין את הסנובה לה מיועד תקליט זה, סנובה שכנראה מעוניינת בראש וראשונה שיהיה גם תקליט של גרשווין על המדף בסלון.

אלה גם לא יקוננו על כך שהרפסודיה בנוסח בלוז הפכה לראפסודיה בנוסח ברנשטיין, עם כל הקצבים עומדים על הראש ובלי כל הבלוז, ומה זה כבר איכפת להם אם יש להם רק את הפרק השלישי של הקונצ׳רטו בפה? זה יחסוך להם את המאמץ לקנות את הקונצ׳רטו בשלמותו.

אמריקאי בפריז וסויטה מקוצרת מפורגי ובס מן הצד השני של התקליט, ממורקים ובומבסטיים לפי מיטב המסורת של תזמורת פילדלפיה עם אורמנדי (שמאז ההקלטה החליפה כבר חברת תקליטים), אבל פלפל ומלח תחפשו כאן לשווא. נווה־מידבר אחד של הנאה מלאה: הפרלודים שמנגן אוסקר לבאנט.

או׳, איזה בטהובן

מפחיד

מוסיקה מתוך „תפוז מיכאני" — וורנר ברוז. 46127.

סרטו של סטאנלי קובריק מכה את צופיו בהלם חזק כל־כך, שמעטים מצליחים לשים לב לעובדה שלא רק התמונה, אלא גם המוסיקה בסרט קיבלה טיפול מיוחד במינו. וכאשר נוטלים את התקליט, ללא התמונות, מתקבלת תמונה מפחידה לא פחות מאשר הסרט עצמו. כי לצד הקטעים הקונבנציונאלים מתוך העורב הלקחן ווילהלם טל של רוסיני, התשיעית של בטהובן או המארשים של אלגר, מופיעים אותם הקטעים, או קטעים דומים מאד, שעברו דרך הפריזמות המעוותות של ואלטר קארלוס, מי שעשה בזמנו את באך למלחין של מוסיקה אלקטרונית.

ומה שמפחיד בכל הענין, היא העובדה שכל אחד מן הקטעים הללו (למשל הסקרצו מן התשיעית המכונה כאן סקרצו ההתאבדות) מתחיל בצורה נורמלית בהחלט, והכלים האלקטרוניים של ואלטר מת־

„התפוז המיכאני"
לשיר את בטהובן בדיסקוטק העתיד

גנבים לאט לאט לתוך התזמורת עד שהם משתלטים עליה לגמרי, הרי לכם מציאות אקוסטית, הדומה למציאות החזותית של קובריק.

נוסף לכך, אפשר לשמוע יצירה אלקטרונית שנכתבה במיוחד לסרט על־ידי קארלוס, או שיר סרקסטי בשם אני רוצה להינשא לשומר המגדלור.

מובן שאוהבי מוסיקה קלאסית יעדיפו לשמוע את בטהובן, רוסיני, אלגר ופורסל בשלמות ולא במקוטעין, כמו כאן, אבל כאמור, לא זה עיקר התקליט, אלא מה שעומד לקרות למוסיקה בעתיד הקרוב, הבא עלינו לטובה (?).

רוח רפאים

המוני היהודים שהפליטו קריאות-צהלה ונהרו לרחובות בכל רחבי הארץ, באותם רגעים גדולים של מוצאי ה־29 בנובמבר, שמעו את פעמי המשיח.

הם שרו ורקדו והשתוללו בכיכרות, מפני שעצרת האו"ם החליטה זה עתה, ברוב דיעות, החלטה היסטורית:

להקים בארץ־ישראל מדינה יהודית.

המוני הערבים שהפליטו קריאות־זעם ונהרו לרחובות בכל רחבי הארץ, באותם רגעים עצמם, שמעו את צחוק השטן.

הם זעמו והסתודדו בשווקים ושרו שירי־נקם, מפני שעצרת האו"ם החליטה, נגד דעת המיעוט, החלטה הרת־אסון:

להקים בפלסטין מדינה יהודית.

אלה גם אלה התעלמו לגמרי מכל שאר פרטי ההחלטה הגורלית, שנחרתה באותו יום בלוח דברי־הימים.

זה היה החטא הגדול של ה־29 בנובמבר 1947.

אילו אפשר היה להעניק להחלטה מדי־נית יבשה דמות של רוח־רפאים, כי אז יכולנו לאמר:

החלטת ה־29 בנובמבר מהלכת אימים בארץ, 25 שנה, זועמת ונו־קמת, מפני שנגרם לה עוול זה.

■ ■ ■

מיסמכים בינלאומיים, המחוברים בידי נציגים ציניים של אינטרסים פוליטיים, אינם מצטיינים, לרוב, בתבונה.

הדרך לכל גיהינום היסטורי רצופה במיסמכים אוויליים.

מעטים המיסמכים הבולטים מתוך ים עכור זה, כמיגדלי־אור.

החלטת העצרת הכללית של האומות המאוחדות מן הכ"ט בנובמבר 1947 היא אחד המיסמכים האלה.

זוהי החלטה אינטליגנטית במי־דה בלתי־רגילה — נבונה, מפוכ־חת, מאוזנת, שלמה.

היא התבססה על עבודתה הנאמנה של ועדה בינלאומית, שהיתה גם היא בלתי־רגילה — מפני שחבריה גילו, נוכח הבעיה הממאירה של ארץ־הקודש, מזיגה של מצפון ושיקול־דעת, שהיא נדירה מאוד־מאוד בגופים בינלאומיים.

למרבה הצער, אין כימעט איש זוכר את ההחלטה בשלמותה.

■ ■ ■

החלטת העצרת מה־29 בנובמבר, כמו דו"ח ועדת האו"ם לארץ־ישראל מה־31 באוגוסט 1947, לא קבעה רק שיש להקים בארץ מדינה יהודית.

היא קבעה שיש לחלק את ה־ארץ בין שתי מדינות עצמאיות, האחת יהודית והשניה ערבית — תוך קיום אחדותה הכלכלית של הארץ כולה. לעיר ירושלים קבעה ההחלטה מישטר מיוחד.

בהחלטה זו, טמונה ההכרה בכמה אמי־תות יסודיות:

- **שיש בארץ שני לאומים, ש־כל אחד מהם שואף וזכאי לעצמ־אות לאומית מלאה.**
- **שאין הארץ ניתנת לחלוקה מבחינה כלכלית, ושאין לחסום בפני מישהו מתושבי הארץ את הגישה לכל מקום שהוא בה.**
- **שירושלים מעוררת בלב שני העמים רגשות כה עמוקים וניצ־חיים, עד כי לא ניתן למסרה באו־פן בילעדי לגמרי בידי עם אחד.**

הרבה מפרטי ההחלטה נראים כיום כאנאכרוניזם. הכללים שפורטו לגבי ה־גבולות בין שתי המדינות, לגבי המישטר בירושלים ולגבי תקופת המעבר וצורת כינון המדינות — כל אלה התנפצו על סלע המציאות האכזרית.

אך העקרונות ששימשו בסיס להחלטה היו ונשארו נכונים.

מעטים המיסמכים שמאורעות ההיסטוריה הצדיקו אותם אחרי מעשה בצורה כה חותכת.

המדינה היהודית קמה ושיגשגה. זה נראה כיום כדבר מובן מאליו. אבל זה לא היה מובן מאליו כלל וכלל.

היישוב היהודי יכול היה למאוס בפשרה, שהעניקה לו רק חלק די קטן של הארץ. הוא יכול היה ללכת שולל אחרי הקנאים הלאומניים — אנשי אצ"ל ולח"י — שהשמיעו את סיסמתו של אורי צבי גרינ־ברג: „ארור האומר כאן גזורו!" הוא יכול היה לתור אחרי חלום ארץ־ישראל השלמה, ולאבד את המציאות של ארץ־ישראל חלקית.

אבל היישוב לא התפתה. ההמונים שרקדו באותם רגעים גדולים, הכריעו ברגליהם במישאל־עם ספונטאני. בחוכמה עממית עמוקה הם הבינו:

העצמאות חשובה משטחים.

וכך הם הגשימו, בדמעות־שימחה, ול־אחר־מכן בדמעות־כאב, את החלק היהודי של ההחלטה.

29 בנובמבר 1947: ההמונים צוהלים בירושלים

המדינה היהודית קמה.

לא כן המדינה הערבית.

■ ■ ■

לא היתה זאת אשמת היהודים דווקא. אם אפשר להשתמש במילה „אשמה" לגבי תהליכים היסטוריים, רובצת האשמה על העם הערבי הפלסטיני.

בניגוד ליהודים, הוא הלך שולל אחרי הקנאים הקיצוניים. הוא באמת קרא: „ארור האומר כאן גזורו!" הוא תר אחרי החלום של פלסטין השלמה, ואיבד את עולמו — עולם המציאות.

הוא ראה ביהודים פולשים זרים, הגוזלים ארץ שהיתה ערבית במשך 1300 שנים. הוא ביקש למגר את מדינתם בכוח הנשק. כשנכשל בכך, קרא לעזרת הצבאות של העמים הערביים השכנים.

אלה נענו לקריאת אחיהם הפלסטיניים, חדרו לארץ מכל הכיוונים, לחמו, נוצחו בשדה־הקרב, כרתו שביתת־נשק — ונש־ארו בכל חלקי הארץ שנותרו מחוץ לתחום המדינה היהודית המורחבת.

כשנדם קול התותחים ושכך אבק הקרב — לא נותר זכר למ־דינה הערבית העצמאית שהיתה צריכה לקום.

החלק „הערבי" של ההחלטה לא הוגשם. יחד עימו מתו שאר עקרונותיה: המעמד המיוחד של ירושלים, האיחוד הכלכלי, חופש־התנועה של אזרחי שתי המדינות בכל רחבי הארץ.

למחרת המילחמה נשאר הלאום הערבי הפלסטיני בלא מדינה, בלא זהות לאומית מוכרת, בלא מקום במישפחת העמים.

אם אכן אשם העם הפלסטיני בגורלו — הוא שילם מחיר נורא.

אדריכלי הכ"ט בנובמבר שירטטו בניין שלם ויעיל. אבל רק קיר אחד של בניין זה קם. הקיר היהודי.

מעטים — מעטים מאוד — הבינו כבר אז שקיר זה לא יוכל לעמוד לבטח לבדו, ללא שאר ה־קירות, ללא גג של שלום.

אי־הבנה זו לא היתה מוזרה או יוצאת דופן. היא היתה די טבעית.

אחרי 2000 שנה קמה לתחייה עצמאות יהודית. היא הושגה במילחמה שבה ניספה אחד מכל 100 איש ביישוב — שיעור־הרוגים השווה לשני מיליון אמריקאים.

תחושת־הגאולה, חדוות־הניצחון, הערכת המשימות המיידיות שעמדו בפני המדינה — כל אלה חברו יחד כדי להעלים מעיני הישראלים החדשים את מלוא המשמעות הרת־האסון של המחדל ההיסטורי.

העובדה שלא קמה המדינה הערבית הפלסטינית נראתה, פשוט, לא־חשובה.

בסתר הלב גם נחשבה טובה.

■ ■ ■

אחרי מילחמת־החלוקה ערכה ועי־דת־פיוס בינלאומית סידרה של מאמצי־שלום בלתי־יעילים בעיר השווייצית לוזאן.

בין השאר הופיעה שם מישלחת פלס־טינית. היא היתה מורכבת משלושה אי־שים, שכל אחד מהם הלך לאחר מכן בדרך אחרת: נימר אל־הווארי, שהפך ברבות הימים מישפטן בישראל; עזיז שחאדה, פרקליט שנשאר ברמאללה והחולם עד היום על מדינה פלסטינית חופשית; ויחיא חמודה, שקדם ליאסר עראפאת בראשות האירגון לשיחרור פלסטין.

אז היו השלושה מאוחדים. הם פנו אל הנציג הישראלי, אליהו ששון, והציעו לו הצעה: לפתוח בהידברות ישראלית—פלסטינית, כדי לכונן בעזרת ישראל מדינה פלסטינית ולהגשים בצורה זו את עקרונות החלטת הכ"ט בנובמבר.

על עובדה זו, שהיתה חבויה במשך זמן רב, אין עוד ויכוח. היא אושרה לאח־רונה על־ידי שחאדה וששון כאחד.

ידוע גם איך נסתיים העניין: ממשלת ישראל החליטה להתעלם מפנייה זו — הפנייה הפלסטינית האחרונה לישראל עד אחרי מילחמת ששת־הימים.

ממשלת בן־גוריון—שרת היתה משוכנעת כי תגיע להסכם־שלום זול, ומהיר עם המלך עבדאללה.

■ ■ ■

מה היה קורה אילו נענתה ישראל להצעה והקימה, באיחור, את כל בניין הכ"ט בנובמבר?

אין לי ספק שניתן היה לעשות זאת ב־1949, מבלי להקריב את הגבולות החד־שים שנוצרו במילחמה, אך תוך החזרת חלק מן הפליטים. היו אז שדגלו בכך.

דרך זו נפסלה על־ידי הנהגת המדינה. החלטת הכ"ט בנובמבר נקברה — או כך היה נדמה.

הפלסטינים לא השלימו אף יום אחד עם גורלם. בראשית שנות ה־50 קמו מתו־כם הפידאיון, אשר תרמו תרומה רבה להסלמה שהגיעה לשיאה במילחמת־סיני. אחרי כמה שנות רגיעה, הקימו בראשית שנות ה־60 את התנועה ל„שיחרור" פלס־טין, שפעולותיה בגבול סוריה גרמו במי־שרין למילחמת ששת־הימים. במילחמה זו נפלו לידי ישראל כל השטחים שיועדו למדינה הפלסטינית, ושטחים נוספים.

שוב נוצרה הזדמנות של זהב להגשים את עקרונות ה־29 בנו־במבר. הדבר תלוי במידה מכרי־עת בנכונותה של ישראל. אבל ה־שטחים מפתים מדי.

■ ■ ■

ב־1947 לא התפתה היישוב ללכת שולל אחר סיסמות חסידי ארץ־ישראל השלמה. כיום סיסמות אלה מפתות שוב.

ב־1947 הבין היישוב כי העצמאות חשובה משטחים. כיום תופס רק חלק מן הציבור הישראלי כי השלום חשוב משטחים.

רוח־הרפאים של ה־29 בנובמ־בר עדיין מהלכת בארץ. אין היא מוצאת מנוח לעצמה, ואין היא נו־תנת מנוח לאיש.

אני משוכנע לחלוטין כי לעולם לא נדע יום של שלום וביטחון אמיתי, עד אשר נבין את התבונה ההיסטורית של הרעיון המקורי: ששני העמים בארץ יחיו זה בצד זה, בשתי מדינות לאומיות, בעלות בירה משותפת בירושלים המאוחדת, גבול פתוח ואחדות כלכלית.

זוהי הבשורה של ה־29 בנובמ־בר — והיא נבונה ונכונה היום, בשנה ה־25, כמו ביומה הראשון.

במדינה

העם

פרובוקציה בחברון

פוגרום דמיוני

איים השבוע לחולל מלחמת דת בחברון

התיאורים שהופיעו בעתונות הישראלית ביום השישי האחרון היו מזעזעים. הם הזכירו לרבים תיאורים של פוגרומים ביהודים בעיירות הגולה. „היכל פרוץ, ספר תורה פרום וספרי קודש חרוכים, ומפוזרים לכל עבר...״ כך תיאר מעריב את מה שאירע כביכול בבוקר יום החמישי בשבוע שעבר במערת המכפלה בחברון. הגדילו לעשות מתנחלי חברון הקנאים, שהגיבו על המאורע: „המעשה המזעזע מזכיר את מאורעות תרפ״ט, אשר גם הם החלו כתוצאה מהסתה בירושלים ובחברון.״

לאור התיאורים המזעזעים נדמה היה כי חברון עומדת על סף מלחמה מהסוג הגרוע ביותר בין קנאי דת יהודים וערבים.

אחרי הסערה הגדולה בא קול דממה דקה. מפקד משטרת יהודה, סגן־ניצב אנוש גבעתי, סיכם את מימצאי חקירת המשטרה בפרשה: „לא ניכרו כל סימני פריצה בארון הקודש שבתוך מערת המכפלה. הארון היה סגור ולא נעול. ספר התורה שבתוך הארון לא נגזר, ולא נקרע אלא היה בלתי תפור בקצהו מלכתחילה. הפרוכת של ארון הקודש היתה סגורה. בתוך מערת המכפלה לא נמצאו קרעי ספרי קודש.״

מה שגרם לסערה היו כמה קרעים של ספר תהילים, שהיו מפוזרים ביום החמישי שעבר ברחוב המוביל אל מערת המכפלה.

את מי זה משרת? חוגים דתיים קיצוניים המעוניינים בהתנחלות יהודית גדולה בחברון ניסו בסוף השבוע שעבר ליצור את הרושם כי המוסלמים בחברון הכריזו מלחמת־דת על יהודיה. היה זה בעקבות עצרות והצהרות המחאה של המועצה המוסלמית העליונה, שיצאה נגד הפרת הסטטוס־קוו במערת המכפלה והרחבת זכויות המתפללים היהודים במיסגד המוסלמי הבנוי שם.

למרות שחוקרי המשטרה לא אמרו זאת במפורש, היתה דעתם שקריעת ספר תהילים בפתח מערת המכפלה לא היתה אלא מעשה פרובוקציה של חוג או קנאי יהודי בודד. שכן ממעשה כזה יכלו להרוויח רק מתנחלי חברון, שבעצם אותו יום העלו את הדרישה לממשלה להחליט על הקמת קריה יהודית בת 100 אלף נפש בחברון.

אם אומנם תתאמת ההנחה שהיה זה מעשה פרובוקציה, הרי שנעשה כאן נסיון לביצוע פשע שפל וחמור ביותר. אין זה רק הפשע של פגיעה ברגשות דתיים על־ידי קריעת ספרי קודש. פרובוקציה כזו, שעלולה היתה להביא להתלקחות מלחמת־דת חשוכה היתה שמה לאל את כל המאמצים שהשקיע המימשל הצבאי בהר חברון בשש השנים האחרונות לטיפוח יחסים אנושיים בין יהודים וערבים.

אסור לשכוח כי ההתנחלות היהודית בכל שלביה כמעט נעשתה בניגוד לדעת המימשל הצבאי הישראלי במקום. המתנחלים העמידו את ממשלת ישראל בפני עובדות קיימות, הביאו למלחמת שרים זה בזה ואילצו את הממשלה להיכנע לתביעותיהם.

יתכן והקנאים המבולבלים שביצעו את הפרובוקציה בחברון האמינו שעל ידי הטלת האשמה של חילול קודש על ערביי חברון הם יביאו לדחיקת רגליהם ממערת המכפלה ומחברון בכלל.

למרבה המזל הסתיימה הפרשה לפני שהתלהטו היצרים משני הצדדים. בניגוד לכמה מאנשי שי״ח, העומדים לדין בבתי־משפט צבאיים באשמת הסתה על שהפיצו כרוזים בחברון, לא עצרו שלטונות המימשל אף אחד מהמסיתים שעמדו השבוע להבעיר מלחמת־דת.

עיתונות

סקופ ממזרי

על מלחמת הסקופים החשאית מאחורי הקלעים של פרשת הממזרים החשאית

זה אמור היה להיות הטקס הסודי ביותר במדינת ישראל. כמו פסק־הדין שטיהר את הממזרים, כמו שמות חברי

(המשך בעמוד 19)

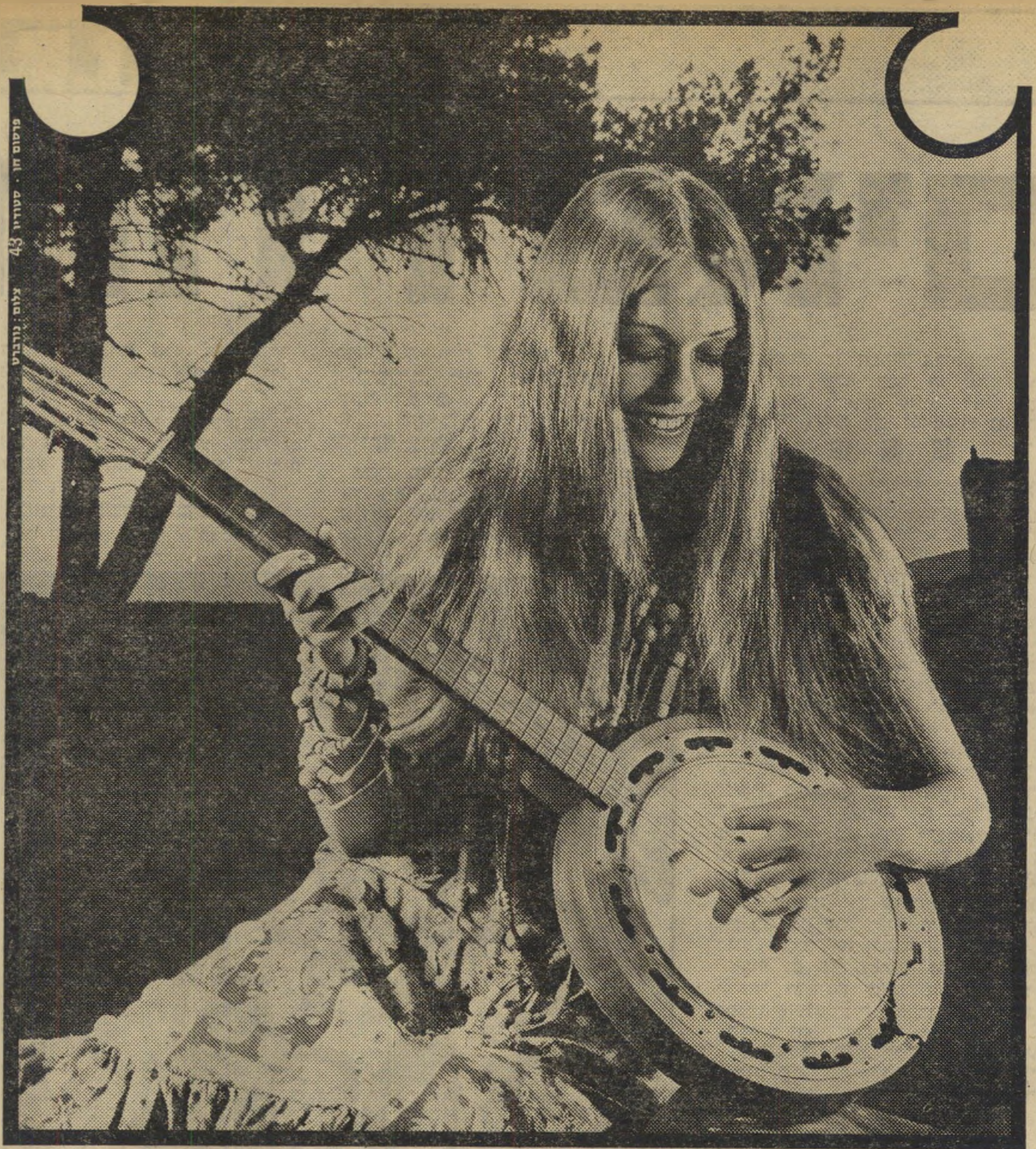

(אילנה גורן, מלכת היופי לשנת 1972)

קולסטון נותן הטון

במוסיקה יש כלים רבים הנותנים את הטון...

בצבעי שיער ״קולסטון״ נותן הטון

צבעי השיער הנפלאים ״קולסטון״, מתוצרת ״וולה״ העולמית בטוחים יותר, יפים יותר מוצלחים יותר

WELLA

שיער בריא עם ״וולה״

נפתח מרכז הדרכה ויעוץ של „מרי קוונט״ שלב נוסף בהרחבת פעולותיה של החברה בישראל

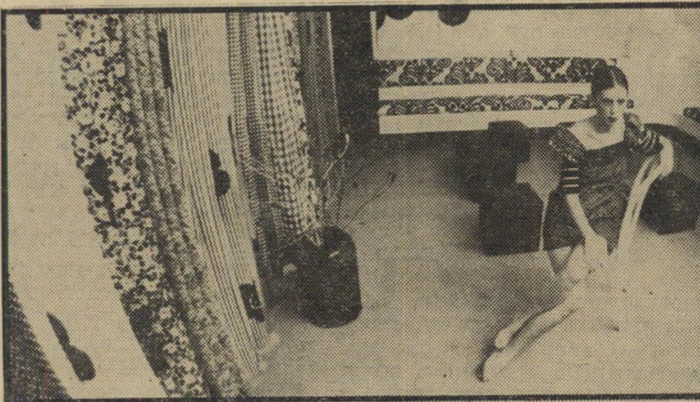

במלאת שנה לפעילותה בישראל עשתה „מרי קוונט״ צעד נוסף — פתיחת מרכז להדרכה וייעוץ בנושאי איפור, קוסמטיקה, וטיפוח החן הנשי.

המרכז החדש משתלב במסגרת התרחבות פעולות החברה וגידול מכירותיה בשוק הישראלי. יועצות היופי של החברה תקננה בו הדרכה וייעוץ באשר לשימוש במוצרי איפור וקוסמטיקה, התאמתו לתכונות האינדיבידואליות של האשה, מבחינת המוצר ותכונותיו, הצבע וגווניו. שרות זה מוצע חינם אין כסף, לכל המבקרות במרכז. בצפון תל־אביב, ברחוב רחל 6 — באחד המרכזים החדישים של תל־אביב — תכננה ועיצבה גילה שקין מרכז הדרכה וייעוץ פונקציונאלי, עשוי בטעם רב, המקנה לבד ממידע קוסמטי גם את האווירה המיוחדת והאופיינית כל כך של „מרי קוונט״.

זהירות: אש!

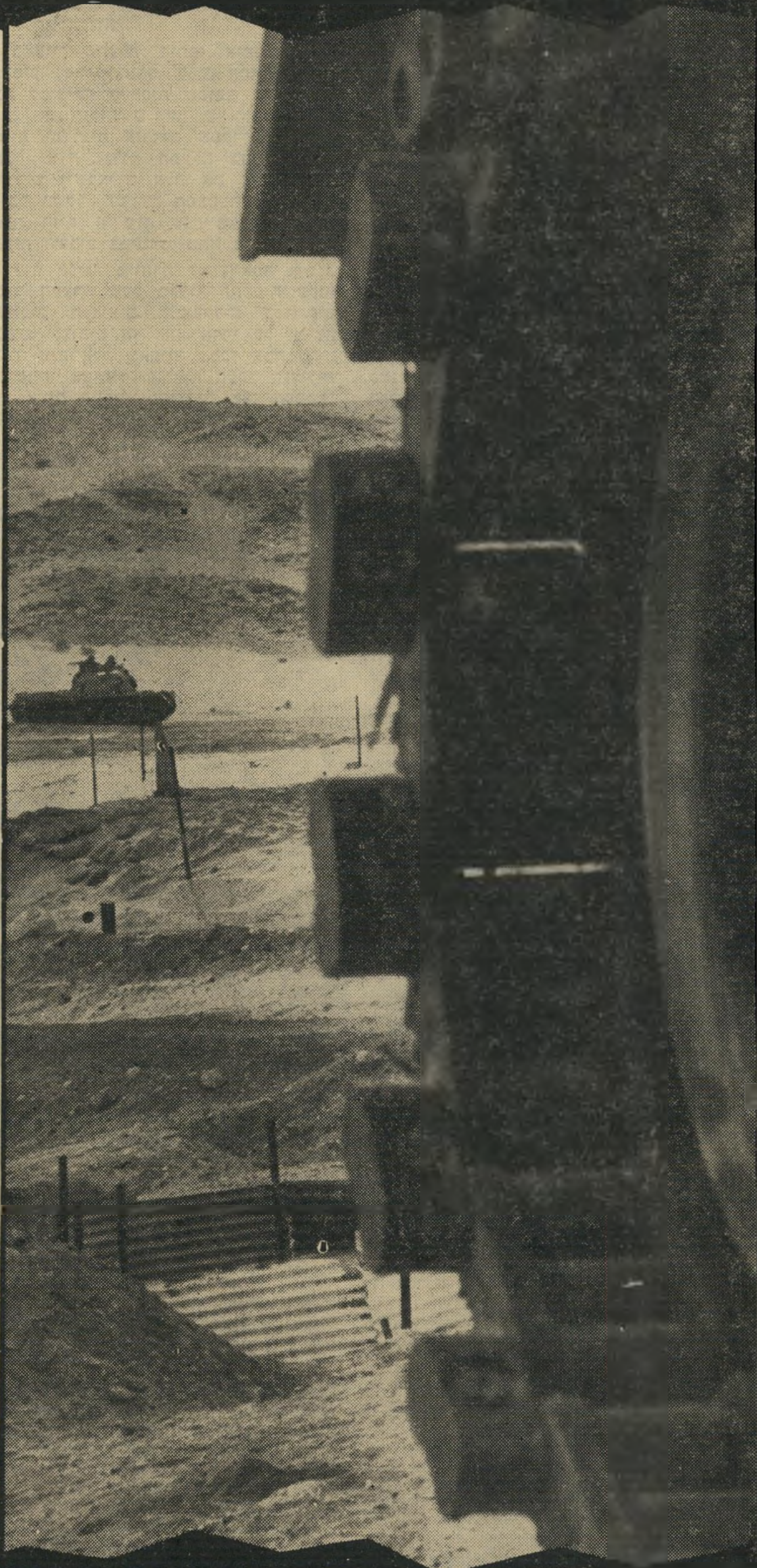

פעולות הפידאיון משטח סוריה הלכו ותכפו. לא היה ספק שהפידאיון נהנו מתמיכה פעילה של הצבא הסורי.

מדי פעם נתנה הממשלה הוראה לצה״ל להלום במוצבי הצבא הסורי. הצבא הסורי הגיב בהפגזות היישובים הישראליים לאורך הקו.

הרמטכ״ל הכריז שעל ישראל לפעול נגד המישטר הסורי, מפני שזהו המישטר היחידי בארצות השכנות התומך עקרונית בפעולות חבלניות נגד ישראל.

רדיו דמשק הכריז שסוריה עומדת לבדה מול עוצמתה של ישראל, ותבעה ממדינות ערב לחוש לעזרתה.

השליט המצרי הכריז כי הצבא המצרי לא יעמוד מנגד, אם תותקף סוריה.

ברית־המועצות טענה שישראל וארצות־הברית מתכוונות להפיל את המישטר הסורי, מפני שהוא פרו־סובייטי. רכבת אווירית החישה כמויות גדולות של נשק סובייטי לסוריה.

בקרבות־אוויר מעל שטח סוריה הופלו — — —

שר־הביטחון והרמטכ״ל סיירו ביישובים הנפגעים — — —

דו־קרב התותחים — — —

בהתפוצצות מוקשים נפגעו — — —

חזרה על 1967?

כל זה יכול היה להיכתב בימים האחרונים. אבל המאורעות המתוארים אירעו ב־1966.

ההמשך ידוע: גמאל עבד־אל־נאצר, שהיה מעוניין בהמשך הפי־סקת־האש, לא יכול היה לעמוד מנגד, ולהניח למישטר הסורי היריב להציג את עצמו כלוחם יחידי למען שיחרור פלסטין.

פעולות הפידאיון, בעזרת הצבא הסורי, הגיעו לשיא. תגובות צה״ל הלכו והחריפו.

בארץ ובחו״ל דובר בגלוי על הצורך בפעולה צבאית, שתכבוש ותחזיק ברמת־הגולן, כדי להגן על יישובי הספר.

במאי 1967 שיכנעו הסורים והסובייטים את קאהיר שצה״ל מרכז את כוחותיו להת־קפה על סוריה. עבד־אל־נאצר הגיב בריכוז צבאו מול גבול ישראל בסיני.

מכאן והלאה גלשו המאורעות, בעיקביות אכזרית, למילחמה — מילחמה שאיש לא רצה בה מראש.

האם זה יכול לקרות גם הפעם?

תותחים נגד יתושים

מהי כוונתה של ממשלת ישראל? מדוע ניתנה לצה״ל ההוראה לבצע פעולות כה חמורות נגד מוצבי הצבא הסורי, להבדיל מבסיסי הפידאיון?

הפעולות נגד הפדיאיון בסוריה מסוג אחר. הפידאיון נמצאים במצב של מילחמה עם ישראל, לאורך הגבול וברחבי העולם, ויש הגיון כלשהו בטענה שבמילחמה אין להסתפק בתגובות, אלא יש לפעול על פי יוזמה עצמית.

אולם ההחלטה לפעול באופן שיטתי נגד הצבא הסורי היא בעלת אופי שונה לגמרי.

הסיבה — או העילה — להחלטה זו היא מעשית: נתגלו הוכחות חד־משמעיות לכך שאכן יוצאים הפידאיון ממוצבי הצבא הסורי, וכי הצבא הסורי מעניק להם עזרה.

יתכן שההוכחות הן חדשות. אולם המצב עצמו אינו חדש כלל. איש לא פיקפק גם עד כה בכך שהפידאיון, הפועלים מסוריה, נהנים מחסותה המלאה של ממשלת דמשק.

אם כן, מה התחדש?

האמנם מקווה מישהו בירושלים שפעולות חריפות נגד הצבא הסורי, ביבשה וב־אוויר, יביאו לכך ש„הסורים ילמדו לקח" — לפי המליצה האווילית של „כתבים צבאיים"?

אין בכך הגיון רב. כאשר תומך המישטר הסורי בפידאיון, הוא יודע שהוא צפוי למכות נגדיות. אדרבא, יש להניח שהוא מקדם בברכה מכות אלה, המוכיחות לעולם הערבי שהצבא הסורי פועל ולוחם, וכי דמשק נשארה מרכז הפעולה הלאומית הכלל־ערבית.

מבחינה צבאית, גורמות הפעולות .רק להסלמה, נוסח 1966. משני עברי הקו יופצצו ויופגזו מוצבים ויישובים, ידו של צה״ל תהיה על העליונה, אך המישטר הסורי לא יפול, והפידאיון לא יפסיקו את פעולתם.

הדיספרופורציה בין הגירוי ובין התגובה לא תשא פרי — יורים בתותחים על יתושים.

מבחינה זו יש הבדל תהומי בין סוריה ולבנון. בלבנון פעל צה״ל נגד הפידאיון, בידעו כי ממשלת ביירות והצבא הלבנוני מעוניינים בסילוק האירגונים הפלסטיניים. בסוריה משולבים הפידאיון במדיניות הממשלתית.

לשחק את ניכסון?

שיקולים אלה הם כה ברורים ומובנים מאליהם, עד כי מעטים הפרשנים בעולם שהאמינו השבוע כי אכן היתה להסלמה בין שתי המדינות רק סיבה צבאית.

צה״ל מתכונן בחזית תעלת סואץ

לאפשרות של חידוש מלחמת ההתשה

(המשך מעמוד 15)

הדיעה הכימעט־כללית היתה שהסלמה זו היא בעצת מגמה פוליטית — וכי ממשלת ישראל מנצלת את איוולתם של הסורים למטרותיה שלה.

אין זה סוד שמאז בחירתו של הנשיא ניכסון מחדש, ולקראת כניסת ממשלתו החדשה לתפקידה בראשית ינואר, גובר בחוגי הממשלה הפחד מפני יוזמת־שלום אמריקאית גדולה.

ממשלת גולדה אינה רוצה ביוזמה זו. היא חוששת מפניה, מפני שהאמריקאים עדיין דבקים בעקרונות תוכנית רוג׳רס, שפירושם: שלום תמורת החזרת רוב השטחים. מנוי וגמור על הממשלה לעשות את הכל כדי להחניק יוזמה זו בעודה באיבה.

משום כך חזרה ירושלים השבוע על האיום שאם תתקבל בעצרת האו״ם החלטה חדשה בעניין המיזרח התיכון, תבטל ממשלת ישראל את הסכמתה להחלטה 242, שמלאו לה בשבוע שעבר חמש שנים מתסכלות.

האם רק מיקרה הוא שדווקא בשעה זו מסלימה ממשלת ישראל את הפעולות הצבאיות? האם אין השיקולים הצבאיים הטהורים מתערבבים עם הרצון לחמם את האווירה, וליצור מציאות פוליטית־פסיכולוגית שתרפה את ידיהם של בעלי יוזמות־השלום למיניהם?

ייתכן חידוש האש!

אם כן, זהו מישחק באש — תרתי משמע.

המשבר הפיתאומי באמצע מאי 1967 מלמד שמצב מילחמתי יכול להיווצר בן־לילה, כאשר המאורעות מכריחים את הממשלות לנקוט פעולות בעל כורחן.

כמה זמן יכולה ממשלתו החלושה של אנוואר אל־סאדאת בקאהיר לעמוד מנגד, כאשר סוריה עומדת במאבק צבאי?

כך בלי זה, נאלץ סאדאת להצהיר עתים לבקרים שאם לא יכפו האמריקאים במהרה על ישראל שלום לפי גבולות ה־4 ביוני, תוכרח מצריים לשחרר את השטחים הכבושים בכוח הנשק. עד היום היו אלה מליצות ריקות. האם יהיו כך גם מחר?

הסלמה פתאומית בחזית הסורית יכולה להוות את הקש השובר את גב הגמל.

היא יכולה לתת את הדחיפה המכרעת ליסודות הבלתי־מרוצים בצבא המצרי, הנמצאים כבר עתה במצב של חצי־מרידה. היא יכולה לשכנע את סאדאת שנותרה לו רק דרך אחת להציל את מישטרו: לפתוח באש.

לא תהיה זאת מילחמה כוללת. אבל תהיה זאת מילחמת־התשה חדשה.

סאדאת אינו רוצה בכך. הוא יודע שצבאו יובס בכל התמודדות. אך יתכן שלא תהיה לו ברירה. ויתכן גם שהוא מקווה שאם תתלקח האש, זה יכריח את האמריקאים והסובייטים להתערב ולכפות שלום.

האם ממשלת ישראל מעוניינת בהסלמה כזאת? האם יש לה בכלל תוכנית להכוונת המאורעות? או שמא היא פועלת, כמו תמיד, ללא קו יסודי, בשיטת האילתורים, מן היד אל הפה.

כך או כך — ההסלמה בגבול הסורי אינה משרתת שום יעד מדיני או צבאי רצוי. היא עלולה להחזיר את המדינה, באופן פתאומי, אל מילחמת־ההתשה.

לכן, כאשר העיניים היו מופנות השבוע צפונה, אל רמת־הגולן, פנתה המחשבה דרומה — אל החזית השקטה של התעלה.

שקטה — עד מתי?

בתעלה: שני הצדדים מתכוננים

התותחים רעמו בגבול הצפון. הדיהם הידהדו השבוע עד לקו המים של תעלת־סואץ.

במעוזי התעלה ריחפו אומנם צלילי מוסיקה של מוצארט, שהיוו המחשה למרצה למוסיקה קלאסית שסובב בין המעוזים, או קולות שירתם של להקות צבאיות ובדרנים אזרחים שפקדו את הקו, אבל משתי גדות התעלה בחנו חיילים מצרים וישראלים אלה את אלה בחשד גובר והולך. השלווה הפאסטוראלית האופפת חזית זו מזה שנתיים וחצי היתה רוויה השבוע במיטעני מתח מוגברים.

שום תכונה מיוחדת לא נראתה אומנם בצד המצרי. מעל מגדלי התצפית עקבו הצופים הקבועים, המופקדים במרחקים כמעט קצובים זה מזה, אחרי כל תנועה בצד הישראלי. מאחורי מסכי יוטה כהים שנמתחו בשיפולי סוללות העפר הגדולות — אותם הערימו המצרים מאז הפסקת־האש כחיקוי לסוללה שבצד הישראלי — הם המשיכו בעבודות ההתבצרות אותן לא הפסיקו אפילו ליום אחד. בנקודות התעלה, שתאפשר תגובה מהירה באפס זמן, דרושה בין שאר המרכיבים גם המוטיבאציה. השבוע, בעקבות מה שאירע בגבול הסורי, היה מרכיב המוטיבאציה בשיאו. הסכנה שהתלקחות פתאומית תסחוף אחריה גם גיזרה זו היתה מוחשית.

מכל האפשרויות נראתה האפשרות של מלחמה טוטאלית הקלושה ביותר.

אפשרות יותר מתקבלת על הדעת היתה נסיון של הרעשה ארטילרית מצד המצרים. אלא שלמצרים ברור שנסיון כזה לא ישאר מוגבל לתחום חילופי ירי התותחים והוא עלול לגרום מיידית להסלמה, שספק אם הם מעוניינים בה.

מה שסביר הרבה יותר במקרה שתתקבל החלטה מצרית לחדש את האש, היא חידוש הפעילות הצבאית בקנה־מידה קטן: נסיונות פשיטה של כוחות קומנדו קטנים על מעוזי צה״ל בתעלה, הצבת מארבים, מיקוש דרכים, נסיונות חטיפה של חיילים בודדים. פעולות מעין אלה אינן חייבות להביא בהכרח להתלקחות כללית ולהסלמה. כל הצלחה בהן עשויה להוות

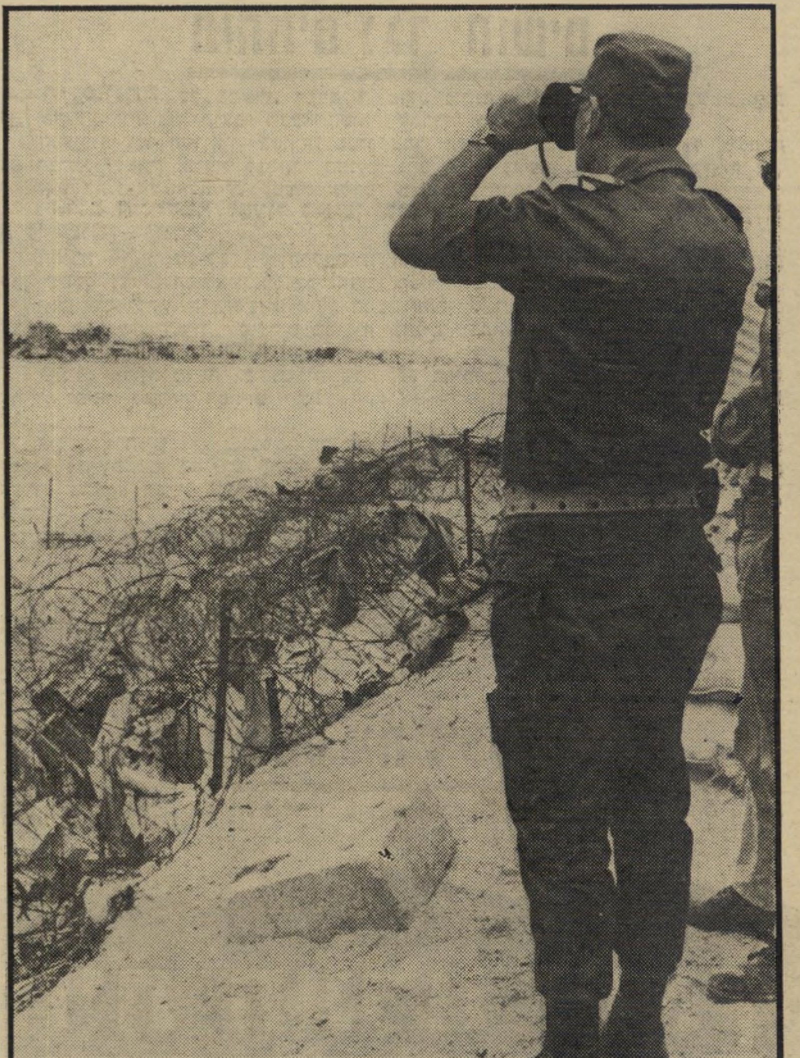

מה שרואה האלוף

האלוף אברהם („אלברט״) מנדלר, מפקד הכוחות המשוריינים בסיני (בתמונה מימין) משקיף לעבר הצד המצרי של תעלת סואץ. מבעד למשקפת ניתן לראות חיילים מצריים ניצבים על גבי סוללת עפר ומתבוננים בדחפור העוסק בעבודות ביצורים.

אחרות של הגיזרה, , ניתן היה להבחין בפעילות מוגברת של התבצרות בסיוע כלים מיכאניים כבדים.

„הם לא יעזו להתחיל,״ אמרו חיילים במעוזים כשסיכמו עם מפקדיהם את לקחי תקריות־האש בגבול הצפון. „הסורים מנסים לגרור אותם למלחמה, אבל הם יודעים שלא יצא להם מזה שום דבר,״ אמר אפי קינן, היושב זה ארבעה וחצי חודשים בקו התעלה. „אבל בעקבות כל מה שקרה בצפון נוצר חשש שכאן יתפתח משהו.״

הסכנה: לוחמה זעירה

החיילים המאיישים את חזית התעלה שייכים ברובם לדור שלא ידע את מלחמת ההתשה. לגבי חלק מהם מלחמת ששת־הימים היא היסטוריה. מאורע שהתרחש בילדותם. חרדת ימי ההתשה היא עבירם כותרות בעתונים ישנים וזכרונות של אנשי מילואים.

זהו דור של חיילים שלא הכל ברור ומובן מאליו לגביו. אפילו לא עצם ישיבתם בתעלה. כדי לקיים את הרמה הגבוהה של עירנות וכוננות הנדרשת בחזית עבור המצרים נצחון תעמולתי מהדהד ומבחינת ישראל כשלון מחפיר.

משום כך היתה הפעילות הצבאית הזעירה הסכנה הריאלית ביותר בחזית תעלת־סואץ. סכנה זו מחייבת כוננות קרבית לאורך כל קו החזית ונוכחות מתמדת בכל שעה בכל מקום.

המערכת המורכבת והמסובכת שהקים צה״ל כדי לענות לכל האפשרויות של חידוש האש בתעלה היא מערכת מיגננה דפנסיבית המבוססת על הגנת מרחבים תוך שילוב כוחות הפועלים ברמה התקפית. היא מורכבת מאגרופי הלם משוריינים שתפקידם לשבור כל נסיון חדירה קטן או גדול. אבל אגרופים אלה, שהם מרכז הכובד של המערכת, אינם יכולים לפעול בחלל ריק. הם נשענים על קו המעוזים שסביבם פועלת המערכת הניידת.

המעוזים שעל קו התעלה אינם מהווים רק בסיסי־אש, כי אם גם מערכת של אספקת מידע שוטף ממקור ראשון על המתרחש בצד המצרי.

היעוד הנוסף של המעוזים הוא יעוד לחימתי. במקרה של נסיון צליחה או הפגזה, יצטרכו הם לספוג את המהלומות הראשונות ולהפעיל את מערכת המיגננה הראשונה.

הבעיה העיקרית היא כמובן איך מחזיקים מערכת זו במצב של כוננות מתמדת?

מעוז מצרי עם מגדלי תצפית שהוקם כחיקוי למעוזים הישראלים בגיזרת התעלה

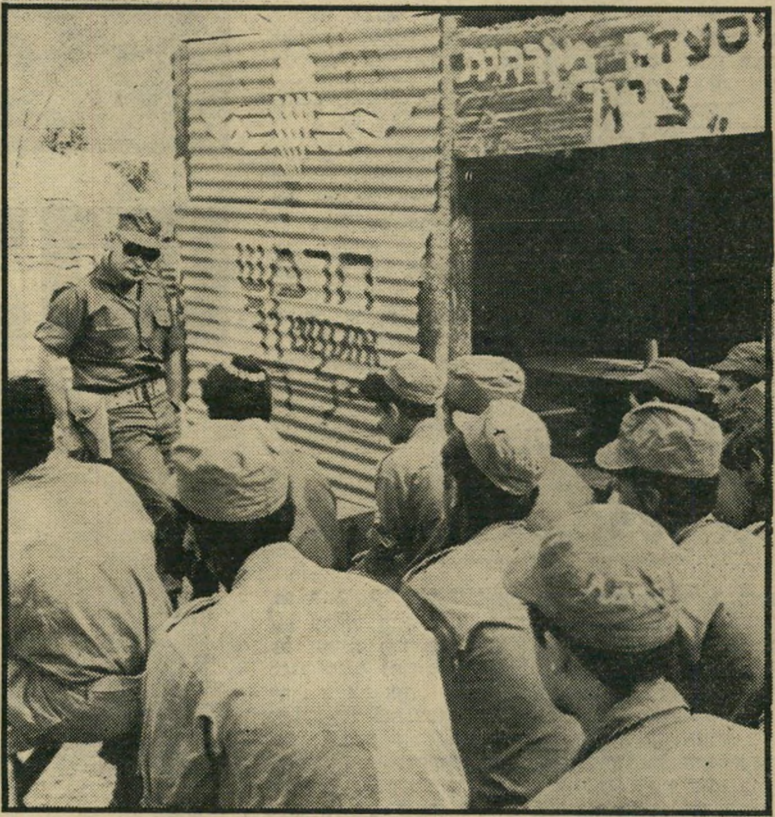

שיח לוחמים

אלברט משוחח

עם יחידת חיילים המאיישת את אחד ה־מעוזים בגיזרת תעלת־סואץ. „ההגיון או־מר שהמצרים לא יפתחו באש,״ אומרים החיילים, „אבל אי אפשר לסמוך עליהם.״

כאשר השתוללה מלחמת ההתשה בתע־לה, לא היתה זו בעיה. המציאות היא שהכתיבה את רמת הכוננות. אבל כיצד מצליחים לשמור רמה כזו אחרי שנתיים וחצי של שקט מוחלט בתעלה?

את התשובה לבעיה מטרידה זו מנסה צה״ל לתת בעזרת כמה שיטות במישורים שונים.

בניגוד לצבאות אחרים בהם משלים כוח צבאי את סידרת אימוניו ואז הוא מתמסר לביצוע משימה שקיבל, אימץ צה״ל בסיני עקרון לפיו כל כוח פועל הוא גם כוח הבונה כוחות נוספים. כלו־מר: יחידה שהשלימה את אימוניה ויוצאת לתעסוקה מבצעית, אינה מסיימת בזה את תפקידה. היא נכנסת למעגל של תע־סוקה־אימונים־הוספת ידע והוצאת הידע הנרכש החוצה בצורת קליטה של כוחות חדשים.

מרכיב לא פחות חשוב של איכות המע־רכת הוא ענין הקשר האישי בין כל חלקיה. הסביר אחד המפקדים עקרון זה: „האנשים צריכים לדעת לא רק בשביל מה הם נלחמים אלא גם בשביל מי הם נלחמים. חשוב שכל אחד מהחיילים בקו ידע ויכיר לא רק את החיילים ביחידה שלו הנמצאים עימו באותו מעוז. הוא חייב להכיר גם באופן אישי מי הם חיילי יחי־דת הטנקים הקשורה עימו, כשם שתותחני סוללת התותחים הקרובה צריכים להכיר אישית את חיילי המעוזים, כדי לדעת למי הם יצטרכו לתת סיוע בשעת הצורך.״

עקרון זה מיישמים בצורה פשוטה ביו־תר: חיילי כל יחידה חייבים לבקר את יחידות הסיוע והיחידות השכנות. מאפ־שרים להם לערוך היכרויות ולקשור קש־רים אישיים. כתוצאה מכך אין קו החזית בתעלה מורכב לגביהם משמות של עמ־דות ומעוזים המופיעים במפה, אלא משו־רה של שמות של בני־אדם האומרים משהו לכל אחד מהאנשים האחרים שבקו.

באותה מידה מכירים החיילים בשמו־תיהם הפרטיים את המפקדים,

. אמר על כך מפקד בכיר בתעלה: „הקשר האישי הזה חשוב לא פחות מאשר הקידום המקצועי. זה מה שמייחד אולי את צה״ל מכל הצבאות האחרים. אני חושב שצה״ל הוא צבא יעיל במידה רבה בזכות הקשר האישי הזה בין חייל לחייל ובין חייל למפקד.״

פרה קדושה ושמה חופשה

עקרון שלישי שיושם לגבי חיילי התעלה שייך לתחום הדאגה לפרט.

בשום מקום אין מועקת הניתוק והריחוק מהעורף והבית קשה כל כך כמו בקו התעלה. נסיון השנים הוכיח שככל שמחלישים תחושה זו, גדלה עירנות החיילים היושבים בקו. כתוצאה מכך יש כמה כללי ברזל הנשמרים בקפדנות בין חיילי התעלה יותר מאשר בכל מקום אחר בצה״ל. ההקפדה על אספקת דואר ועתונים מדי יום היא רק אחד מכללים אלה. בעיקר מודגש הקשר עם הבית. מפקדים אחראים אישית בפני מפקדים גבוהים יותר לכך שכל חייל יתקשר לפ־חות פעם בשבוע טלפונית עם ביתו. למי שאין טלפון בבית שבעורף, דואגים להו־דיע מתי יצלצל הבן אל השכן המצוייד במכשיר טלפון.

הפרה הקדושה ביותר היא פרת החופ־שה. אחת שבועות יוצא חייל מקו התעלה לחופשה בת שבוע בביתו. מועדי החופשה הם קבועים וכמעט בלתי ניתנים לשינוי, כדי שהחייל ידע מראש מתי הוא יוצא, יוכל למנות את מנין הימים שנותרו עד החופשה ולהכין את משפחתו וידידיו בעורף לקראתה. אומרים המפקדים בקו התעלה: „אין פאטנט הנותן תוצאות טובות ומיידיות יותר מאשר נו־הג זה. זה מתבטא מיד ברמת האימונים ובמידת הכוננות והעירנות.״ זוהי אולי הסיבה שכל חריג בנוהל החופשות נתקל בתגובה מחמירה ביותר.

נוסף לכל אלה מולעטים חיילי קו התעלה בסידרות של חינוך ובידור. אחת לשישה שבועות הם זוכים לסידרת חינוך הכוללת שלוש הרצאות ביום על נושאים מוגדרים בתחומים שונים, המיועדים להר־חבת האופקים. אחת לשבוע זוכה כל מעוז ומעוז בתעלה להרצאה של מרצה מתנדב. וזאת בנוסף להופעה סדירה של אמנים ולהצגת סרטים במועדים קבועים.

פתרונות מסוג זה, המיועדים בעיקר לענות על בעיותיו של הפרט, הם המ־אפשרים לצה״ל להחזיק בחזית התעלה מערכת, שגם בתקופת רגיעה ממושכת ומרדימה נמצאת ברמת דריכות גבוהה.

כאשר עלתה השבוע האפשרות שחזית התעלה תתלקח גם היא ומלחמת ההתשה שם תחודש, האמינו בצה״ל ביכולתו של דור חיילי התעלה, שלא טעם טעמה של אש, לעמוד גם במאורעותיה.

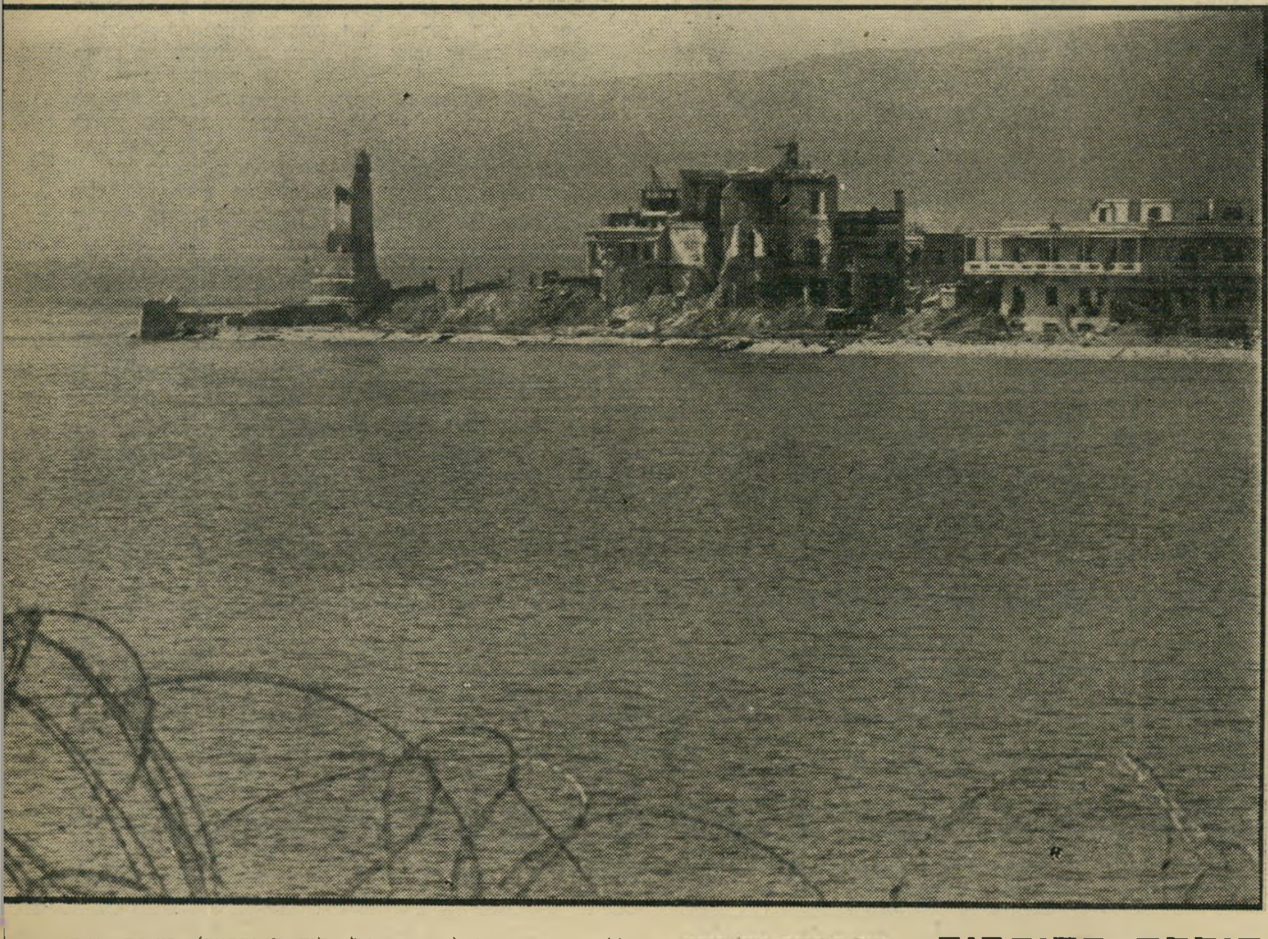

סוללה בחורבות בצל חורבות נמל פורט איברהים, שבכניסה ל־תעלת סואץ מצד מיפרץ סואץ, החלו המצרים השבוע בהקמת סוללת עפר גבוהה (בצד משאל, ליד האנדרטה) בעזרת ציוד מיכני כבד שהובא למקום. חורבות הבתים הם מתקופת מלחמת ההתשה הראשונה. המצרים הגבירו לאחרונה את עבודות הביצורים.

האלוף שיצטרך לעצור את המצרים אם ינסו לצלוח

אלברט

הטוראי בסוהדת התותחים מול תעלת סואץ, קפץ לדום ושיקשק. לא בכל יום מזדמן לו לשוחח פנים אל פנים עם מפקד הכוחות המשוריינים בסיני.

„מה שמך, חייל ?" שאל האלוף.

„רוברט," השיב החייל בדחילו ורחימו.

„כמה שנים אתה בארץ ?" המשיך האלוף לשאול.

„שמונה שנים, המפקד."

„ולמה אתה לא מחליף את שמך לשם עברי ?"

החייל השפיל את עיניו ולא השיב.

„אתה יודע מה היית צריך לענות לי ?" שאל האלוף.

החייל הרים את עיניו בתמיהה.

„היית צריך לשאול אותי," הציע לו האלוף, „מה לא בסדר עם רוברט אם שם האלוף הוא אלברט ?"

החייל פרץ בצחוק.

קוראים לו אלברט. מעטים מכירים אותו בשמו האמיתי המלא: אברהם מנדלר. הוא האלוף היחיד בצה"ל שאינו נושא שם משפחה עברי. יש לו קשר נפשי עמוק עם שם המשפחה עוד מהתקופה בה נרדפה משפחתו בגלל שם זה על־ידי הנאצים באוסטריה. מפקד הכוחות המשוריינים של צה"ל בסיני, האיש המופקד על חזית תעלת סואץ ועל משימת הדיפת כל נסיון צליחה של המצרים בקו חזית זה, נולד בלינץ, העיר בה למד אדולף היטלר בילדותו. כשהיה בן תשע סולק עם אחיו מבית־הספר בגלל יהדותו. זמן קצר אחר־כך גורשה משפחתו מהעיר שטוהרה מיהודים, התישבה בוינה. משם, בקבוצה האחרונה של יהודים שהצליחה להיחלץ אחרי שכבר פרצה מלחמת העולם השניה, יצאו באוניית פחם ישנה שאורגנה על־ידי בית"ר במסע ארוך לארץ.

✶ הריצה הארוכה ✶

אלברט שייך כיום לדור האלופים בצה"ל, שהיו מפקדי כיתות במלחמת העצמאות. זהו גזע השונה מדור האלופים בוגרי הפלמ"ח. הוא גדל במשפחת פועלים בנחלת־גנים, למד בבית־הספר המקצועי מכס פיין והיה בן 18 כשפרצה המלחמה. אבל היה לו כבר נסיון צבאי בן שנתיים. מגיל 16 כבר היה מ"מ בגדנ"ע.

הוא הגיע לגדוד 54 בחטיבת גבעתי עם קבוצה של מ"כים מהגדנ"ע, שהיו צריכים לפקד על חיילים מבוגרים מהם בחמש עד שמונה שנים, בעלי נסיון קרבי של כמה חודשים. החיילים הוותיקים כמעט והכריזו על מרד נגד מפקדיהם הצעירים. היחיד שבלט באותה קבוצה של מ"כים מהגדנ"ע היה אלברט, אדמוני וכחול עיניים, בעל התנהגות ביישנית ואורח־דיבור איטי. הוא היה היחיד מאותה קבוצה שהתמנה מיד כמפקד מחלקה — מפקד מחלקת הג'יפים בפלוגת הסיור של הגדוד, שזכתה מאוחר יותר בשם שועלי שמשון. למרות שהיה צעיר מחייליו בכמה שנים טובות, גילה מנהיגות, רכש את אמונם ואת אהבתם. במסגרת שועלי שמשון נפצע אלברט בתקיפת מטוס מצרי ביום האחרון לפני הכנס ההפוגה השניה לתוקפה.

הוא לא חלם אז על קאריירה צבאית. ב־1950 השתחרר עם כולם ופנה לחיים אזרחיים. קרה לו מה שקרה לרבים אחרים. חלומות נעוריו על המשך לימודים באלקטרוניקה נקטעו. העתיד היה מעורפל. הוא לא ידע בדיוק מה לעשות עם עצמו. ואז, אחרי ארבעה חודשים של חיים אזרחיים הציע לו יוסקה גבע לחזור לצבא. לא היה לו קשה במיוחד לשכנע את אלברט. הוא חזר לצה"ל בתפקיד של קצין מבצעים גדודי, ומאז התחילה, מה שאלברט מכנה, „הריצה הארוכה".

הוא המשיך במסלול הקידום של קצין חי"ר. ב־1958 כבר היה מג"ד בחטיבת גולני. רק בתום תשע שנים רצופות בחיל־הרגלים הפך אלברט לאיש שריון. מלחמת ששת־הימים מצאה אותו כמפקד חטיבת שריון של מילואים, לה הוקצתה משימה שולית בגיזרת כונתילה ביום פתיחת המלחמה. כשהיה נדמה לאנשי חטיבתו, שאת הפיקוד עליה קיבל שנתיים קודם לכן, שהם מחמיצים את המלחמה, קיבלה החטיבה הוראה להתקפל ולנוע צפונה לעבר הגיזרה הסורית. בבוקר יום שישי, ה־9 ביוני, קיבלה חטיבת השריון של אלברט את אחת ממשימות ההבקעה הקשות ביותר של המערך הסורי ברמת־הגולן. היא הבקיעה את המערך דרומית לתל־עזאזיאת, היתה החטיבה ששברה בקרב רווי דם וחללים את קיר המגן הסורי.

בתום המלחמה לא נח אלברט על זרי הדפנה. הקצין שללא מדים היה נראה יותר כאינטלקטואל מאשר איש צבא, והידוע כמי שמחמיר בפרטים ומקפיד בתביעות המשמעת שלו, החל לטפס בצורה מטאורית בסולם הפיקוד והתפקידים, הגיע עד לתפקיד סגן מפקד גייסות השריון. אבל התשוקה המודחקת של הקצין — שבאחד הראיונות שהעניק אחרי המלחמה התוודה כי בתום שירותו הצבאי הוא מתעתד להפוך למורה — היתה להמשיך וללמוד בעצמו. „כשמוטלים עליך תפקידים בכירים," אמר אלברט, „אתה מרגיש בפער שבין רמת התפקידים לבין ההשכלה הכללית שלך, ואתה חש שאתה חייב לאגור ידע, לא חשוב באיזה מקצוע."

שלוש שנים לקח לו לשכנע את הרמטכ"ל דאז, חיים בר־לב, לשחרר אותו לחופשת לימודים. הוא נרשם לאוניברסיטת תל־אביב, החל ללמוד היסטוריה, מתמטיקה ומינהל. למה דווקא היסטוריה ? מפני שבמקצוע זה מצא אין סוף של אפשרויות, מרחב בלתי נדלה של נושאים להעמקה ולהרחבת אופקים. לאלברט, אב לשתי בנות, היתה זו תקופה טובה לא רק בגלל הלימודים, אלא גם בשל הזמן שיכול היה להקדיש אחרי תקופה ארוכה למשפחתו.

ימי האושר נמשכו שנה אחת בלבד. בקיץ האחרון, בעוד הוא מתכונן לשנת הלימודים השניה, קיבל אלברט הצעה שלא יכול לסרב לה: לפקד על כוחות השריון בסיני. למרות שההיענות להצעה היתה כרוכה בקטיעת כל חלומותיו, נענה לה אלברט. „אין איש צבא היכול לדחות ולסרב להצעה מעין זו," אמר.

✶ לסגור את הפער ✶

כל מפקד מטביע את חותם אישיותו על הכוחות עליהם הוא פוקד. בתקופה הקצרה בה הוא מפקד על החזית הדרומית הצליח אלברט — שבשל היותו סמוק פנים נוהגים ידידיו לכנותו „אלברט האדום" — להדגיש את אותם המרכיבים הנראים לו חשובים ביותר כמפקד של כוח צבאי. בין אלה מתבלטת הגישה האישית שלו לנושא המשמעת כמושג של אימון הדדי בין כל הדרגים. „לפקודה אין שום ערך אם היא אינה מבוססת על הכרת נותן הפקודה ומתן אימון מלא בו," נוהג אלברט לומר, כשהוא מקפיד להדגיש את הידוק היחסים האישיים בכל רמות הפיקוד.

כאשר סייר אלברט השבוע ביחידות הקו הראשון בתעלה, שוחח עימם על המשמעויות הנובעות מהתקריות בגבול הצפוני, טרח האלוף להבהיר לחיילים לא רק את האספקטים הצבאיים של התקריות אלא גם את אלה המוסריים.

אחר־כך בסיומו של יום לא יכול היה אלברט בעל עיני התכלת הרכות, להסתיר את התפעלותו מהשריונאים שלו, שעשרים וחמש שנים — דור שלם — מפרידים בינו לבינם: „הם יותר טובים מאיתנו! הם אנשי מקצוע! זה היתרון הגדול שלהם עלינו!"

ביקורת כוננות: האלוף אברהם („אלברט") מנדלר בעת סיור ביקורת בתעלה

במדינה

(המשך מעמוד 14)
בית־הדין הסודי שהוציא את פסק־הדין הסודי — כך גם טקס נישואיהם של חנוך ומרים לנגר, האח והאחות המפורסמים, תוכנן להיערך כמיבצע צבאי כמוס.

רק תוכנן. למחרת — פורסמו אודותיו פרטים מלאים בידיעות אחרונות, בלוויית תצלומים בלעדיים.

היה זה נצחונו המזהיר של כתב העיתון אריה אבנרי, שניצח בשתי החזיתות של המלחמה החשאית: גם בזו נגד גורן, גם בזו נגד שאר העיתונים.

הטעייה דיינית. הסודיות החמורה נועדה להגן על טקס הנישואין מפיצוץ על־ידי קנאי־הדת. כדי לבלבל את העיתונאים, נקט הרב שלמה גורן בשיטת הטעייה אופיינית לשר הבטחון משה דיין: בשעה המיועדת לתחילת הטקס שנערך במקום אחר — הוא זימן לדירתו התל־אביבית קבוצה גדולה של עיתונאים וצלמים. המטרה: להשמיע הודעה דראמטית על פסק־הדין, שסלל את הדרך לחופה.

אך כאשר סקר הרב את העיתונאים הנוכחים, גילה, למרבה דאגתו, כי כתב ידיעות אחרונות נעדר.

הוא הורה לאחד מעוזריו לאתר את אבנרי בכל מחיר, להזמינו למקום.

לרב היתה סיבה טובה לדאגה: הכתב הבכיר של הצהרון החל מטפל בפרשת הממזרים רק עשרה ימים קודם לכן, אולם בפרק זמן זה פירסם שורה של סקופים שזכו לכותרות ראשיות. ביניהם: תוכן מכתבו הסודי של הרב הראשי הספרדי עובדיה יוסף לרב גורן — ציטוט מדוייק של המיסמכים החסויים, המהווים את הראיות החדשות שאסף גורן לצורך הטיהור — ראיון בלעדי עם אברהם בורוקובסקי, בעלה הראשון של אם הממזרים — תוכנו של פסק־דין סודי בפרשה דומה, שהוציא אב בית־הדין של נטורי־קרתא — ועוד.

מתחת לחגורה. העתונאים הוותיקים, שליוו את הפרשה מזה שנתיים — מאז פנו האח והאחות אל שר הבטחון בבקשה שיתערב עבורם — לא חדלו להאשים את גורן כי הוא מדליף לאבנרי את כל הסקופים הללו. להגנתו, טען הרב כי העיתונאי הזריז מנחית לו „מכות מתחת לחגורה", וכי הוא כמעט שאינו מקיים מגע עימו. המסקנה שהתבקשה: מקור סודי אחר מדליף לאבנרי.

בסופו של דבר הצליחו כתבי הארץ ומעריב לקבל מגורן הבטחה, לפיה יהיו נוכחים בטקס הנישואין החשאי. אלא שהעניינים התגלגלו בצורה כזו, שלרב גורן לא היתה אפשרות לקבוע את הטקס אלא ליום הראשון, שהיה גם יום הזכרון לאביו המנוח, הרב אברהם גורן. ביום כזה, לא היה באפשרותו להשיא בעצמו את האח והאחות עם בני־זוגם. בלית־ברירה, החליט גורן, אוהב הפירסומת שמוטב לפחות שהעיתונאים ישמעו פרטים על החתונה מפיו. הוא הזמינם לביתו.

היה זה אז שגורן גילה כי כתב ידיעות נעדר. באותו בוקר — שעות ספורות לאחר שתשעת הדיינים המסתוריים חתמו על פסק־הדין המטהר את האח והאחות — פירסם ידיעות כותרת שרמזה במעורפל על העומד להתרחש: „הרב גורן: לא אלך להכתרה כל עוד לא תהיה חופה". עתה, חשש גורן שהכתב הריח משהו מהעומד להתרחש.

פריצה לחתונה. ואכן, לכתב נודע כי בעוד הכתבים האחרים מתאספים בבית גורן, עומד הרב הראשי לצה"ל, מרדכי פירון, להשיא את האח והאחות, בהשתתפות שר הבטחון וקהל מצומצם.

אבנרי נטל עימו את צלם העתון, יוסי רוט, והשניים דהרו לאולם שלמה ברחוב טרומפלדור. לשווא ניסו שומרי ראשו של דיין, שניצבו בכניסה, למנוע מהם את הכניסה. פרט לכמה דקות, זכו השניים להשתתף בטקס מבלי שהוזמנו, הנציחו את האירוע ההיסטורי למחרת בהרחבה רבה במלל ובתמונות. העיתונים האחרים, שכתביהם בילו את הזמן אצל גורן, נאלצו להסתפק בדיווח על החתונה שנמסר להם מפי הרב ובשתי תמונות רשמיות אחידות, שנמסרו ע"י צלם הרשמי שהוזמן ע"י משרד הבטחון, ודאג כמובן, להנצחת דיקונו של דיין הניצב ליד שני הזוגות המאושרים.

לא היה זה הסקופ האחרון של אבנרי בפרשת הממזרים. כאשר כינס הרב גורן בסוף השבוע שעבר מסיבת עיתונאים שנייה, כדי לפרסם את פרטי חוות־דעתו ההלכתית — נעדר ממנה אבנרי שוב. הסיבה: באותו יום, כבר התפרסמה חוות־הדעת בעיתונו.

הסוס של קליגולה

קליגולה, הלוא הוא גאיוס קיסר — כך מספרת האגדה הרומית — מינה את סוסו החביב לקונסול ברומא. ראש ממשלת־ישראל, גולדה מאיר, היתה נועזת הרבה יותר ממנו. היא מינתה את שמחה דיניץ, מנכ"ל משרדה, כשגריר בוושינגטון.

אילו היה צריך לבחור את האיש הבלתי מתאים ביותר לתפקיד השגריר הישראלי בוושינגטון, קשה היה למצוא מועמד טוב יותר משמחה דיניץ. להעניק את המשרה הבכירה ביותר בשרות הדיפלומטי הישראלי — שחשיבותה מצדיקה לדעת רבים הענקת מעמד של שר בממשלה בדרגה שווה לשר־החוץ — לפקיד אפור; יס־מן טיפוסי שאיש אינו מתיחס אליו בזכות עצמו אלא רק בזכות אשת חסותו גולדה מאיר, זה הרבה יותר מאשר מעשה שרירותי. זו עלולה להיות חבלה חמורה במירקם הקשרים המסובכים בין ישראל לארצות־הברית המבוססים במידה רבה על קשרים אישיים — דווקא בשנות ההכרעה החשובות ביותר.

כאשר הועלתה לראשונה ההצעה למנות את דיניץ כשגריר במקומו של רבין, התיחסו לכך רבים כאל בדיחה גרועה. איש לא האמין שגולדה תטיל את כל כובד משקלה על כף המאזניים למען מינויו. לא משום שהיא סבורה שאין מועמד אחר לתפקיד, אלא מפני שהיא הבטיחה לו בשעתו את המישרה, כאילו היתה שגרירות ישראל בוושינגטון אחוזה או כיבוד המוענק לשרת זה או אחר עבור שירותיו.

שמחה דיניץ, 43, נשוי ואב לבן ושתי בנות, החל את הקאריירה הדיפלומטית שלו לפני 18 שנים כשוער בשגרירות ישראל בוושינגטון, בעת שהיה סטודנט באוניברסיטת ג'ורג'טאון. כשסיים את לימודיו התקבל כפקיד במשרד־החוץ.

כוכבו החל לזרוח בשנת 1963, כאשר גולדה, אז שרת־החוץ מינתה אותו כמנהל לשכתה ומזכירה המדיני, תואר שפירושו המעשי אינו אלא מלאכה של לבלרות ויחסי־ציבור.

ב־1966 הסתבך דיניץ בפרשה שהגיעה עד לאוזניה של גולדה. גולדה הרחיקה אותו אז מעליה, שלחה אותו בתור ציר ברומא, כפוף לשגריר אהוד אבריאל. אחרי מלחמת ששת הימים שימש דיניץ כציר לענייני הסברה בשגרירות ישראל בוושינגטון. כאשר מונתה גולדה כראש־הממשלה ב־1969, היא ביקשה מדיניץ לחזור ולנהל את לשכתה.

דיניץ, שחשב אז כי גולדה תכהן בתפקיד זמן קצר בלבד, לא היה להוט להיענות להצעה. הוא סבר כי הוצאתו ממשרד־החוץ תפגע בסיכויי קידומו. כשלחצה עליו גולדה, הוא הוציא ממנה הבטחה כי כאשר ייפרד ממנה יחזור למשרד־החוץ בתפקיד השגריר בוושינגטון.

גולדה החרישה עד לרגע האחרון. היא לא תבעה מאבן למנות את דיניץ. היא רק פסלה בזה אחר זה את כל המועמדים שהציע הוא לתפקיד. כאשר העלתה לבסוף את ההצעה למנות את דיניץ, איים אבן כי יתפטר מתפקיד שר־החוץ אם תכפה עליו את דיניץ.

אין זה רק משום שכמו רבים בממשלה סבור אבן שדיניץ חסר כישורים לתפקיד כה בכיר. דיניץ התפרסם כאיש קל־דעת ומעלליו בתחומים מסויימים אינם מוציאים לו מוניטין רבים כמי שצריך לייצג את מדינת ישראל בבירה האמריקאית.

היה מנוי עם אבא אבן להלחם בגולדה עד הסוף בתחום זה, גם אחרי ששר־המשפטים יעקב שמשון שפירא — הנוטר איבה לאבן משום שלא התיצב לצידו בפרשת נתיבי נפט — איים עליו בגלוי בעונש אם לא יוותר.

מי ששיכנע לבסוף את אבן להסיר את התנגדותו היה שר־האוצר פנחס ספיר, שגם הוא אינו נמנה עם מעריצי דיניץ. אבל ספיר רוצה שקט ולא להרגיז את הזקנה. הוא שיכנע את אבן שלא כדאי לפרוש מהממשלה על רקע זה, מה עוד שאין עוקץ בלי דבש: מינויו של דיניץ כשגריר הוא הוכחה סופית שאומנם מתכוונת גולדה לפרוש מכהונתה.

מבחינתו של דיניץ ספק אם העסק משתלם ביותר: הוא הצליח לקומם נגדו את מרבית שרי הממשלה, שנאלצו לבלוע אותו כצפרדע של גולדה. ברגע בו תפרוש גולדה ותתרחק מן השלטון. מעטים סיכוייו להמשיך ולצוף על פני המים בזכות עצמו.

היועץ והמלכה
לבלוע את הצפרדע

שטיפת המוח מתחילה

במבט ראשון נראה העסק תמים. כבדרך אגב, בעת פגישה שיגרתית, הודיע מפיק התוכניות בטלוויזיה, אביטל מוסינזון, לעתונאי ישעיהו („שייקה") בן־פורת, מנחה תוכניות השעה השלישית בטלוויזיה, כי בחודש פברואר, בעת שהתוכנית הפופולארית עומדת לצאת לחופשה בת כמה חודשים, יהיה זה גם סופו של שייקה כמגיש התוכנית.

„מה פתאום?" תמה שייקה.

„הוחלט לעשות רוטאציה במגישי התוכניות. צריך לרענן את הפנים שמציגים לצופים," הסביר מוסינזון.

„מי החליט על־כך?" שאל בן־פורת.

„הוועד המנהל," היתה התשובה.

בן־פורת סבר שזו דרך מוזרה מאוד להודיע לו על סיום תפקידו בטלוויזיה. לא שהוא התנגד לעקרון או סבר שהוא בעל־הבית על תוכנית השעה השלישית. מוזר היה לו לשמוע שההחלטה על רוטאציה תתחיל דווקא בו ושאת ההודעה על כך יקבל מעובד זוטר של הטלוויזיה. הוא כתב מכתב התפטרות למנכ"ל רשות השידור, ולטר איתן, הודיע שאינו ממתין עד פברואר ומתפטר מיד מתפקידו.

היתה זו תגובה מוצדקת לכל הדיעות. שכן בן־פורת הוא אחת הדמויות הטלוויזיוניות המובהקות המעטות בהם יכולה הטלוויזיה להתגאות. אפשר למתוח ביקורת על תוכנית זו או אחרת מתוכניותיו, אבל אי אפשר לתעלם מהעובדה שהוא מנחה אינטליגנטי, מקצועי, בעל הופעה נעימה בדיוק התכונות החסרות לאנשי הטלוויזיה.

במכתב אישי שכתב ולטר איתן לבן־פורת הסתבר שהוועד המנהל כלל לא החליט על הפסקת עבודתו. כאשר נפגש שייקה השבת עם ישעיהו תדמור, הממונה על הטלוויזיה נפתרה התעלומה: היו אלה תדמור עצמו, מוסינזון ויצחק („צחי") שמעוני, שהגו את הרעיון הגאוני כיצד לטהר את הטלוויזיה הישראלית הפרימיטיבית, המשעממת והעלובה ממעט התוכניות החיוביות שעוד נותרו בה: על־ידי סילוקם של שני מגישי התוכניות העצמאיים, שאינם עובדי הטלוויזיה ושל עובד אחד של רשות השידור.

מלבד שייקה בן־פורת הונף הכורת גם על הד"ר אמנון רובינשטיין, מגיש תוכניות בומראנג ועמוס אטינגר, מפיק ומנחה התוכנית החודשית חיים שכאלה.

אפשר היה לחפש הגיון מסויים בהחלטתם של שלושת חסרי הכשרון לסלק מהטלוויזיה מנחים שהתעלו מעל הרמה הממוצעת ושעצם הופעתם העידה על אפסות התוכניות האחרות. הקנאה האישית בין אנשי הטלוויזיה הישראלית היא רק אחד המרכיבים של מחדלי וכשלונות התחנה. טבעי שעובדי התחנה יקנאו בתחילה לה זוכים המנחים הבאים מבחוץ, יבקשו אותה לעצמם, כפי שאומנם התכוונו לעשות.

מנחה בן־פורת
לסלק את המוכשרים

אילו היתה רק הקנאה וצרות העין המניע להחלטה האווילית, אפשר היה לקבל אותה כחלק אורגאני בסידרת ההחלטות והשיקולים ההופכים את מכשיר הטלוויזיה למכשיר עינויים לצופה הישראלי. אלא שסימנים רבים הצביעו על כך ששיקולים הרבה יותר חמורים מסתתרים מאחורי ההחלטה לטהר את הטלוויזיה מזרים.

המכנה המשותף לשלושת המנחים, אותם הוחלט לסלק, היא עובדת היותם בלתי ממוסדים ובלתי תלויים. שייקה בן־פורת ידוע כאיש דיין מובהק, בעל דיעות לאומניות וביקורתיות כלפי חלקים אחרים של המשטר בישראל. הד"ר רובינשטיין נודע בזכות מאמריו בהארץ, כליבראל המבקר בהריפות רבים מצעדי הממשלה. עמוס אטינגר, למרות שאינו דמות פוליטית, הוכיח כבר כיצד הוא מסוגל להפוך בתוכנית אחת איש אופוזיציה לאליל המונים (חיים שכאלה על עזר וייצמן).

הופעתם של שלושה אישים כאלה בתוכניות טלוויזיה קבועות בשנת בחירות עלולה להוות סכנה חמורה למימשל ולמפלגת השלטון.

משום כך הוחלט במקום שהוחלט לנטרל את הטלוויזיה לשנת הבחירות מאלמנטים, העלולים להכשיל את התוכנית להפוך את הטלוויזיה בשנה הקרובה למכשיר שטיפת־המוח מספר אחד לציבור הבוחרים בישראל.

צריך לזכור כי השנה הקרבה אינה רק שנת בחירות אלא גם שנת ה־25 למדינת ישראל. בתירוץ זה מתכננים בטלוויזיה סידרה של תוכניות שכל כוונתם לפאר, לרומם ולשבח את ממשלת ישראל, שריה, ואת כל מנהיגי ועסקני מפלגת העבודה. במקום התוכנית השעה השלישית, למשל, שהיתה אמורה לרדת מלוח התוכניות בחודש פברואר הקרוב, מתכננת הטלוויזיה להעלות סידרה של תוכניות על הישגיה של מדינת ישראל ב־25 שנות קיומה. למעשה לא יהיו תוכניות אלה אלא תעמולת בחירות גלויה של השלטון. לצורך זה אף נמצאו בתקציב המדינה מיליון ל"י כתקציב מיוחד.

ברור שאין שום הוכחה שיגאל אלון או פנחס ספיר הם שנתנו את ההוראה לנטרל את הטלוויזיה מאלמנטים מסוכנים ולהכינה ליעודה כמכשיר לשטיפת־מוח. יותר נכון להניח שדרגי ביניים, המקורבים לאלון ולספיר, הם שהגו רעיון גאוני זה, העניקו את השראתם לצוות המנהלים הכושל והמסכן של הטלוויזיה.

התירוץ של הצורך ברוטציה אינו משכנע, ביחוד לא כשהוא תופס רק לגבי המצליחים והמוכשרים. המגמה המסתמנת בטלוויזיה, שאיבדה כבר מזמן את עצמאותה ואת ריבונותה, היא מגמה טוטאליטארית מסוכנת ביותר, שצריך לחסל אותה בעודה באיבה.

„הם אכלו אותי. שתו ממני את הדם שלי"

אם רביעייה מס. 1 — סול אוחיון בבית־החולים אסף הרו־פא, כשהיא מודדת־חום. הלידה בוצעה בניתוח קיסרי, וסול סובלת עדיין מחום גבוה וכאבים. מסיבה זו אין מרשים לה להתקרב לתינוקות, הנאלצים להסתפק בחלב מבקבוק. סול היא עתה אם ל־11 ילדים.

רביעיות

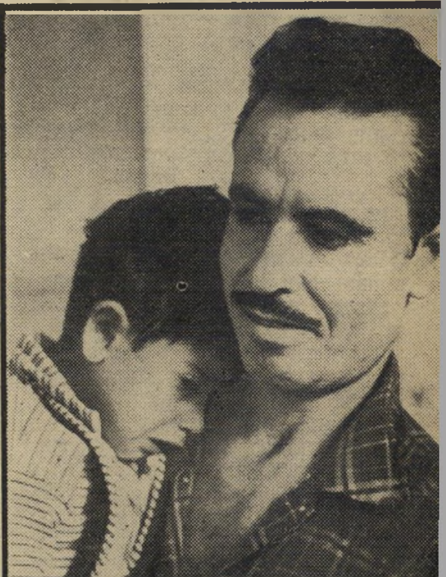

„עוד" מרדכי אוחיון, עם יעקב בן השנה, מוכן לעוד ילדים, למרות ה־11 שכבר נולדו לו עד כה.

„**כ**הייתי קוראת בעיתון על מי־שהי שילדה רביעייה, הייתי צוחקת. אבל שזה יקרה לי?"

שבוע כבר חלף מאז ילדה מרי קבני את הרביעייה שלה — אבל התדהמה עדיין שלטת. הפעם, זה לא הצחיק אותה. גם לא את בעלה, שאול.

באותו יום השני, בשבוע שעבר, בו נולדה בחיפה הרביעייה של מרי ושאול, נולדה בתל־אביב רביעייה שנייה: — לסול ומרדכי אוחיון.

בניגוד להורים החיפאיים, שהרביעייה נפלה עליהם משמיים — ידעו התל־אביבים לקראת מה הם הולכים: רופאה של סול ניבא לה „שלישייה על בטוח — ואולי גם רביעי." האוחיונים, כבר אז הורים לשבעה ילדים, נשמו עמוק.

למרות זאת, כאשר התגשמה הנבואה, לא הצליח מרדכי לעכל אותה: „איך זה?" בהה, כאשר בישרו לו את החדשה המשמחת בחמש לפנות בוקר, „רק בחמש בערב עזבתי אותה והכל היה בסדר — ועכשיו יש לי 11 ילדים?"

„הם אכלו אותי"

כבר בשלב מוקדם — בחודש ה־רביעי — הבחינה סול אוחיון שהריון זה, שונה משבעת הקודמים. ביטנה תפחה במהירות מסחררת, וכבר אז הזכירו ממדיה אשה בסוף הריונה.

כעבור חודשיים גילו לה הרופאים מה מצפה לה.

השבוע, כשארבעה תינוקות מנומנמים מחכים לה בחדר־התינוקות של בית החו־לים אסף הרופא, עדיין לא התאוששה סול: „ארבעה במכה אחת," חזרה, בטון שצל של טינה מתגנב לתוכו, „מי חשב על דבר כזה? הם אכלו אותי. שתו את כל הדם שלי. עד עכשיו היה לי גוף מלא. הם עשו ממני עור ועצמות."

הרביעייה של סול אוחיון נולדה בשיג־רת הטבע. זו של מרי קבני — בעזרת המדע. עד אז, היתה מרי עקרה. מרי עברה בשנים האחרונות, טיפול הורמונלי.

„ידעתי שאחרי טיפול הורמונלי יש ב־דרך כלל יותר מילד אחד. אבל על ארבעה בכלל לא חשבתי. גם הרגשתי רק שניים בבטן," חזרה ותמהה השבוע.

בניגוד לסול, לא ידעה מרי מראש על הלידה הבלתי־רגילה הצפוייה לה. מ־כיוון שילדה קודם זמנה — בחודש הש־ביעי — לא הספיקו הרופאים לעשות לה צילום.

לא שזה היה משנה הרבה. סול, שיד־עה, ומרי, שלא ידעה — נדהמות באותה מידה.

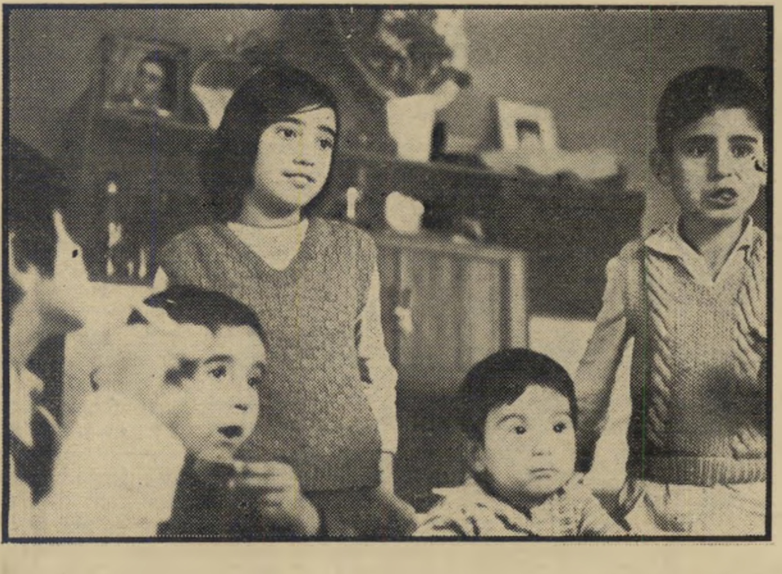

הבוגרים חמישה משבעת ילדיהם של סול ומרדכי אוחיון, בביתם: משמאל לימין: ז'קלין (6), יצחק (2), שמחה (11 וחצי), יעקב (1) ויהודה (7). בתמונה למעלה: שלושה מתוך ארבעת אחיהם החדשים. הרביעי נמצא באינקובטור, כי בזמן לידתו שקל רק 1800 גרם. סול לא קיבלה טיפול הורמונלי.

באפיסת כוחות

„**א**נחנו מכירות את סול היטב. היו לה כל־כך הרבה לידות, ותמיד אצלנו," העידו השבוע האחיות באסף הרופא. אף הן עדיין לא נרגעו מההתרג־

„כשהייתי קוראת על

רביעייה - הייתי צוחקת"

שות והסקרנות שעוררה בהן הלידה יו־צאת־הדופן. „זאת הרביעייה הראשונה ש־נולדה בלי טיפול הורמונלי,” הסבירו. „אז בטח שמתרגשים מזה.”

„וחוץ מזה, סול היא אשה נהדרת. שקטה, ואף פעם לא מתלוננת, למרות שהיה לה קשה. היא פחדה שלא תצא מהלידה הזאת בחיים.”

המתח הרב שבו היתה סול, הוא ש־שיכנע את הרופאים להקדים את הניתוח הקיסרי מיום הרביעי ליום השני. למרות שהלידה היתה קצרה — ארבע דקות בלבד, כשכל דקה מגיח ילד נוסף לאוויר העולם — נשארה סול באפיסת־כוחות, לא רצתה אפילו לראות את התינוק־ת. רק אחרי שהביאו לה כסא־גלגלים, הס־כימה לרדת ממיטתה.

„הרגשתי שאני נחנקת"

„אף פעם לא שאלתי את עצמי כמה ילדים אני רוצה,” סיפרה סול, כהת־העיניים וכחושת־הפנים, בקול חלוש. „הת־חתנתי, התחלתי להוליד, וזהו. מרדכי, בע־לי, אוהב ילדים. הוא רוצה הרבה. אבל גם הוא לא חשב על ארבעה בבת־אחת.

„בהתחלה, כשראיתי את הבטן שלי מת־נפחת מיום ליום, נבהלתי. מה זה. למה כל כך גדולה? הלכתי לטיפת־חלב. ה־רופא בדק אותי, ואמר שאם אני יכולה, שאבוא לשכב בבית־חולים. זה היה ראש־השנה, ולא הסכמתי. איפה אני אשים את הילדים?

„אבל הבטן גדלה. בקושי נשמתי. ה־

כסרט נע

אם רביעייה מס. 2

מרי קבני בבית־החולים **רוטשילד** בחיפה. ימים ספורים אחרי הלידה, כבר התהלכה ותיכננה את השיבה הביתה. אחת מהרביעייה נפטרה זמן קצר לאחר הלידה.

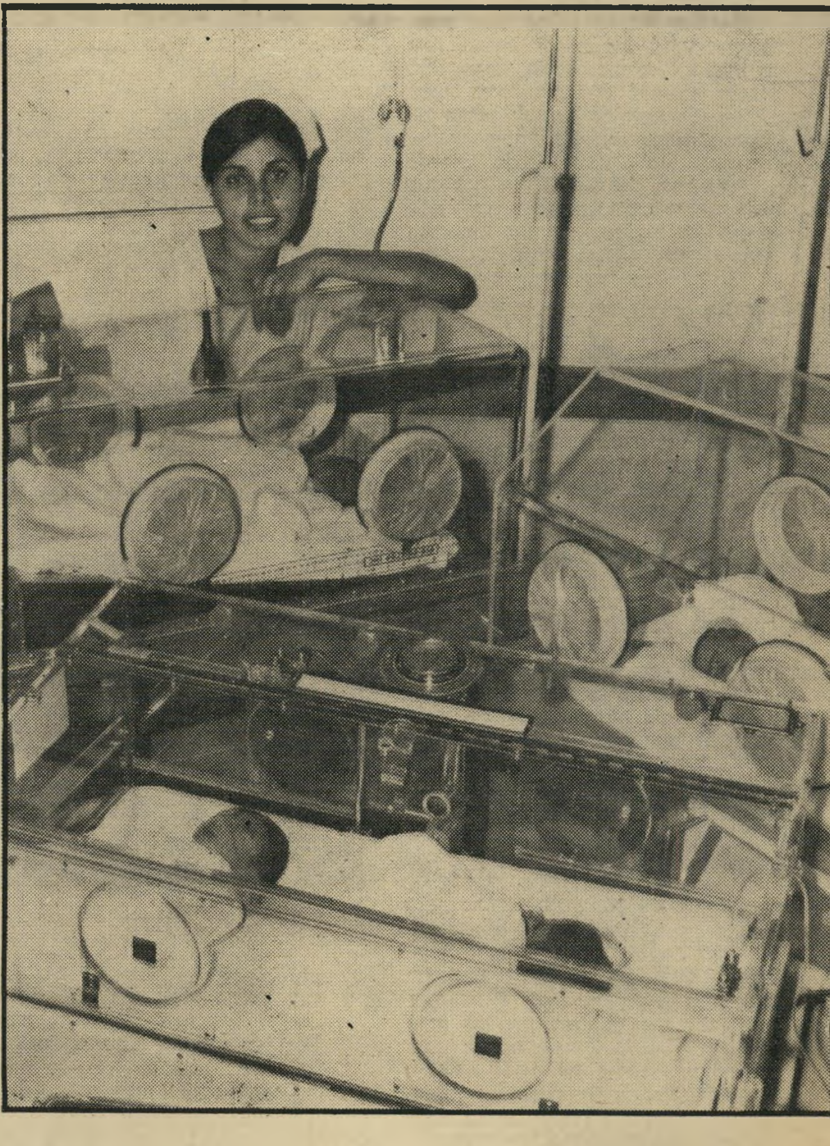

...בורה שכזאת

הרביעייה של מרי קובני בבית־החולים **רמבם** בחיפה, לשם הועברה מיד אחרי הלידה, שהיתה בחודש השביעי להריון. ...משתי הבנות, מתוך הרביעייה, שהיתה חלשה כבר אחרי הלידה, מתה ביום החמישי האחרון.

רגליים התנפחו לי, ובלילות לא יכולתי לישון. היה לי חם, והייתי מרגישה שאני נחנקת.”

כשניבא לה הרופא רביעייה, באה ה־ביתה והחלה לבכות.

„שבוע בכיתי. זה מסוכן ארבעה ילדים בבת־אחת. אבל למרדכי היתה הרבה סב־לנות בשבילי. הוא היה אומר לי: ,אל תדאגי. יהיה בסדר. את לא הראשונה שיש לה ארבעה ילדים.’”

„היו לי כאבים"

סול נכנסה לבית־חולים. האחות של טיפת־חלב הלכה ללישכת־הסעד לבקש עוזרת לשבעת הילדים שנותרו ב־בית. הלישכה נתנה כסף, אבל עוזרת לא מצאו. בעלה של סול עזב את העבודה, ונשאר בבית לטפל בילדים. „כל שישי ושבת הייתי הולכת הביתה, רואה אם הכל בסדר, אם הילדים שבעים ונקיים, וחוזרת לבית־החולים.

„הרופאים החליטו לנתח אותי ביום רביעי. אבל ביום שני היו לי כאבים, והם החליטו לא לחכות יותר.

„עכשיו, יש לנו אחד־עשרה ילדים.”

סול (38), הגיעה לרמלה ישר ממרוקו, ב־1948. יחד עם הוריה וארבעת אחיה. במסיבת־אירוסין משפחתית, פגשה לרא־שונה את מי שעתיד היה להיות בעלה, מרדכי, גם הוא יליד מרוקו.

ההיכרות הראשונה לא הולידה דבר. אבל אחרי זמן קצר, שבו ונפגשו הש־ניים באקראי בשוק. מכאן, באו פגישות נוספות. ארבעה חודשים אחרי זה, הביא מרדכי את רעייתו בת ה־22 לבית הערבי שלו.

סול נשארה עקרת־בית. מרדכי, חסר המקצוע, החליף עבודות. תקופה מסויי־

(המשך בעמוד 22)

במדינה

הווי

יוסקה, השמיע קול!

פרשת התוכי, שטימטם את המישטרה ושיגע שופטת בישראל, הולכת ומסתבכת

ככל שהוא הולך והופך לדמות המפורסמת ביותר בישראל, הולך ומחמיר פיצול־האישיות של יוסי. בעוד שבתחילה הוא היה רק שניים, עתה הוא כבר ארבעה.

בשלב ראשון, נלחמו רק מאיר עמוס וחיים מואס על זהותו — והבעלות עליו — של התוכי השתקן (האם יוסי הוא קוקו לגמרי, העולם הזה 1833). כיום, נוספו אליהם עוד שניים.

תוכאית גילהר
ג'ו שלי

תוכאית דרורי
רוזמונדה שלי

תוכי יוסי־ג'ו־קוקו־רוזמונדה
שתיקה נבזית

תוכאי מאיר
יוסי שלי

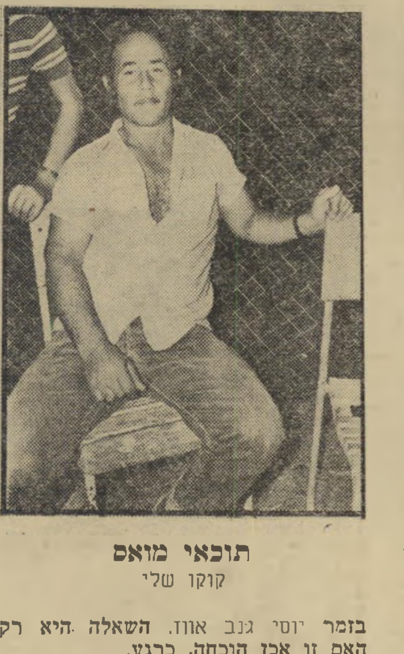

תוכאי מואס
קוקו שלי

מאזן־האימה כרגע, איפוא, הוא כדלהלן: שמותיו הם יוסי או קוקו או רוזמונדה או ג'ו. גילו — שלוש, ארבע, ארבע וחצי או חמש וחצי. מקום הולדתו: ביאפרה, גאנה, לס־פלמס או ישראל. בעליו: מאיר עמוס או חיים מואס או אדריאנה גילהר או רגינה דרורי.

במצב כזה, פלא שהוא מעדיף לשתוק?

גנב אווז. סיפר מאיר עמוס, אצלו מתארח כרגע התוכי המסובך: „התוכי היה שלי מאז ומתמיד. הבאתי אותו מגאנה, עוד בימים הטובים שעבדתי שם מטעם סולל־בונה. הוא נמצא אצלי כבר חמש שנים. קניתי אותו מהילדים שם.

„לפני כמה חודשים, הוא ברח ממני. שכחתי פשוט לסגור את החלון. אחרי כמה ימים, מצאתי אותו אצל חיים מואס, שגם הוא גר בקריית־ביאליק. רציתי לקחת אותו בחזרה, אבל מואס לא רצה להחזיר לי. הבאתי שוטר.

„לתוכי שלי קוראים יוסי. הוא יודע לשיר את השיר יוסי גנב אווז בגרמנית. הוא מחקה את אבי, שהוא חולה־קצרת."

חיים מואס מתנגד נמרצות שיקראו לתוכי יוסי: „קוראים לו קוקו וזהו. הוא אפילו יודע להגיד זאת בעצמו. הוא נמצא אצלי מזה שלוש שנים. הוא בן ארבע בערך. הוא תמיד היה בורח ממני. בפעם אחרונה הוא ברח לפני כשמונה חודשים. אחרי כמה ימים, החזירו לי אותו. ואז הופיע עמוס, בליוויית שוטר, ולקח אותו.

לתמונה מצטרפת רגינה דרורי: זאת בכלל תוכייה ולא תוכי. היכרתי אותה מיד, כשראיתי אותה בטלוויזיה. זאת רוזמונדה שלי. הבאנו אותה מקלבאר עוד ב־1966. בעלי אז עבד ככלכל ראשי בצי הסוחר. נסענו לאפריקה, כל המשפחה. טיילנו בכל אפריקה, עד שהגענו לקלבאר שבביאפרה. היה זה בזמן מלחמת ביאפרה, אך המלחמה עוד לא הגיעה לשם. קניתי אז שני תוכים מילידים. לאחד קראנו קרוזו, ולשני רוזמונדה. מיד עשינו להם חיסון. למזלי שמרתי את החיסון, והוא יכול לשמש הוכחה.

רוזמונדה ברחה לנו עוד ב־1967. בהתחלה היינו קוצצים לה את הנוצות בכנפיים, כדי שלא תעוף. אחר כך ריחמתי עליה, ולא קיצצתי. אז היא ברחה. עכשיו כשהיא תחזור אלי, אקצץ לה את הכנפיים.

מידיד ימאי. עד כאן — רגינה. מכאן — אדריאנה גילהר, תושבת אחוזה:

„התוכי הזה מאה אחוז שלי. הוא אפילו שרק את שריקתי, כשראה אותי. שמו הוא ג'ו, ולא יוסי. אבל אני מבינה מאיפה בא לו השם יוסי. הרי ג'ו זה ג'וזף, ג'וזף זה יוסף, ויוסף זה יוסי."*

אדריאנה גילהר קיבלה את ג'ו ב־1968, מידיד ימאי:

„תמיד ביקשתי ממנו שיביא לי איזה חיה מאפריקה," היא נזכרת.

„לפני כשנתיים, הוא ברח ממני. התחתנתי אז, ולא היה לי ראש לטפל בו.

„כשראיתי את התוכי בטלוויזיה, ידעתי מיד שזה התוכי שלי. הלכתי למשטרה ומסרתי את תעודות־החיסון שלו, שהוצאו בלאס־פלמס, ומספר נוצות שנשארו ברשותי מאז."

שתיקה בסלע. זהו המצב כרגע. כל אחד מארבעת הבעלים משוכנע שהתוכי הממאיר הוא שלו — ואף ממציא הוכחות לכך. היחיד, כמובן, שהיה יכול לפתור את הדילמה, הוא התוכי עצמו — אבל הניבזה הזה שותק ואינו מוציא מילה מפיו.

הוא שתק כאשר יואל דר, משידורי ישראל, ניסה במשך שעות לדובבו. הוא שתק בישיבת בית־המשפט, כאשר השופטת מרים שטרקמן־ורלינסקי סרה לביתו של עמוס, כדי לגבות מהתוכי עדות, ציפתה שעות למוצא־פיו. הוא נכנע פעם אחת בלבד — וגם זה רק לשיטות המשטרתיות הנודעות לשימצה: סמל מנחם רייטר, שעקב אחריו בהסתר מחדר סמוך במשך שעות ארוכות, העיד שהוא פצח לפתע בזמר יוסי גנב אווז. השאלה היא רק, האם זו אכן הוכחה, כרגע.

יוסי, בחייך — השמיע קול!

---

* השם יוסי נפוץ בין התוכים. הסיבה: שתי המילים הראשונות שתוכי לומד להפליט, בדרך כלל, הן „ייס" ו„סי" — „כן" באנגלית ובספרדית.

רביעיות

(המשך מעמוד 21)

מת עבד כמחלק חלב. לאחרונה, עבר כנהג בחברה מיסחרית.

הילד הראשון נולד רק אחרי ארבע שנות נישואין. אחרי זה, נכנס העסק לתלם: כל שנה וחצי — ילד. היום, מלאים שני חדרי הדירה הקטנה בשבעה ילדים שחורי־עיניים: שמחה (11 וחצי), יפה (9), יהודה (7), ז'קלין (6), שלמה (4) יצחק (2), יעקב (1). ועתה — הארבעה החדשים.

„בארבעה האלה — גמרנו," אמרה סול. מרדכי מניף בזרועותיו את יעקב הקטן. דעתו שונה: „עוד ילדים? למה לא? ילדים זה דבר טוב. אני רוצה הרבה ילדים גדולים מסביב לשולחן."

מוקדם לחגוג בינתיים

„כל מה שהשגנו השגנו בכוחות עצמנו. הבית, המכונית, הכל."

מרי ושאול קבני הם עולים ותיקים ממצרים. הגיעו — בנפרד — לחיפה, הכירו במסיבה לפני חמש שנים, ומאז לא נפרדו. מרי פקידה אצל עורך־דין. שאול פקיד בבנק.

בהתחלה, שכרו דירה. ההורים, שגם אמצעיהם מוגבלים, לא יכלו לעזור. לאט לאט, חסכו השניים כסף לרכישת דירה בת שלושה חדרים בקריית־אליעזר, לריהוט, ואפילו למכונית קטנה.

רק הילדים בוששו לבוא: „כבר מהתחלה אמר הרופא שזאת רק שאלה של זמן, ושבגלל שהמקרה של מרי הוא קל, הוא בטוח שהטיפול יעזור."

נזכר שאול: „אני זוכר את היום שהרופא אמר לה שהיא בהריון. הייתי איתה. תמיד הייתי הולך איתה לרופא.

„שמחנו. אבל לא חגגנו. כל הזמן היה קיים אצלנו הפחד שלא תעבור את ההריון. את החגיגות צריך לעשות בזמן.

„אפילו עכשיו, אנחנו עוד לא חוגגים. עוד לא היכנו כלום לתינוקות, לא לולים, לא מיטות, כלום. קודם שמרי תרגיש טוב, ושנראה את התינוקות יוצאים מפה."

לעומת הרביעייה של סול, שמשקלם נורמלי (1800—2800) — נמצאים שני הבנים ושתי הבנות של סול באינקובטור. אחת הבנות, שכבר מהרגע הראשון לחייה היתה חלשה מכולם, לא החזיקה מעמד. מותה רק חיזק בלב מרי ושאול את החשש לחייהם של השאר.

סביב מיטתה של מרי פרחים ומתנות, מבקרים רבים. בניגוד לסול התשושה, היא כבר יורדת מהמיטה, מאוששת.

„לא ראיתי את הילדים שלי מאז הלידה," היא מחייכת. „אני גם לא מיניקה אותם. אז לפעמים נדמה לי שלא ילדתי." אבל היא ילדה. ועוד איך.

„יהיה קשה"

עכשיו, לצד השמחה, מתגנבות הדאגות לעתיד. מצבם של בני הזוג קבני אולי קצת יותר טוב מזה של האוחיונים. הכנסתם יותר גבוהה, יש להם שתי משכורות, אין להם שבעה ילדים להאכיל ולגדל.

אך בעובדה שלאוחיונים יהיה קשה עוד יותר, אין משום נחמה לקבנים. שני הזוגות גם יחד הינם ישראלים ממוצעים, שבקושי הסתדרו עד היום עם המשכורת. עתה, לא יסתדרו כלל.

בעולם הרחב, נוהגות חברות מסחריות להתלבש על אירועים סנסציוניים כאלה, לקחת את התינוקות תחת חסותן, להמטיר עליהם כל טוב — בתמורה לפירסומת שהן מוציאות מזה.

אם יעלה הרעיון המבריק והחדשני הזה גם במוחו של פירסומאי ישראלי, יצליחו אולי שתי המשפחות, שיצרו אירוע היסטורי — שתי רביעיות ביממה אחת — להתגבר על קשייהן הראשונים.

עד אז, נראה העתיד אפור למדי, לשתי האמהות המאושרות:

„יהיה קשה," אומרת מרי. „העורך־דין שאצלו עבדתי, לא יכניס למשרד אשה עם ילדים. בכלל, גם להשאיר אותם בבית לבד אי־אפשר. אך איך נסתדר עם משכורת אחת?"

„איפה נכניס את כולם?" שואלת סול בעצבנות. „אפילו המיטה של הבת הגדולה שהיתה עוברת מילד לילד, שבורה. הבטיחו לנו הרבה עזרה. אבל בינתיים — לא רואים כלום."

היה משהו שטני, מעורר חלחלה, בכל הפרשה. בראש וראשונה — הפרשה עצמה: היתה זו עלילת־דם, בקור־רוח, על אדם חף־מפשע, בנסיון להשליך עליו רצח, לקבור אותו חיים בכלא.

לא פחות מעורר־צמרמורת היה הגיבור: מעליל־העלילה. דמות שכזאת, עוד לא ברא השטן: ילד בן 13, שרצח אדם, למטרות שוד, כאשר היה בן 11 בלבד. שלא לדבר על מ א ו ת תיקי פריצה וגניבה שצבר עד אז.

והעיקר — הסיבה:

לא היתה כל סיבה למעשה הנורא. סתם, כך. באותו קור־רוח בו רצח אדם לפני שנתיים — היה הילד מוכן עתה לקטול אדם נוסף.

השטניות, הנשמה המעוותת, החולניות שבאווירה — באו כולם לידי ביטוי בהקלטה סמוייה, מסמרת־שיער, שביצעה המשטרה.

היתה זו הקלטה של דו־שיח בין קורבן העלילה — חיים שושנה, רוכל משוק הכרמל בתל־אביב — לבין

רוצח בן 13 האשים אדם חף מפשע ברצח - וגרם למעצרו במשך שנה תמימה

הרוצח הקטין — שהעליל כי הרוכל היה זה ששלחו לבצע את הרצח.

הרוכל — אדם מבוגר, נשוי ואב לילדים, התחנן בפני הרוצח על נפשו ונפש ילדיו, ביקשו לחזור בו מעלילתו. הרוצח הקטין השיב באדישות, בקור־רוח, כשהוא אינו מגלה כל עניין בגורלו של קורבנו, מתעלם לחלוטין מתחנוניו, ומתעניין במקום זה בשטו־יות.

בבית־המישפט, הסבירה התביעה כי המישטרה ערכה את ההקלטה הסודית בנסיון ללמוד מתוך שיחת השניים, אם אכן היתה לחיים שושנה יד ברצח.

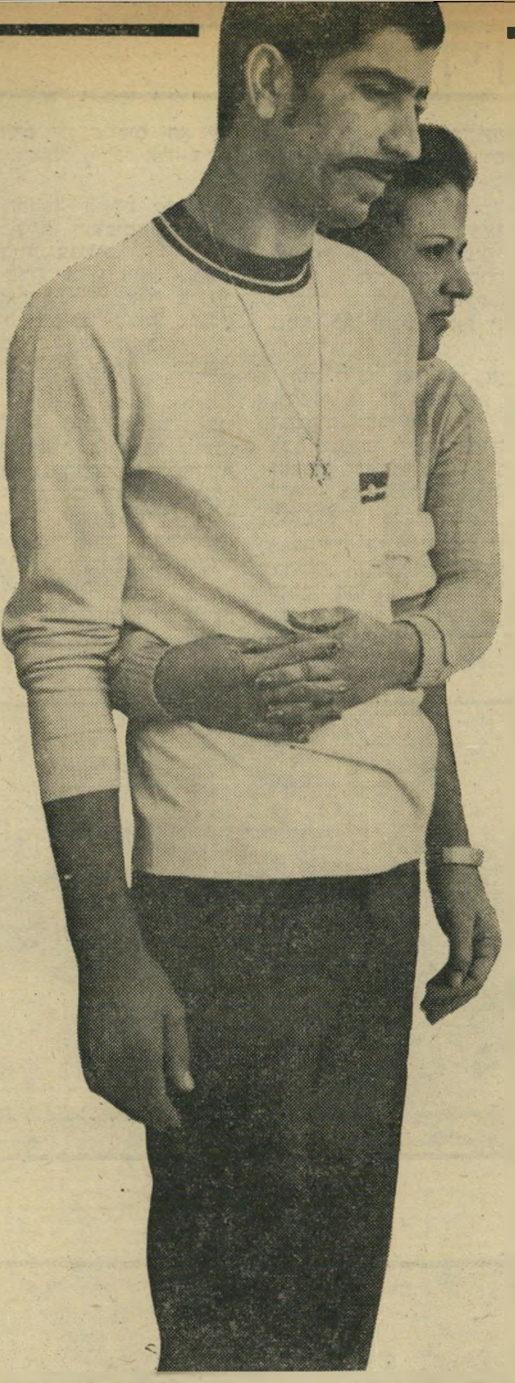

חיים שושנה ואשתו אחרי הזיכוי

עלילת דם

סיפר רב־סמל פסל לבית־המשפט: „קיבלתי הוראה לאסוף את שניהם בפורד. תחילה לקחתי את הנאשם, חיים שושנה, מבית־המעצר בהרצליה, ואחר־כך את הנער מבית מעצר אחר. במקום מסויים עצרתי. הפעלתי כפתור סמוי של מכשיר־הקלטה ויצאתי מן המכונית כאילו לעזור לדחוף את מכוניתו של מפקד המיפלג, שעמדה במרחק של 25 מטר.

„כל הזמן הסתכלתי עליהם. הם דיברו איזה 40 דקות.”

„כמו הבן שלי”

הסליל הדרמטי הושמע בפני בית־המישפט.

חיים: בשביל מה אתה זורק עלי אשמה כזו? בשביל מה אתה רוצה לזרוק אותי לבית־סוהר? יש לי ילדים, אני צריך לפרנס אותם.

הנער:* אני יודע שיש לך ילדים, אז מה?

חיים: אני אקבל מאסר, אתה מקבל מוסד. זה לא אותו דבר. בשביל מה עשית זאת? אתה זרקת אותי לבית־הסוהר בחינם. וולק, אני רחצתי אותך, אהבתי אותך כמו הבן שלי. אומרים לי רצחת זקן. איזה זקן? מה אני יודע?

הנער: אני אהיה גבר.

חיים: העונש שלי בחינם.

הנער: בסדר.

חיים: אני פעם הזקתי לך? אני פעם עשיתי לך משהו רע?

הנער: אף פעם.

חיים: אני יש לי משהו איתך בכלל? תגיד לי, יש לי משהו איתך? אני הלכתי איתך לאיזה מקום?

הנער: אתה לא מבין את העניין.

חיים: זה סתם מילים. זה סתם עלילות. רק עכשיו התחלתי להסתדר — ואני דפוק.

הנער: זה סתם מילים. אני יודע.

חיים: זה סתם. ולך זה לא יעזור.

הנער: אני יודע, אתה תיכנס לבית־סוהר.

חיים: אתה הורס אותי.

הנער: מה נהרס לך?

חיים: החיים שלי נהרסים.

הנער: אני לא... תראה, אם אני אכניס אותך לבוץ, מה יצא לי מזה?

חיים: אני פעם איימתי עליך? הם אומרים שאני איימתי עליך.

הנער: עכשיו אני לא איכפת לי, מאיים, לא מאיים. כמה הוציאו לך בפקודה?

חיים: 15 יום.

הנער: ...בינתיים.

הקלטה זו, היא שגרמה, במידה רבה, להכרזתו בשבוע שעבר של נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, ד"ר זאב צלטנר, בתום משפט שנמשך שנה:

„אנו מזכים את הנאשם.”

נזכרת כיום שושנה, אשתו של הנאשם שיצא זכאי:

„ראיתי את בית־המשפט מסתובב סביבי כמו קרוסלה. את הדברים לא קלטתי בבירור. הזיכרון האחרון שלי זה ששפכו מים על פני.”

בעלה נפל על הכיסא, ממנו התרומם דקות אחדות קודם לכן, כדי לשמוע את גזר־דינו. רגליו לא נשאו אותו. השוטרים מיהרו אליו ללחוץ את ידו. אביו שלמה, ואחיו, מחו דימעה מפניהם. „ברכת הגומל,” מילמל האב. „בירכת הגומל...”

סניגורו של הנאשם, צבי לידסקי, חייך: „זהו הרגע הגדול של כל עורך־דין,” פלט מבעד למיקטרת שלו לעבר הסטאג'ר יהודה וינשטיין, שישב לידו.

גם נשיא בית־המשפט לא הסתיר את ריגשותיו. הוא חייך לעבר חבריו, השופטים שולמית ולנשטיין והד"ר משה בייסקי, אשר ישבו עימו במשך למעלה משנה על מדוכת האשמתו של חיים שושנה ברצח אליעזר ויינברגר, ישיש בן 72, אשר הומם במוט ברזל בדצמבר 1970.

הרצח בוצע בחדר־המדרגות של בית מספר 20 ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב. היה זה סמוך לשעה תשע בערב, כאשר הישיש שב מעבודתו בחנות תכשיטים ברחוב אלנבי. גווייתו אותרה כעבור פחות משעה. שכנים שהגיעו לביתם, מצאו את ויינברגר מוטל על הארץ ללא רוח־חיים, מתבוסס בדמו. מוט הברזל הקטלני. שקיפח את חייו, נימצא לידו.

הכחשה בהודאה

חקירת המיקרה לא העלתה דבר. תיק הרצח בחדר המדרגות הצטרף מהר מאד אל עשרות התיקים המונחים במגירות המישטרה מבלי שפוענחו.

אבל התיק לא הירבה להעלות אבק. כעבור שמונה חודשים, ניפתרה התעלומה. תלונות שהגיעו לתחנות המישטרה בתל־אביב, ציירו דיוקן של נער כבן 10, המבצע מעשי שוד והתפרצויות בקור־רוח בלתי־רגיל.

בעזרת הקלסתרון, ששורטט על פי דיווחי המתלוננים, אותר הנער כעבור ימים אחדים. חקירת מיפלג הנוער קישרה את הנער הצנום מבאר־שבע — עם רצח הישיש מרחוב המלך ג'ורג'.

הראיות שהציגה בפניו המישטרה היו אמנם חותכות אבל הנער הכחיש אותן נימרצות. רק לאחר חקירה ארוכה הודה:

„אני רצחתי אותו. אחרי שעקבתי אחריו עד לחדר המדרגות,” אמר לשוטרים. הוא לא הזכיר כי היו לו שותפים לרצח.

כעבור ארבעה ימים, לאחר שניפגש עם הוריו, שינה הנער את עדותו: „חיים שושנה, שעובד בתור רוכל בשוק הכרמל, שלח אותי להרוג את הזקן,” הכריז.

עוד באותו ערב, הקישה המשטרה על דלת ביתם של חיים ואהובה ביפו. לאחר חיפוש קצר, שלא העלה מאומה, נעצר חיים.

הוא נשאר עצור שנה תמימה.

בתחנת המישטרה, הוסברה לו אשמתו: קשירת קשר למעשה רצח.

אשתו שמעה על האשמה רק כשהגיעה למחרת לבית־המשפט בתל־אביב. שם הוצאה נגדו פקודת מעצר ל־15 יום.

ראש בקיר

כאשר הובל אל אולם המישפטים, זעק חיים שושנה בקולי־קולות: „אני חף מפשע!”, וטרק את ראשו בשולחן שבאולם. שם שמע, לראשונה, את טענת הנער כי הוא שלח אותו לבצע את רצח הזקן.

מהו הקשר בין חיים שושנה לנער?

סיפר השבוע חיים: „לפני כמה שנים היתה לי סוכת אבטיחים. יום אחד ראיתי נער משוטט בין הדוכנים, ומסתכל עליהם כאילו הוא מחפש משהו. חשבתי שהוא ערבי, ולכן פניתי אליו בערבית ושאלתי אותו מאיפה הוא. חשבתי שהוא מעזה.

„,אני מבאר־שבע,' ענה בעברית.

„,אתה יהודי?' שאלתי. חשבתי אולי הוא בדווי.

„,כן,' ענה.

„הוא מצא־חן בעיני. טיפלתי בו כמו בבן שלי. לקחתי אותו הביתה, ואהובה רחצה אותו ונתנה לו בגדים. הוא גם ישן אצל הורי, ברחוב 60. אבל לא כל לילה. על עצמו לא דיבר. רק אמר שהוא נמצא במוסד, ושהוא

(המשך בעמוד 26)

* שמו אסור לפירסום.

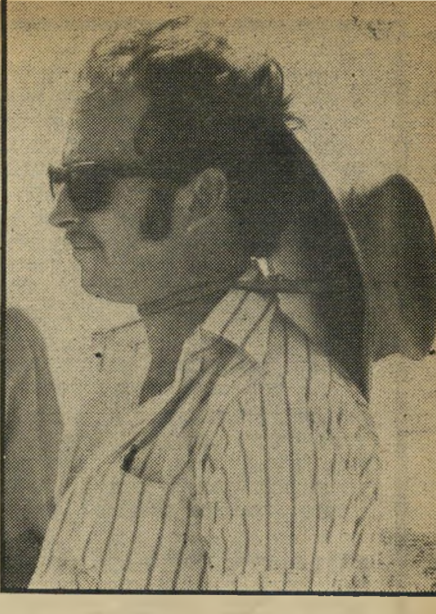

אדריכל שרון
פלירט עם —

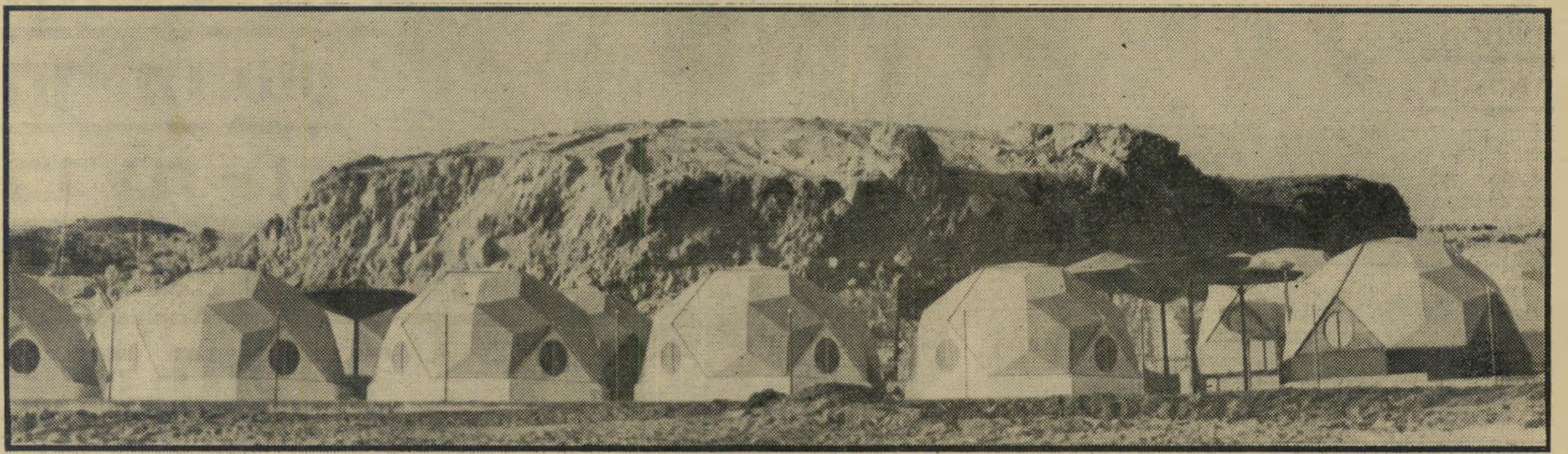

מלון האיגלו בשארם
אנטי —

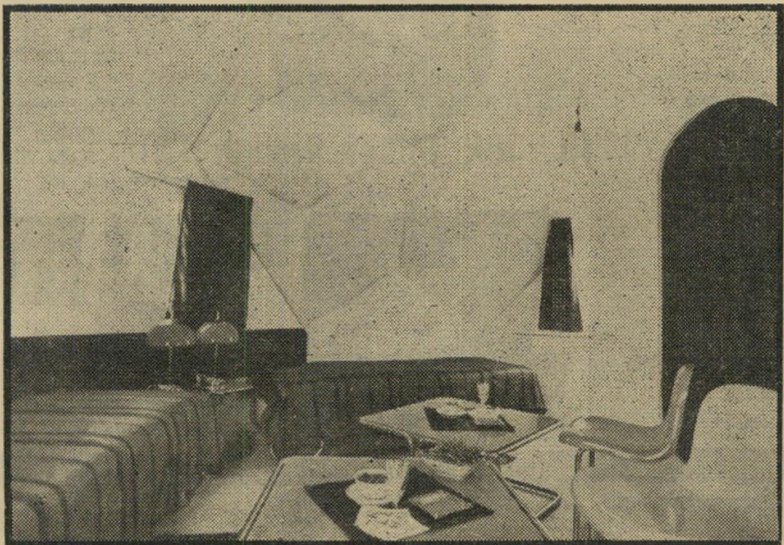

האיגלו מבפנים
— מרובעים

דיור

חללית על הגג

האם יצליח הנסיון החדש להחדיר בארץ את מיבני האיגלו?

לעוברים־ושבים הנושאים עיניהם למעלה, או לטייס המשפיל עיניו למטה, נראה חדרו של ארד שרון כחללית שנחתה על הגג. שכן ארד (16) משמש שפן־ניסויים לאביו, האדריכל אלדר שרון (39).

המיבנה הססגוני, הדומה לקובייה משושה, הוא צורת הבנייה של המחר, לדעת שרון האב. „חוזרים היום אל האיגלו,״ קובע הוא.

יפה וזול. מי כמוהו צריך לדעת. אולי יותר מכל אחר, עשה אלדר שרון לשבירת הריבועים השיכוניים, האפורים והחדגוניים המעיקים כיום על נוף הארץ.

על חוף שארם א־שייך, הוא הקים מלון מפיברגלאס. הרעיון כה קסם למשקיעים גרמניים, שהם מבקשים להעתיק את הפרוייקט למקומות נוספים בארץ ובחו״ל. מודל דומה הוקם גם בגאנה.

מלבד היחודיות האסטתית שבצורת הבנייה הזו יש בה גם חיסכון רב בהוצאות: חדר אחד של 20 מ״ר, במיבני המגורים בשארם — כולל יסודות בנייה נוספים — עולה כ־15 אלף ל״י.

חומר הבנייה, המיוצר בארץ, יוזל עוד בעתיד, ככל שיהפוך למקובל יותר בבנייה הישראלית.

כבר כיום ניתן לבנות וילה בת 100 מ״ר, שתיכלול, לדוגמה, חמישה חדרים כדוריים משושי־קירות ומתומני־צלעות — במחיר 80 אלף ל״י. משך הבנייה: שלושה ארבעה חודשים.

מרובע זה מכוער. „כשאתה עובר בשכונות מגורים בישראל, אינך יכול למצוא בית יחיד שיגוון את הקו הכללי, המרובע. עיצבנו לעצמנו בארץ דפוסי בנייה מרובעים — תרתי משמע,״ אומר שרון. „חדר־מגורים אינו בהכרח קובייה. הבתים הערביים ביפו, למשל, הם מרובי קשתות ומחומשי־קירות. בכלל הבתים הראשונים של האדם היו עגולים. האיגלו, סוכת האינדיאני, האוהל — כל אלה אינם מרובעים.

„הטכנולוגיה החדשה חוזרת לקו העגול. קרונות, מכוניות, מטוסים, בתים — חוזרים היום להיות עגולים.״

הפלירט של שרון עם גופים לא־מרובעים התחיל באכזיב: היו אלה מיבני־הקש המפורסמים שתיכנן עבור מועדון הים־התיכון שבמקום. מאז, השתכללו הטכניקות, ומשושי־הקש הומרו בפיברגלאס.

חיה על הגג. כיום, מתגורר בנו של האדריכל במשושה כזה, בן שמונה מ״ר, הממוקם על גג הדירה המישפחתית ברחוב אהרון דויד בתל־אביב. קירות הפיברגלאס, בעובי חמישה ס״מ, אינם מעבירים קור. לדברי ארד, ההתחממות המהירה של הקירות החיצוניים אינה מגיעה כלל ליושבים בפנים.

„מה שכן משגע אותנו, זה רעש הגשם המטפטף על החומר הפלאסטי,״ אומר ארד. „כשיורד גשם בלילה, אני מתעורר מהרעש, כאילו מישהו דופק על הקירות.״

את אביו, אין זה מבהיל. בסך־הכל, זו בעייה שיש לפותרה, בדרך לדיור יותר אנושי, יותר ססגוני, לדיירי הארץ.

אירגונים

שיהיה סדר בברדק

בתום הסיכסוך המישפטי, יצאו גם המנצחים וגם המנוצחים בהרגשה שניצחו

ימים ספורים בלבד אחרי הפוטש שביצעו חברי המישמרת הצעירה של העבודה בליגה לשמירת זכויות האדם והאזרח (העולם הזה 1838), כבר ניצבו השבוע שני הצדדים בבית־המשפט, להמשך המערכה.

אלימות. העד הבא, ד״ר ישראל שחק, מסר גירסה שונה לחלוטין, סיפר כי האורחים שפשטו על המקום תבעו לרושמם כחברים באגודה, איימו באלימות אם לא ייעשה כן. כתוצאה, עזב שחק את המקום, והחדשים בחרו ועד חדש.

עורך־הדין אברהם ברקת, בא־כוח הוועד החדש ואחד מחבריו, טען שאנשי רק״ח ומצפן נבחרו לראשונה, במרץ 1970 — בדיוק באותה הדרך.

הגלגל לאחור. לפני השופט המחוזי שלמה לוונברג היתה מונחת בקשתו של הוועד היוצא, בראשותו של ד״ר שחק, לצו הצהרתי, לפיו הוועד החדש נבחר שלא כחוק, וכהונתו של הוועד היוצא נשארה בתוקף בהיעדר ועד חדש.

כנגד זה, הגישו אנשי הוועד החדש, בראשותו של היו״ר, אפרים טורגובניק,

על דוכן העדים עמד חיים סיל, מזכירו החדש של ועד הליגה וסיפר בהתרגשות את גירסתו למה שקרה באותו ערב היסטורי.

סיל, חבר הליגה מאז 1960, והיו״ר האחרון בתקופה שמפא״י שלטה בליגה בעבר, ניסה לבצע אקרובטיקה, כדי לא לעשות, מחד־גיסא, שקר בנפשו, ומאידך־גיסא, לא להכשיל את תביעת הוועד בו הוא חבר.

הוא תיאר את ערב הבחירות כמאורע נורמלי, בו כל ההפרעות באו דווקא מצד החברים הוותיקים של הליגה. כהוכחה לכך שנערכה התמודדות הוגנת, הצביע על האחווה ששרתה בינו לבין חברי הוועד היוצא, ד״ר ישראל שחק והסופר מרדכי אבי־שאול.

בא־כוח הוועד היוצא, עורך־הדין אהרון ברקאי, הצביע בחקירתו על העובדה, שבכל ההיסטוריה של הליגה, מאז 1937, לא נבחרו לוועד חברים שנתקבלו לליגה שעה וחצי קודם לכן. מסקנתו: הוועד החדש נבחר שלא כחוק.

בקשה לצו שיורה על אנשי הוועד היוצא להעביר להם את מיסמכי האגודה ואת כספיה.

השופט החליט להחזיר את גלגל הזמן אחורנית, פסק כי הוועד החדש נבחר שלא כדין, ולאסיפה לא היה כל תוקף משפטי. הוא מינה את עורך־הדין מרדכי שורר כפקיד־בחירות.

עתה, יצטרך שורר לקבוע את תאריך ומקום הישיבה החוזרת, ולפקח על טוהר הבחירות החוזרות, וכן על קבלת חברים חדשים, שירצו להצטרף.

בצאתם מהישיבה, חגגו חברי הוועד היוצא את ניצחונם על כוס קפה במזנון בית־המשפט. גם חברי הוועד הנכנס, שבחירתם נפסלה דקות ספורות קודם לכן, ניראו צוהלים ושמחים — על ניצחונם הצפוי, לדעתם, במערכה הפוליטית. לדבריהם, ייערכו הבחירות החוזרות בהיכל־התרבות או באיצטדיון בלומפילד. הם הבטיחו למלא את המקום בקהל בוחרים — חוקי וכשר, הפעם.

בינתיים, נראה שהזוכה העיקרית מהעימות הפוליטי תהיה קופת הליגה, שתתמלא עשירות — דמי־החבר השנתיים, של כל מי שירצה להשתתף בהצבעה.

סטודנטים

ההדלפה אודות ההדלפה

כך נכשלה המתיחה המסורתית, המבוצעת מדי שנה בתלמידי שנה א׳ ברפואה

המיבחן, שיועד לתלמידי שנה א׳ בבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב, היה מוזר במיקצת: הסטודנטים החדשים היו אמורים להדליף את מימיהם לתוך מבחנות צרות מדי. מהות המיבחן: לראות כיצד ישתחרר כל סטודנט מהקלחת שלתוכה הכניס את עצמו.

אלא שלא היה זה מיבחן מטעם הפקולטה. היתה זו מערכת השיא המתוכננת במתיחה השנתית המסורתית, שמבצעים התלמידים הוותיקים בבית־הספר בטירוניה הירוקים.

הד״ר המזוייף. הניסוי המעניין לא יצא לפועל. מישהו הדליף לחדשים על תוכנית ההדלפה — וכל המתיחה התפספסה.

הפיספוס היה ברור לוותיקי שנה ג׳, מתכנני המתיחה, כבר בראשית האירוע. היה זה כאשר שוקי וייסגרטן, סטודנט שנה ג׳, נכנס לכיתת־הלימוד של הירוקים, הציג עצמו כד״ר וייסגרטן, והחל מרצה בכובד־ראש על „בעיות ביו־פיסיקליות ותרמו־דינמיות בדרכי מעבר השתן בגוף.״

הרצאה זו היתה צריכה להיות המבוא, שאחריו היו הירוקים נשלחים להדליף. אלא שההפרעות והצחוק מצד הטירונים הבהירו חיש קל למרצה המכובד, ולחבריו

(המשך בעמוד 28)

חידושי האופנה:

זה היה כמובן בלתי־נמנע, ברגע שהאשה הראשונה הסכימה לעקרון האופנה הנסוגה לאחור:

בתחילה, חזרה האופנה לשנות העשרים הנוסטלגיות. עתה, היא חוזרת לימי־הביניים, הנוסטלגיים כנראה עוד יותר.

עד היום, אפשר היה לראות זאת בינ־תיים רק במרכז שגעונות־האופנה העולמי — בניו־יורק. חגורות צניעות — לא במוזיאונים — לא במרתפיהם של סוטי־מין — אלא בפרהסיה, לאור השמש, המודרניות של העיר החלו פוסעות כשהן חבושות חגורות־צניעות מכל סוג ומין: חדישות, דמויי־עתיקות, מעור, ממתכת, מפלסטיק. מורכבות מלמעלה, מלמטה, מלפנים, מאחור, מהצד, מבפנים החוצה. מהחוץ פנימה. הכל הולך.

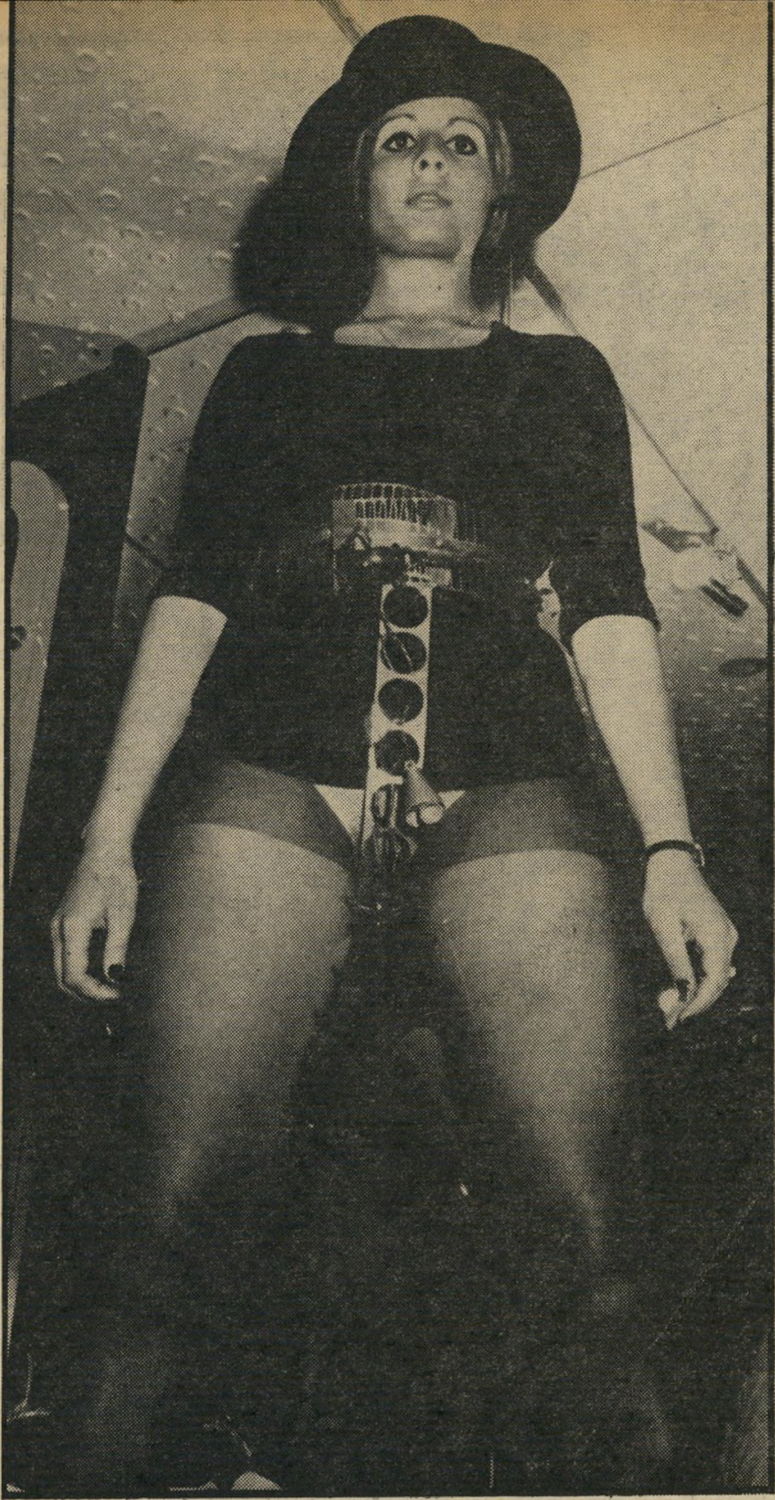

ביצים הזבנית פאני מורכבת לתוך חגורה סמלית, עשויה משולש ממגש־ביצים מקרטון, צבוע בצבע זהב בהיר, ושרשרת מתכת קלילה.

דו־תכליתית חנה הזבנית מדגימה (גם בתמונה משמאל) חגורה דו־תכליתית, המעניקה הגנה מכל האגפים, וכוללת גם פעמון־אזעקה לשעת־חירום.

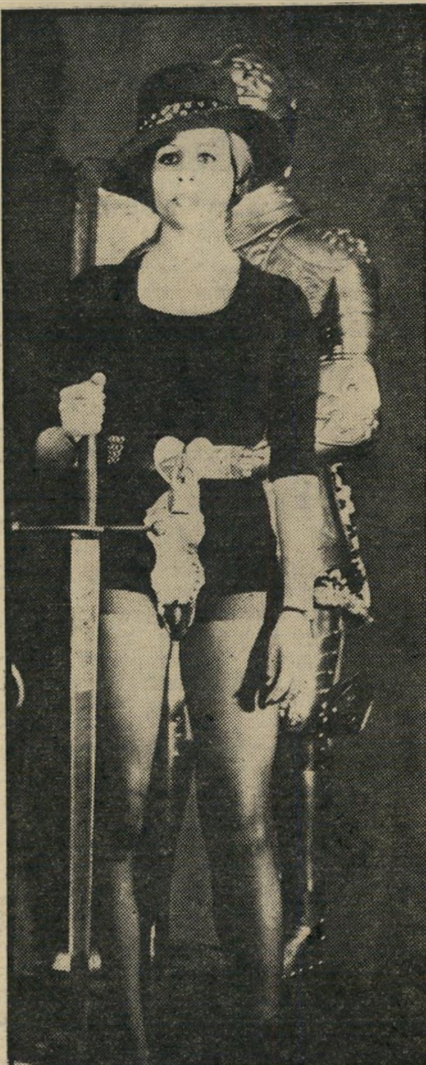

על המישמר חנה מדגימה חגורה לא יעילה, שמומלץ לחזק את תיפקודה בחרב קטנה. בתמונה משמאל: דגם מותרות, עליו חרוט הסמל המישפחתי.

חגורות הצניעות

ההבדל היחידי: בניגוד לאחיותיהן מימים עברו, נוהגות הצנועות החדשות לעשות את החגורות **על** בגדיהן.

עתה, כמו כל דבר צנוע, הגיעה האופנה הברוכה גם לישראל, והוצגה במוצאי־שבת האחרונה בפתיחתה של חנות האופנה התל־אביבית החדשה של שניידמן בדיזנגוף.

* * *

אם לשפוט לפי התוצאות, הרי שמי שהתלהב ביותר מהצירוף של גרבי ניילון, חולצה הדוקה וחגורת־צניעות היו דווקא הגברים שבחבורה, שהחלו מפתחים רעיונות שונים איך מסתדרים עם זה.

מה שמוכיח, כמובן, שצניעות וחגורת־צניעות לא תמיד הולכים יחדיו אחד עם השני.

החגורות, שהוצגו על־ידי זבניות החנות, מיועדות אומנם למכירה פומבית בנשף־צדקה שייערך בשבת הקרובה — אבל דגמים דומים, כולם אותנטיים בצורתם, רק מחומרים קצת פחות כבדים מהמקור — יעמדו לרשות כל הצנועות שתחפוצנה בהן.

ואם לשפוט לפי נסיון העבר, הן תחפוצנה בהן, ועוד איך.

זהו הילד שגווע ברעב

הנורא מכל היה הסירחון. סירחון עז, מחניק, התוקף את הנכנס בשערי המרתף האפל כמכת־אגרוף פתאומית. הברירה היא להקיא, או להימלט החוצה.

בתוך סירחון נורא זה, חיו, גדלו הכינו שיעורים, ישנו ואכלו — כשאכלו — שני ילדים קטנים, בנו ובתו בני ה־11 ו־13 של משה משולם.

כשאכלו. לא תמיד הם אכלו. בשבוע שעבר, התעלף הקטן — גם הוא שמו משה — ברחוב.

האבחנה — רעב. הילד היה נפוח מרעב. שלא לדבר על כינמת, דלקת עור בראש, ומצב רפואי כללי מוזנח וירוד.

■ ■ ■

המקום שבו גרים משה משולם, פועל־נקיון בן 44, ושני ילדיו, הינו מרתף מתחת לעמודי בית בשכונת שעריה בפתח־תקווה. התחום נסגר על־ידי קירות, במטרה להמשיך, עם הזמן, ולהפכו למגורי־אנוש.

בינתיים, הוא אינו מתאים למגורי־אנוש. אבל בינתיים, המשיכו שני הילדים לגור בו. בין ערימות זבל, תולעים, ועכברים שטיילו על המיטות. „היו עכברים כל הזמן,” מספר האב. „היו מפריעים לישון. עד שהבאתי רפואה וגמרתי אותם.”

לפני ארבע שנים התאלמן משולם, לאחר שמונה שנות סבל של טיפול באשתו החולה. הוא ניסה ככל יכולתו להמשיך לטפל בילדיו לבדו — בתוצאות דלות ביותר: „בקושי אנחנו חיים,” סיפר. „המשכורת שלי 500 ל״י. בהתחלה הייתי מבשל לילדים, אבל הם לא רצו את האוכל שלי.” כתוצאה, הפסיק לבשל. הילדים, הפסיקו לאכול סדיר.

מדי יום בצהרים, מביא עימו משה האב את שלל היום, שהוא אוסף ממשאיות האשפה העירוניות. כל מה שיכול להכניס, בהזדמנות, כמה לירות — מוכנס הביתה. כך, מקווה משה, עם הזמן, להתגבר על חובותיו, להמשיך את בניית המרתף שנפסקה מחוסר אמצעים.

השבוע, על מיטה שונה מזו שהורגל בה — מיטת בית־חולים צחורה ונקייה — אמר משה הקטן: „אם אחותי טובה תבוא איתי, אני מוכן לעזוב את הבית של אבא. אני שמח עכשיו שאני יכול לאכול כל הזמן. בבית, לא תמיד הייתי אוכל. לפעמים, הייתי הולך לבית־ספר בלי אוכל. אחותי טובה היתה מבשלת, אבל רק מה שהיה. אני שמח עכשיו שנותנים לי הרבה בשר.”

משה, וגם אחותו טובה, לא ירעבו עוד. כאשר יחלים הילד, יעבור לגור אצל משפחה אומנת. המרתף המצחין, האפל, יהפוך עם הזמן לזיכרון מבעית, שיילך ויימוג בערפל השנים.

רק משה האב יישאר בו. לבד.

כאן הוא ישן

משה משולם, אביו של משה (11), ניצב במרכז חדר־השינה־הסלון־המיטבח־חדר־המגורים של ביתו: ברקע — חור בקיר, במקום חלון. הקירות — בלוקים ללא טיח. הריצפה — חול. החדר מלא ערימות סמרטוטים וקופסאות פח וקרטון מלאות סמרטוטים נוספים, ערימות פירות וירקות רקובים, אכולי תולעים, גופת חתול, ערימת לחם יבש, מלא עובש. גרביים מלאות בוץ. נעליים קרועות. מכנסיים מזוהמים. שרידי חולצות. כל האוצרות שהוציא האב ממכונית־הזבל. כאן, על המיטות שברקע, ישנו הילד ואחותו. בתמונה למעלה: משה בבית־החולים, לאחר ששערו גולח.

עלילת דם

(המשך מעמוד 23)

בורח משם. כל פעם היה בורח, וכל כמה שבועות ראיתי אותו בשוק. תמיד בא להגיד שלום, ותמיד קיבל משהו. לפעמים עזר לי בעבודה.

„ידעתי מתוך הדברים שלו ומתוך ההתנהגות שלו שהוא עבריין. מדי פעם היה מדבר עם עבריינים בשוק.”

היכרות זו עלתה לחיים שושנה בשנה מחייו. הוא ישב במעצר מאז חודש נובמבר 1970 ועד יוני אשתקד — ללא משפט! הסיבה: כל עוד לא נסתיים משפטו של הנער — אוסר החוק להביאו כעד במשפט אחר. ואילו שושנה לא שוחרר בינתיים, משום שחשודים ברצח אין משחררים בערבות.

משקל אפסי

כאשר החל סוף־סוף משפטו, ווהנער העליל את עלילתו רשמית, בפני בית־המשפט, יצא סניגורו של חיים, צבי לידסקי, להוכיח מי הוא המעליל, ומה ערך לדבריו:

„ידוע על 3—2 מקרים של תקיפה, שביצע הנער שהיו דומים בצורת ביצועם

פרקליט לידסקי
רגע גדול

להריגת הזקן. בכל אותם מקרים, פעל הנער לבד וללא כל הדרכה. אין כל סיבה, איפוא, שגם הפעם לא תהיה לו מוטיבציה לפעול בעצמו.”

הכריז התובע סגן פרקליט מחוז תל־אביב, יעקב אור: „משפט זה סובב סביב עדותו של הנער. אם יאמין בית־המשפט לסיפורו של הילד, כי הנאשם שלח אותו לבצע שוד בזקן, וכי הוא נכנע, מתוך פחד — זהו שיקולו של בית־המשפט.

לידסקי: „משקל העדויות הוא אפסי, מה גם שאין כל סיוע לעדות זו. הנער הסתבך בשקרים. לשאלות בית־המשפט, הוריד את ראשו ולא ענה.”

בשלב הסיום, אמר חיים שושנה את המילים היחידות שהשמיע במהלך משפטו: „אין לי הסבר למה הוא העליל עלי. כשהייתי בן 12, היה לי משפט פלילי. מאז — כלום. מאז, כל חיי, אני עובד 16 שעות ביום.”

פיקח וערמומי

בפסק־דינם, אמרו השופטים: עמדתנו בענין זה ברורה. לא היינו יכולים לסמוך על עדותו של הקטין, אשר הוא בעינינו לא ראוי לאמון כלשהו. רק לעיתים רחוקות מופיעים בבתי־המשפט, אפילו בבתיה״מ היושבים בפלילים יצורים, שליליים במידה זו. הקטין הוא אמנם פיקח וערמומי, אך אין בו שמץ של מוסריות. הגם שהוא מבין את משמעות השבועה, משקלה בשבילו כקליפת השום.

אפילו היינו מאמינים לקטין — ורחוקים אנו מכך כרחוק מזרח ממערב — ספק אם התביעה הכללית הביאה סיוע מספיק לתמוך בעדות זו.

אי לכך אנו מזכים את הנאשם.

רחל מרחלת על כל העולם

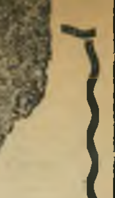

מאחורי הכותרות

הרב הירושלמי הצעיר הוא אישיות ידועה בעיה"ק. גם בזכות עצמו — שהוא מורה וגדול בתורה — וגם בזכות אביו, שהוא עסקן דתי ידוע ברבים.

והנה לפני זמן מה, התפרסם ראיון פומבי, באחד מאמצעי התיקשורת, ובו הוצגו חיי המשפחה של הצעיר ורעייתו הרבנית, כסמל למשפחה יהודית משובחת.

אבל מה עושה השטן? מאחורי הכותרת, התמונה שונה קצת, אבוי. באותה עת שהראיון התפרסם, כבר אירע השבר בדבק. הרבנית הצעירה גילתה עובדה מסויימת, לא נעימה כל כך, ולקחה בדיכאון נפשי.

ועכשיו הם הולכים להתגרש בגלל זה.

ארבעה תחת חופה אחת

השידוך המרובע, של מישפחת בראון מקליפורניה ומישפחת דיגמי מאשקלון, התחיל, כמו הרבה דברים רציניים, ככה סתם, בבדיחה.

רינה דיגמי, שחרחורת, בת 22, עובדת כמלצרית במיסעדת סטייג' הכשרה בלונדון, לאחר נדודים של שנה ברחבי אירופה, כשאחד הסועדים ניסה להתחיל איתה, שאל אותה מאין היא. כאשר השיבה, מישראל — אמר לה: „אני מתחתן איתך." בצחוק כמובן.

צחוק צחוק, אבל השבוע יצאה חתונה מהצחוק הזה.

הנרי סיימונס בן ה־39, לא ויתר על הנערה הצעירה ממנו ב־17 שנה. למחרת הפגישה הראשונה הוא חזר לסטייג' ביקש את כתובתה של רינה בישראל.

רינה נתנה לו כתובת לא נכונה. אבל יומיים לפני שעזבה את לונדון בדרכה חזרה לישראל, התחרטה, נתנה לו את הכתובת הנכונה: „מאקסימום — יבוא לבקר," אמרה לעצמה.

רינה, יואל, ננסי, הנרי

המאקסימום הזה ארך בדיוק שבוע ימים. לפתע, הופיע הנרי בפתח ביתה באשקלון, והם החלו לצאת.

„סוף סוף מצאתי לי מרגוע מנדודי הרבים," אמר השבוע הנרי, יליד אנגליה. בארבע השנים האחרונות, עבר כימעט את כל העולם, במסע־טיולים מרתק.

אבל זה היה כבר אחרי החופה. זמן רב קודם לכן — מייד לאחר שבא בעקבות רינה לישראל — שלח הנרי מתנה לאחותו ננסי בקליפורניה ליום־הולדתה ה־21: כרטיס טיסה הלוך־ושוב לישראל. ננסי לא התלהבה כל־כך מן הרעיון לבוא לארץ הרחוקה, אבל כרטיס טיסה טרנס־אטלנטי לא הולך ברגל. היא באה בעקבות השמש, נתקבלה על־ידי אחיה וידידתו הישראלית.

כך נסתיים הסיבוב הראשון. הסיבוב השני, זמן קצר לאחר שננסי באה לארץ, נפתח כשיואל — אחיה של רינה — פגש את ננסי — אחותו של הנרי.

„למה לא אמרת לי שלהנרי יש אחות כזו חמודה?", האשים יואל את אחותו.

מין הון להון, אם לקצר סיפור ארוך, יואל שיכנע את ננסי מקליפורניה שמקומה לא רק בישראל — אלא אפילו באשקלון, שם הוא עובד כעגורנאי במיפעל יובל־גד. „באותו ערב כבר דיברנו על חתונה, וכמובן, סיפרנו להורים." נהנה יואל.

בכלל ההורים היו עסוקים באותו ערב. זמן קצר לפני כן, בנפרד, צילצלו רינה והנרי מאילת, הודיעו גם הם כי הם החליטו להתחתן.

ובשבוע שעבר הם עשו זאת. אמנם, לא כל כך פשוט. היו כמובן קצת בעיות, אצל יואל וננסי, אצל בית־הדין הרבני באשדוד. „מאין אדע שהיא רווקה?" שאל הרב. יואל הביא תעודת־רווקות מהרב של קהילת קליפורניה. אבל לרב באשדוד זה לא הספיק כל־כך. „אני לא מכיר את הרב הזה," ענה, והוליך אותם איתו לאשקלון כדי לטכס עצה. רק לאחר שיכנועים, נעתר הרב להכיר ברווקותה של העולה החדשה.

בסוף, הכיר, והאח והאחות מקליפורניה התחתנו, במכה אחת, בטקס אחד, על־ידי רב אחד, עם האח והאחות מאשקלון.

ואני מקווה שבזאת הסתיימה הקולקטיביות הרעיונית. גם בדברים טובים לא צריך להגזים, הא?

„אני אוהב כסף, פירסום, נשים וידידים שישרתו אותי. אני צריך כוח. בעזרת סמים אני מגיע למצב של אדם עליון. איזה עולם משוגע!

„אני לא מאמין בידידות, באחווה גזעית ושאר השטויות. אני אוהב לנצל אנשים. אני עושה את זה גם עם הורי, אשתי והרבי שלי.

„הורי הם דתיים. הם שלחו אותי לישי־

מטורף, מטורף, - אבל עושה כסף

בה. הייתי תלמיד לא טוב, כי אהבתי בחורות, והרבי לא הירשה.

„יחד עם זאת, הצטיינתי בלימודים. זכיתי בפרס על־שם הרמב"ם.

„את כל הגאוניות שלי ירשתי מאמי. אשה נהדרת. יש לה נטיות לכישוף ומאגיה.

„אני רוצה שכל אלה שמחפשים עולם של אורגיות, כישוף וקורבנות — שיבואו

אשר וידידה —

אלי. אני אוהב לקחת סמים בחברת הרבה אנשים, כי אני מחפש קורבנות.

„אני משתלט עליהם בעזרת מבטים. נותן להם מבט כזה, ואז אני עושה איתם מה שאני רוצה. מבחינה מינית. אשה שתשכב איתי — לא תרצה גבר אחר במשך שנה. זה נהדר לראות איך שאנשים משתעבדים לי. באורגיות שאני עושה בסטודיו שלי, מתעלסים כולם לקצב חלילי.

„מכל נצחון אני אוסף כוח. פעם הכרחתי בחורה, בכוח המחשבה בלבד, לזחול על הרצפה ולבקש סליחה כי היא העזה ללטף לי את הרגל. צ'רלס מנסון, שרצח את שרון טייט, גם הוא בעל כוח השפעה פנטסטי. הרצח היא תוצאה בלתי ניתנת להפרדה של הל.ס.ד."

אשר עין־דור עוד לא ריכז את מחשבותיו, שדוגמה מהן הבאתי לכם לעיל, לתוך סיפרון קטן אדום, כמו היו"ר. הוא גם לא הולך עם היד בתוך המעיל. אבל מלבד זה, יש לו כבר כל הסממנים.

מי זה אשר עין־דור, אתם שואלים. גם אני שאלתי, בהתחלה. עכשיו, אני כבר יודעת — שלא נדע.

עד לפני זמן קצר, הוא היה גרפיקאי מצליח ואלמוני, בן להורים דתיים. לפני שנה וחצי, הוא יצא לחפש את עצמו בעזרת הל.ס.ד.. הוא מצא עולם שטני — אותו הוא מנציח בציוריו.

כמו שהוא מסביר זאת: „כאשר ערכתי בעזרת גלולות ל.ס.ד. את מסעי הראשון לארץ הפלאות, לא שיערתי שאני עומד לפתוח דף חדש בחיי. עד אותו יום הייתי גרפיקאי, נשוי ונחמד. אחרי הטריפ, ראיתי את עצמי כאלוהות — וגם כשטן. תחת דחף חזק, ציירתי את אשר ראיתי. וזה היה הציור הראשון שלי."

מאז, נוטל אשר (30) סמים פעמיים בשבוע, כשבסיום כל טריפ מונחת לפניו יצירה סוריאליסטית פסיכדילית, המצטיינת בקומפוזיציה שופעת בסיגנון הבארוק, ועשירה באלמנטים של כישוף, מין, וכמובן ציונות. איך אפשר אחרת.

יחד עם זאת, הוא מתנגד להתרת סמים לכל דיכפין: „מי שחושב שיצליח לפתור את בעיותיו על־ידי שימוש בסמים — יגיע לבית־המשוגעים. גם לי יש הרבה בעיות — אבל כל בעייה שלי הופכת לכסף."

תצחקו תצחקו — אבל הוא צודק. לפוסטרים שלו יש ביקוש עצום בחו"ל, וציור שלו יתנוסס על שער אלבום האמנות הפסיכדילית שייצא בקרוב לאור בארצות־הברית.

בקרוב, תיפתח בתל־אביב תערוכתו „מסע אל הטירוף", ולפי כל הסימנים, יכניס לו גם טירוף זה הרבה כסף. בצניעותו, מאמין כי תוך שנה יהיה „בקטגוריה בינלאומית של פיקאסו".

על הצלחתו, אם כן, אין כנראה ויכוח. השאלה היא רק, כמו אצל פאוסט הזקן — מה המחיר.

אשר עין־דור צלול מאוד בנקודה זו: „ככל שאני שוקע בעולם הסמים, אני צולל יותר ויותר בעולם קודר שאין לו סוף."

— ואוטופורטרט

במדינה

(המשך מעמוד 24)

שישבו בקהל, כי סודם ניגלה, לפחות לחלק מהנוכחים.

כך, מתה באיבה גם בחינת המבחנות.

הטובים לטיס. הצילה קצת את האירוע המסורתי סטודנטית שנה ג׳ שנכנסה לכיתת הירוקים, הודיעה בקול דראמטי כי בין המאושרים שזכו להתקבל השנה ללימודי הרפואה, ישנם שלושה מיותרים. אי לכך, בישרה המזכירה המזוייפת, יגשו סטודנטים אלו ואלו לראיונות עם „צוות בכיר של מורי הפקולטה.״

הצוות הבכיר מנה את הסטודנטים צבי ורד, מאיר להב, ואבי לודימירסקי, שלבשו חלוקים לבנים והבעת חשיבות הולמת. השיחות, שהם יזמו עם ה„מועמדים להעפה״, כללו דרכי־ההזדווגות של האמבות וחיי־האהבה שלהן — האם העץ צוחק — ומה עדיף, להיות טייס או רופא?

לקראת הסוף, ניסו המראיינים לשכנע את המרואיינים הנרגשים, כי בהתאם לנתונים שלהם, מקצוע הטיס יתאים להם הרבה יותר.

למזלו של חיל־האוויר, לא קנה אף אחד מהנמתחים את הרעיון.

התפוצות

מי אתה מר כהן?

האם עומד יהודי בראש התעמולה הערבית בדנמרק?

פקיד הדרכונים בנמל־התעופה של בגדד הגביה מבטו מעל הדרכון שהושיט לעברו צעיר גבה קומה, שהגיע במטוס הישר מקופנהאגן.

„אתה יהודי?״ שאל העיראקי הנדהם למראה הכתוב בדרכון.

„כן, אני יהודי,״ אמר הצעיר, בלי שמץ של חשש. לא היה לו מה להסתיר. שני שמות המשפחה שלו העידו על מוצאו: ראובן ברנשטיין־כהן.

בטרם הספיק הפקיד להזעיק קצין משטרה שיעצור את היהודי שהציג את רגליו על אדמה ערבית, שלף ברנשטיין־כהן מיסמך רישמי של מישרד־החוץ העיראקי, בו ניכתב כדלהלן: „למר ברנשטיין־כהן, המשרד הערבי הצפוני, קופנהאגן; אנו שמחים להזמינך לשורת פגישות עם פקידים בכירים בממשלה, בעניני הסברה בצפון אירופה. נישמח לשתף איתך פעולה בעתיד.״

אורח חשוב מאוד. לפקיד הדרכונים לא היה מה לומר. היהודי שעמד לפניו היה אח״מ בבגדד בחודש שעבר, וזו לו המדינה הערבית השמינית בה הוא מבקר. שכן, ברנשטיין־כהן הוא פיגורה ידועה בנוף ההסברה הערבי באירופה, אף שהוא נושא שם יהודי טיפוסי.

מאז יוני השנה עומד ראובן ברנשטיין־כהן בראש סוכנות תעמולה ערבית בבירת דניה, ממונה על ההסברה הערבית בכל צפון אירופה. בבואו לבגדד ניפגש עם עבד אל באקורי, כתב העתון המצרי אל־גומהוריה. בכתבתו לא ציין העיתונאי דבר על עברו של האיש ולא נקב בגילו. לעומת זאת הירבה בפרטים אודות פעולותיו בחו״ל.

ברנשטיין־כהן סיפר לעתון המצרי כי תפקיד המשרד שהוא עומד בראשו, הוא להסביר לאוכלוסיית צפון אירופה את הבעיה הפלסטינית והמאבק הישראלי־ערבי.

כיצד פועל משרד התעמולה הצפוני של כהן?

„אנחנו מוציאים לאור ספרים וחוברות, המסתמכים על עובדות,״ סיפר האיש לכתב אל־גומהוריה. „כן נערכו מספר הרצאות, שהיו מוצלחות מאוד ביחס לתכנים התרבותיים הדלים, שיש לתושבי קופנהאגן.

„לעתים אנחנו נעזרים במרצים ובפירסומים שאנחנו מקבלים ממשרד הליגה הערבית בשוויץ.״

המשרד שהוא עומד בראשו מונה, לדב־

(המשך בעמוד 32)

ספורט טוטו
12X12X12X12X
שני שותפים זכו
השבוע יחד ב„טוטו״
רבע מיליון ל״י
* * *
גם אתה יכול
לזכות בפרס ענק
* * *
השבוע מינימום
פרס ראשון:
רבע מיליון ל״י
* * *
מינימום כלל הפרסים:
חצי מיליון ל״י
עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!

חדש מפריז!

קרם הידיים הצרפתי המפורסם בעולם כולו
Mixa Suractive
(„מיקסה״ - קרם ידיים פעיל)

חצאית מקסי מקרפון, עשוייה משולשים משולשים, וחולצה רקומה מיובאת מלונדון, הינה אחת המערכות אותן קיבלה דוקי הוניגמן בסלון „קארין". גם שאר הבגדים המוצגים כאן הינם מתנת הבוטיק.

מלתחה מלכותית הוענקה השבוע למלכת המים - לקראת נסיעתה לחו"ל

מתנות למלכה

חיים קוהלי, מבעלי סלון „טוויגי" התל־אביבי, מתאים למלכה גלימה המבליטה את גיזרתה.

לאט, אבל בטוח, ממשיכות התשו־רות להציף את מלכת המים 1972, דו־קי הוניגמן.

בשבוע הבא, היא קופצת לקפריסין, עם מיטב דוגמניות ישראל, למסע דיג־מון קליל. חוזרת לארץ, אוספת את הפקלאות — ובעיקר את המלתחה — ויוצאת לצרפת, לתחרות „מיס טיפ־ניס" העולמית.

אה, המלתחה. המלתחה היתה אחת המתנות שלה זכתה המלכה במסגרת תחרות מלכת־המים. והשבוע, היא הי־תה עסוקה פול־טיים בבנייתה.

למיבצע נרתם סלון „קארין" התל־אביבי. בניצוחה האישי של בעלת הס־לון, תמי שמעוני, הלכה והוקמה ליפהפייה הבלונדית התמירה, מלתחת־חלום, שלא תבייש אותה גם בין יפה־פיות אירופה, שתתחרינה בה בצרפת.

מלכת המים בחצאית ז'מס עשוייה חתיכות מצבעים שונים, וחולצת צמר כחולה־כהה תואמת. דגם בלעדי של סלון „קארין". ליד המלכה, עוזרת במדידת הבגדים, בעלת הסלון תמי שמעוני, נשואה פלוס שניים.

דוקי במעיל מעור־כבש עם פר־ווה בשוליים, בצבע פינק. מתחת למעיל: חליפת מכנסיים לערב מקטיפה שווייצרית עם וולן. בי תמונה מימין: שימלת מקסי מודפסת, מיובאת מלונדון, צווא־רון גבוה, הנסגר מעל למחשוף.

20-22 בנובמבר 1972

ניצחון בקרב - אך לא במילחמה!

במילחמה נגד המזימות של העלאת אחוז־החסימה נחלנו, השבוע, ניצחון ראשון.

בשעה שביקרתי אצל נשיא המדינה, כחבר במישלחת של כל הסיעות ה„קטנות", כדי להסביר לו את רקע המזימות השונות נגדנו, התכנסה סיעת גח"ל ו־החליטה ברוב קטן להתנגד להעלאת אחוז־החסימה.

בכך נכנסה מזימה זו למקרר — לפי שעה.

כמה דקות אחרי שנפלה הכרעה זו פגשתי את ח"כ מנחם בגין במיזנון. בגין הוא שהכריע, למעשה, נגד מזימה זו. בירכתי אותו על עמדתו ועל הצלחתו.

„עכשיו, מר אבנרי, נתווכח בבחירות על ארץ־ישראל!" הוא אמר.

„בהחלט," השבתי. „נתווכח על ארץ־ישראל!"

זה ניצחון בקרב — אך לא במילחמה.

יוזמי המזימה עלולים לחדש אותה בכל רגע, אם יהיה נדמה להם שעירנות הציבור, וכוח־הלחימה שלנו, נרדמו.

ובעיקר — שאר המזימות לא מתו. הקנוניה לשנות את שיטת חלוקת עודפי־הקולות בבחירות, בצורה

אבנרי ותמיר (צילה מנוסי ב„לוח הכפול")

שתגזול מנדאט מכל סיעה „קטנה", מתקדמת במלוא המרץ. הוא הדין לגבי מזימות אחרות בקשר למימון הבחירות, קיפוח סיעתנו בטלוויזיה, ועוד ועוד.

השבוע הופעתי יחד עם ח"כ שמואל תמיר בפני הסטודנטים בירושלים, והסברנו את רקע המזימות השונות. תגובת הסטודנטים היתה אחידה: נגד הקנוניות.

המאבק מוכרח לחימשך.

רבנים, ממזרים ובחורי ישיבות

הנושא העיקרי שריתק השבוע את הציבור היה, כמובן, המיבצע הממזרי של הרב שלמה גורן. אולם הכנסת לא דנה בו, ואף לא הזכירה אותו כלל.

לחמנו בכל כוחנו, ובכל השיטות האפשריות, כדי להביא לדיון. היה לנו לכך בסיס פורמלי מוצק.

לפני עשרה חודשים העלינו בכנסת הצעה דחופה לסדר־היום: „המצב ברבנות הראשית." בעיקבותינו הגישו שלושה ח"כים נוספים הצעה כזאת. היו אלה אברמוב, אביזוהר וורדיגר. שר־הדתות, זרח ורהפטיג, נאלץ אז להסכים לדיון במליאה. אולם בינתיים נערכו הבחירות ברבנות, והדיון לא נתקיים.

כאשר פרצו הסיכסוכים בין הרבנים שלמה גורן ויוסף עובדיה, דרשנו לקיים את הדיון. לא קיבלנו תשובה.

השבוע פנינו אל יו"ר הכנסת, ודרשנו את קיום הדיון לאלתר. כתבנו: „נראה לי שהפעולה המחתרתית של הרב גורן בפרשת הממזרים מגבירה את הצורך בדיון במליאת הכנסת לבירור המצב שנוצר ברבנות."

הפעם נקראו בעלי ההצעות המקוריות אל יו"ר הכנסת, והוא שאל לדעתנו. ורדיגר ואביזוהר נעדרו. אברמוב אמר ש„יתייעץ עם סיעתו." הודעתי שאני עומד על קיום הדיון לאלתר.

■ ■ ■

באותו יום הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום: „הצורך הדחוף בגיוס בחורי־ישיבה שנתפסו בביצוע עבירות אלימות."

אנחנו דורשים, כמובן, לגייס את כל בחורי־הישיבות. לתביעה זו אין סיכוי להתקבל בכנסת זו. אבל אפילו מצדיקי השיחרור אינם יכולים להצדיק את שיחרורם של אברכי־משי שנתפסו בביצוע פעולות־מילחמה אלימות, כגון התקפת הרב גורן, שריפת „ארוס", איום ברצח על רופאים, פיצוץ מוסדות דתיים.

■ ■ ■

אותו קרב נמשך בחזית השאילתות:

אל: שר הדתות
מאת: ח"כ אורי אבנרי

נמסר כי הייחסים המתוחים בין שני הרבנים הראשיים שיבשו את ההכנות לטכס ההכתרה שלהם.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם הידיעה הנ"ל נכונה?
(2) אם הידיעה נכונה — למתי נדחה טכס ההכתרה?
(3) מהו הסכום שהוקצב לטכס ההכתרה?
(4) איפה תתקיים ההכתרה הנ"ל?

■ ■ ■

אל: שר המשפטים
מאת: ח"כ אורי אבנרי

נמסר כי יו"ר המועצה הדתית בבני־ברק, שנתבעה

גורן סופר־רב • (מייק ב„ידיעות אחרונות")

לדין בבית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב, עשה נסיון להשפיע על השופט, מר יעקב ינון.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם בעיקבות הפנייה הנ"ל ננקטו הליכים מישפטיים כלשהם נגד יו"ר המועצה הדתית הנ"ל?
(2) אם כן — אילו הליכים?

הדמוקרטיה של החי' בן־אהרון

אחרי שהכנסת קיבלה את הצעת סיעתנו לקיים דיון במליאה על שביתת רופאי קופת־חולים, נערך הוויכוח בשבוע שעבר.

דברינו הוקדשו להתמודדות עם יצחק בן־אהרון, שנאם לפנינו — ושלא מצא לנחוץ להקשיב לדברי המתווכחים האחרים:

אורי אבנרי: אילו נערך ויכוח זה לפני ארבע שנים, הייתי מתרשם עמוקות מדבריו של שר־הבריאות ומדברי המזכיר הכללי של ההסתדרות שדיבר כאן.

זה מצלצל מאד הגיוני: יש מוסד דמוקרטי, המתנהל על־ידי מוסדות שנבחרו על־ידי חברי המוסד. המוסדות הנבחרים החליטו החלטה דמוקרטית. והנה קבוצה של אנשים, רופאים, רוצה לשים לאל את ההחלטות הדמוקרטיות של המוסדות הדמוקרטיים על־ידי שביתה.

הגיוני מאד. איך אומר חבר־הכנסת בן־אהרון? „קופת־חולים אינה אלא בבואה של מערכת החיים הדמוקרטיים שלנו." ומוסיף שר־הבריאות, ויקטור שם־טוב: „לקופת־חולים יש חוקה משלה, והיא מתנהלת על־יסוד החוקה, אותה חוקה שלפיה כולנו קיימים ומייוצגים..." וכו'. יפה.

אלא מה? מזה שלוש שנים איתרע לי מזלי שאני ראש של סיעה הסתדרותית, ופעם בשבוע אני שומע מפי ידידי, שהם חברים במוסדות „הנבחרים," „הדמוקרטיים," של ההסתדרות, מה קורה שם.

יש לנו הרבה תלונות, אדוני היו"ר, על דברים הקורים בכנסת. יש מקום לשיפור הדמוקרטיה בכנסת.

אבל אני יכול להרגיע את אדוני היושב־ראש: בהשוואה לוועד הפועל של ההסתדרות, הפרלמנט של ההסתדרות, הכנסת היא שיא השיאים של דמוקרטיה אידיאלית.

איזו דמוקרטיה ישנה בוועד הפועל של ההסתדרות, בהנהגתו של החבר יצחק בן־אהרון? כדאי היה להסריט פעם בטלוויזיה ישיבה שלמה של הוועד הפועל. היא מתכנסת אחת לששה שבועות, אחת לחודשיים, אחת לשלושה חודשים — הכל לפי מצב־הרוח של חבר־הכנסת בן־אהרון. מתכנסת ישיבה, חבר־הכנסת בן־אהרון, — במיקרה זה החבר בן־אהרון — נותן רשות־הדיבור ומפסיק את רשות־הדיבור. רוצה — נותן; אינו רוצה, אינו נותן. הוא מפסיק את נאומו של כל נואם באמצע ועונה לו בו במקום.

ארי אנקוריון: הייתי רוצה לדעת איך אתה מנהל ישיבה.

אורי אבנרי: אתה מוזמן לבוא לישיבות מרכז תנועת העולם הזה — כח חדש, ותראה איך מתנהלים הדברים בתנועה דמוקרטית.

נמאס לחבר בן־אהרון, הוא מפסיק את הישיבה באמצע. אומר: טוב, שמעתי את עיקר הדברים. שאר הסיעות אינן צריכות לדבר. כך נגזלת לא פעם זכות־הדיבור של חמש־שש סיעות. בוויכוח האחרון בוועד הפועל, לפני שהגיע תור דובר תנועת העבודה הליברלית, אמר בן־אהרון: מספיק, שמענו די, עכשיו נצביע.

אדוני היושב־ראש, כשהדברים מתנהלים כך, מה טעם להעמיד פנים כאילו במוסד „ה־הוולונטרי" הזה של קופת־חולים יש הכרעות דמוקרטיות, הנבחרים מחליטים, ומישהו קם נגד החלטות הנבחרים?

לא דובים ולא יער. שום מוסד לא החליט באופן דמוקרטי, בצורה תקינה, על מינויו של החבר אשר ידלין. הדברים התגלגלו בצורה אחרת לגמרי.

...חברי קופת־חולים — 80% של כל האוכלוסיה! — אין להם שום השפעה על הנעשה בהסתדרות ועל הנעשה בקופת־חולים. ואם מישהו רוצה לשנות במקצת את המצב, הוא מסתכן בנפשו. יש לי כאן פסוק מעניין מאוד, שאני רוצה לקרוא אותו לפניכם.

לפי בקשת סיעתנו, הוציא בית־המשפט צו־מניעה נגד מינוי ידלין. על סמך זה נדחתה בשעתו שביתת הרופאים. למחרת היום הופיע הפסוק הבא בביטאון מפלגת העבודה אות: „תכסיסה של העולם הזה — כח חדש בהוצאת צו מניעה נגד בחירתו של אשר ידלין, יושב־ראש מרכז קופת־חולים, יזרז את התהליך של הנהגת אחוז־חסימה, לקראת הבחירות הבאות לוועידת ההסתדרות."

פשוטו כמשמעו: סיעה נבחרת בהסתדרות פועלת על פי השקפת בוחריה, היא עושה פעולה לגיטימית, משפטית. אם כן, צריכים לשנות את תקנון ההסתדרות, לגרש את הסיעה הזאת, באמצעות תחבולה כמו אחוז־חסימה.

אדוני היושב ראש, שום שביתה אינה דבר טוב; שביתה בשירות בריאותי ודאי שאינה דבר טוב. השאלה היא: האם היתה אפשרות אחרת לציבור הרופאים, שכל כולו אחוז התמרמרות, המאמין שדורסים אותו? כשאין שום אפשרות לביטוי דמוקרטי, לשינוי דמוקרטי, הוא אוחז בנשק זה. המסקנה הנובעת מכך היא שהמצב חמור, ויש לפתור את הבעייה מיסודה, משורשיה.

אדוני היושב ראש, יש רק פתרון אחד: הלאמת כל קופות החולים, והקמת שירות בריאות ממלכתי אחד.

* שים לב לאות ש', סימן סיעתנו, על חזה הרב.

האם תבוטל חסינות דיין?

שאילתה מס' 5375
אל: שר החינוך והתרבות
מאת: ח"כ אורי אבנרי

נמסר כי חפצי עתיקות של שר־הביטחון, מר משה דיין, יוצאו לארצות־הברית, כנראה ללא רשיון.

הפירסום מבוסס על מיכתב ששלח השופט העליון מר חיים כהן, שהוא יושב־ראש קרן התרבות אמריקה־ישראל, ליועץ המישפטי של עיריית תל־אביב.

לפי הידיעה בעיתון נודע ליועץ המישפטי של עיריית תל־אביב, שהקרן הנ"ל ייצאה בשנים האחרונות עתיקות של מר דיין, בניגוד לחוק, האוסר ייצוא עתיקות ומיסחר בהן.

בעיקבות פנייתו של היועץ המישפטי הנ"ל אל השופט כהן שיגר מר כהן מיכתב, האומר בין השאר את הדברים הבאים: „עתיקות שבאו מרשותו של מר משה דיין ונשאו חתימתו, הגיעו לבית הקרן בניו־יורק במישלוחים של חברת משכית או דרך המגבית המאוחדת.

„הגברת מאירה גרא הבינה כי בידי משכית היו רשיונות הייצוא הדרושים. לא יכולתי לקבל במחלקת העתיקות את המידע שביקשתי בדבר מתן רשיונות ל־משכית. לעת עתה עלי להניח שרשיונות לייצא עתיקות אלה למעשה לא ניתנו."

בהמשך הידיעה נמסר, כי השופט כהן הביא את מימצאי חקירתו למחלקת העתיקות במישרד החינוך.

יועץ שר־החינוך, ד"ר דן רונן, אישר בתשובה לשאלה כי בידו נמצאים העתקי המיסמכים הקשורים בפרשה זו.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם העובדות הנ"ל נבדקו?
(2) אם נבדקו — מה היתה הבדיקה?
(3) האם מר משה דיין, צריך היה לקבל, והאם קיבל רשיון ייצוא?
(4) אם לא קיבל רשיון ייצוא, והיתה חובה לקבלו — האם ננקטו הליכים כלשהם נגד מר דיין? אם כן — אילו הליכים?

תשובת השר יגאל אלון:

לכל השאלות — ביום 23 באוקטובר 1972 העביר אלי עוזרי את החומר שנמסר לו על־ידי מרדכי וירשובסקי.

בו ביום העברתי את החומר ליועץ המישפטי לממשלה.

■ ■ ■

אל: שר המישפטים
מאת: ח"כ אורי אבנרי

בתשובה לשאילתה שלי מס' 5375, מסר שר החינוך והתרבות ביום 15.11.72 במליאת הכנסת, כי ביום ה־23 באוקטובר 1972 מסר לידי היועץ המישפטי לממשלה את החומר הנוגע לייצוא עתיקות בחתימת השר משה דיין לארצות־הברית.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם בדק היועץ המישפטי אם הגיעו העתיקות הנ"ל לידי השר משה דיין בדרך בלתי־חוקית?

(2) האם בדק היועץ המישפטי אם קיבל השר משה דיין רשיון כחוק לייצא את העתיקות הנ"ל?

(3) האם בדק היועץ המישפטי אם התמורה ששולמה לשר דיין במטבע חוץ הועברה ארצה, בהתאם לחוק?

(4) האם בדק היועץ המישפטי אם השר משה דיין דיווח על הכנסותיו אלה לשילטונות מס־ההכנסה?

(5) האם נגבתה מפי השר משה דיין עדות ביחס לשאלות הנ"ל?

(6) האם סיכם היועץ המישפטי את מימצאיו?

אם כן — האם הגיע לכלל מסקנה שיש ראיות לכאורה לכך שהשר משה דיין עבר אחת מן העבירות הנ"ל, או את כולן?

אם כן — האם מתכונן היועץ המישפטי לבקש את ביטול חסינותו של השר דיין, כדי להעמידו לדין כחוק?

על ראש האופנוען בוער הכובע

מזה שבע שנים אני לוחם בכנסת להנהגת חובת השימוש בחגורות בטיחות, בדרכים בין־עירוניות.

השבוע העלה את התביעה הזאת ח"כ אגו"י, יהודה מאיר אברמוביץ. תוך כדי מתן תשובתו של שימעון פרס, שר־התחבורה, אירעו חילופי־הדברים הבאים:

שימעון פרס: ...בעניין חגורות־הבטיחות אנו מעדיפים לעבור קודם כל את שלב ההסברה והשיכנוע בדרכי נועם, לפני שאנו ניפנה לדרכי אכיפה של חוק. הדבר מחייב שיטור בהיקף גדול מאד...

אורי אבנרי: מדוע אם כן, אדוני השר, אתם תובעים חבישת קסדות, אשר רבים מתנגדים להן, ודווקא בעניין בטיחותי כה חיוני כמו חגורות־בטיחות, שאינן גורמות לשום אי־נוחיות, אינכם מוכנים לכפות?

שימעון פרס: התשובה לכך היא משולשת: עניין זה (הקסדות) נוגע לציבור יותר קטן של אנשים, בסך־הכל 30—40 אלף, ולא 600 אלף. שנית, זה נוגע לאנשים צעירים מאד, שהיינו רוצים כי כבר בראשית דרכם יחיו במירב הביטחון.

יתר על כן, כמות הפגיעות האכזריות באנשים אלה היא בל־תשוער. אני מציע לך לבקר בבתי־החולים, ולראות את מיטב הנוער, כשהם שוכבים עם מפרקות שבורות, ולצדם הבחורות שאותן הן הסיעו מאחור — ובדרך־כלל זה קצת מגביר את מהירות הנסיעה של האופנוע — והיית גם אתה מגיע למסקנות שלי.

שאלנו את הטכניון, וכן חמשה מטובי הרופאים בארץ, ופרט לאחד מהם, שהביע ספקות, כולם היו בדיעה שמוכרחים לעשות זאת. אלה הן הסיבות.

אורי אבנרי: אבל אותו הדבר חל על חגורות־בטיחות, אם לא למעלה מזה.

שימעון פרס: אני אומר שזה מקיף ציבור הרבה יותר גדול. לגבי קסדות, גם מדינות אחרות הלכו בדרך

סלע המחלוקת

זו, ואילו בעניין החגורות — ההיסוס הוא בינלאומי, בכל העולם... פנינו לכל הנהגים, עובדי המדינה, ו־ביקשנו מהם שיסכימו לחגור חגורות־בטיחות.

אורי אבנרי: אינני חושב שיש מישהו מבין נהגי־השרים החוגר חגורת־בטיחות ואינני חושב שיש אף שר אחד החוגר חגורת־בטיחות. יהיה זה לטובת העניין אם השרים ונהגיהם יתנו דוגמה אישית.

שימעון פרס: השרים גם הם עובדי־מדינה, ואני מקווה שהם ילמדו מהנהגים שלהם. באותו מועד שה־נהגים יתחילו לחגור את החגורות, גם השרים יעשו כן. השאלה היא בהחלט במקומה.

7 כושים קטנים במפ"ם

כאשר נתמנה ח"כ שלמה רוזן ממפ"ם לסגן שר־הקליטה, הצטרפה סיעתנו לדרישה לקיים על כך דיון במליאת הכנסת.

הנאום שלנו עורר חיוכים רבים — אף שגולדה מאיר ויגאל אלון נשארו רציניים:

אורי אבנרי: בדרך כלל אינני שייך לאגודת־מחלקי־השבחים־ההדדיים בכנסת. אסטה הפעם ממינהגי. אילו נערכה בכנסת התחרות על התואר „חבר־כנסת הפופולרי ביותר בכנסת עצמה," יתכן מאד שחבר־הכנסת רוזן היה זוכה בה.

הכנסת איננה משופעת בכוחות. הכנסת אינה מאויישת.

אם כן, מה החכמה שאנחנו מוציאים חברי־כנסת מרכזיים מעבודת הכנסת, ומטילים עליהם תפקיד של סגן־שר, שביסודו של דבר הוא תפקיד של פקיד בכיר.

נכנס לכנסת הזאת חבר־הכנסת גד יעקבי. הבטיחו לנו הרים וגבעות, שהנה מצטרפת לכנסת אישיות מקורית. מייד הפך להיות לסגן שר־התחבורה, הוא עושה בתפקידו דברים חשובים, אבל רישומו בכנסת אינו ניכר עוד.

בן־ציון קשת: מה קרה לך היום, שאתה מחלק שבחים?

אורי אבנרי: מותר פעם.

דב מילמן: קרה משהו. זה לא פשוט.

אורי אבנרי: זהו מזון למחשבה.

ידידנו, חבר־הכנסת עבד־אל־עזיז זועבי, הפך לסגן שר־הבריאות ונעלם מהכנסת. פשוטו כמשמעו. אינני רוצה לומר זאת על חבר־הכנסת שייך ג'בר מועדי, כי גם לפני מינויו לסגן שר־התקשורת לא ראינו אותו בכנסת. אבל מאז התמנה סגן שר־התקשורת — ורק אלוהים, או אללה, יודע מדוע — הוא נעלם מהכנסת עוד יותר, אם אפשר. אולי הוא עסוק בטלפונים, מנסה להתקשר עם הכנסת ואינו מוצא את הקשר...

ובכלל, מדוע סגני־שרים צריכים להשתייך לאותן מפלגות כמו השרים שלהם? מדוע כל המומחים לתיירות בבית הזה הם, במיקרה ליברלים עצמאיים?

מדוע כל מי שמבין בענייני פנים מוכרח לחבוש כיפה? מעולם לא הבנתי מה הקשר בין הבנה בעניינים מוניציפליים, לכיסוי ראש.

שמחה פרידמן: כל יהודי צריך לחבוש כיפה.

אורי אבנרי: תאמין לי, ככל שאני מנסה להתעמק בדת ישראל, איני תופס מדוע זה טוב בעיני אלוהים שאדם יחבוש כיסוי־ראש. במה זה משפר את רמתו המוסרית?

הבה נסתכל מה קורה לסיעת מפ"ם. היא כוללת בסך הכל שבעה חברי־כנסת, ויש בה שמונה בעלי־תפקידים.

שני שרים שאינם חברי כנסת, (שם־טוב ופלד), שני „מנהיגים היסטוריים" — מין תפקיד בפני עצמו, (יערי וחזן), שני סגני־שרים (זועבי ורוזן), יושבת־ראש ועדה (גרוסמן), אחד סגן יושב־ראש הכנסת (ארזי). נשאר רק חבר־כנסת מייותם אחד, דב זכין, שנשאר עד היום בלא תפקיד. אני חושב שמישהו צריך לקבל על עצמו, לשבץ גם אותו במקום הראוי לו. הנה אתה, שר החינוך והתרבות שיכלת שני סגנים בזמן האחרון, נשארת מייותם ובלתי־מסוגן לגמרי, אתה יכול לפתור את הבעייה *.

איני מבין את השיטה של סיגון מישרדי־הממשלה. יש מישרדי־ממשלה בלתי־מסוגנים, ויש כאלה שבהם יש סגן ואפילו שני סגנים. לפי איזה הגיון? האם החשובים ראויים לסגנים, או דווקא מישרדים הנחשבים פחות־חשובים? מישרד־החוץ, מישרד נרחב וגדול, אין בו סגן. מישרד התיירות — יש בו סגן. מישרד הביטחון, החולש על אימפריה עצומה מבחינה כלכלית, אין בו סגן. שר־הביטחון אינו אוהב סגנים.

יצחק גולן: יש סגן בשם אחר.

אורי אבנרי: יש לו עוזר, שאינו חבר־כנסת ואינו סגן, וגם אינו מתלהב להופיע בפני מוסדות הכנסת, למרות שהוא חולש על הרבה מיליארדים של לירות **.

שר־החינוך־והתרבות, יש והוא משופע בסגנים, שניים לפחות, יש והוא מופיע ללא סגנים. ראש הממשלה, התפקיד החשוב ביותר בממשלה, אין במישרדה סגן.

---

* ליגאל אלון היו שני סגנים: אבנר שאקי, שסולק אחרי הצבעתו בפרשת „מיהו יהודי," ואהרון ידלין, שהתפטר עם קבלת תפקיד מזכ"ל מיפלגת העבודה.

** הכוונה לצבי צור, שסירב תחילה להופיע בפני ועדת־הכספים בפרשת ורד.

במארס השנה העלינו בכנסת רעיון מהפכני: שכל מי שגדל בארץ יקבל, בראשית דרכו (ברוב המיקרים: עם שיחרורו מצה"ל) את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש.

השבוע הלביש אמנון זיכרוני את הרעיון הזה בלבוש מישפטי חדש, והנחנו אותו על שולחן הכנסת בצורת הצעת־חוק חדשה:

חוק זכויות בני־הארץ, 1972

1. הענקות וזכויות לבני הארץ כל־עולים חדשים.

(א) כל אזרח ישראלי שמלאו לו 20 שנה, ושטרם הגיע לגיל 26 שנה (להלן — „בן־הארץ"), יהיה זכאי לכל אותן הלוואות, מענקים, הנחות והקלות במיסים, להם זכאי, על פי כל דין או הסדר, עולה חדש.

(ב) בן־הארץ יקבל את ההטבות דלעיל מקופת המדינה.

2. הגדרת עולה חדש.

עולה חדש בחוק זה — מי שבידו אשרת־עולה או תעודת־עולה לפי חוק השבות, תש"י—1950, או מי שזכאי לאשרה או לתעודה כאמור, ובידו אשרה או רשיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב—1957.

3. התאמת חוקים.

(א) כל דין יהיה כפוף ויותאם להוראות חוק זה.

(ב) כל דין המעניק הנחה והקלה במס לעולה חדש, יחול גם על בן־הארץ.

4. כללי ביצוע.

(א) תוך שלושה חודשים מיום היכנס חוק זה לתוקפו, יתקין שר־האוצר תקנות לביצוע האמור בסעיף 1 לעיל, ויקבע בהן את הנוהלים והמקורות לקבלת ההלוואות והמענקים.

(ב) יחול שינוי כלשהו בהטבות הניתנות לעולה, ישונו בהתאם התקנות לגבי זכויות בן־הארץ.

5. תקנות וביצוע.

שר־האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והשר יהיה חייב להתקין תקנות בכל עניין הנוגע ל־ביצועו.

דברי הסבר

אם קיימת כיום הצדקה לשחרר ממיסים ולתת הלוואות לעולים חדשים, הרי קיים צידוק לתת את אותן ההטבות לצעירים, שנולדו או גדלו בארץ.

בני־הארץ זכאים להסתדר כעולים חדשים, והדבר דרוש כדי למנוע פער חברתי מיותר. עם מתן ההקלות לעולים חדשים ברכישת אביזרי־יסוד, מוצע לתת הקלה דומה לצעירים שגדלו בארץ, שהם בתחילת דרכם, אם בדרך של מתן הלוואות ואם בדרך של הקלות מס.

השבוע הנחנו על שולחן הכנסת הצעת חוק שהכילה בסך־הכל שבע מילים — אבל שהשפעתה עשוייה להכניס קרן־אור לחיי רבבות ישראלים:

חוק ביטול מס הנסיעות, 1972

חוק מס נסיעות חוץ, תשי"א־1950 — בטל.

דברי הסבר

אין היום כל הצדקה לגביית מס־נסיעות מאזרחים ותושבים ישראליים, היוצאים לחו"ל.

למעשה, ישראל היא המדינה היחידה בעולם, מילבד ברית־המועצות, אשר הטילה מס גבוה על תושביה ואזרחיה היוצאים לחו"ל.

בשנת 1949 חתמה ישראל על אמנת שיקאגו, בה הובעה התנגדות להטלת מיסים על נסיעות לחו"ל. לפי הפרוטוקול לתקנות איקא"ו, אשר ממשלת ישראל חתמה עליו ב־1966, התחייבו הממשלות החותמות לבטל ולהפחית כל מס על טיסות בינלאומיות. ישראל הפרה את התחייבותה לפי האמנה הנ"ל, וכן את התחייבותה בפרוטוקול הנ"ל, ואף לא נמנעה בעבר מלהגדיל את מס־הנסיעות.

חוק מס־הנסיעות פוגע, למעשה, בי־תושבי המדינה חסרי האמצעים, באשר בעלי האמצעים נוסעים לרוב לא על־חשבונם, ואם על־חשבונם, הרי שהם מצליחים בהרבה מקרים להוריד הוצאה זו ממס־הכנסה.

עובדי־ציבור, ורבים אחרים הנמנים על שיכבת „המיוחסים" בחברה הישראלית, אינם חשים למעשה בשיעור המס הגבוה. הנמנים על שיכבה זו, שהיא למעשה הצריכה להכריע בביטול המס, אינם חשים בו כלל, מאחר שאינם נוסעים על־חשבונם.

מס זה אינו מוסיף כבוד לתדמיתה של המדינה.

הורוס קופ

האינטליגנציה שלך אי־נה מוטלת בספק. זו דווקא הסיבה שקשה להבין מדוע אתה מת־קוטט איתה כל שני וחמישי. כדאי לך ל־הקדיש השבוע זמן רב למחשבה, תיכנון ה־עתיד והסקת מסקנות, מה שיהפוך אותך ל־אדם מאוזן יותר. כדאי שתפסיק לצפות כל ערב בטלוויזיה ותצא פעם בשבוע לאוויר צח. בת טלה, כל העתיד לפנייך. אם החץ עדיין חסר, הרי זה רק משום שאת לא רצינית בחיפושים.

* * *

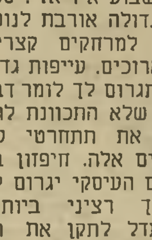

לא שבוע אידיאלי. סכ־נה גדולה אורבת לנוס־עים למרחקים קצרים או ארוכים. עייפות גדו־לה תגרום לך לומר דב־רים שלא התכוונת לה־גיד. את תתחרטי על דברים אלה. חיפזון ב־תחום העיסקי יגרום ל־סיבוך רציני ביותר. השתדל לתקן את ה־טעות. מריבה עם בן־זוג תביא לפירוד.

* * *

מצאת גבר אבהי שנו־תן לך יחס עדין וחם! הוא עוזר לך לפתור את בעיותיך; הינך מתגדרת בבעייה אחת ומזניחה דברים ה־עשויים להסב לך או־שר רב. שמחה ש־מצאת במקום עבודתך חחדש, תפיג את דכ־אונך כליל. סעי לחופ־שה קצרה עם בני ביתך. הקדישי להם את מלוא תשומת ליבך ותבואי בעתיד על שכרך. מישהו מבני משפחתך יצטרך לטיפול רפואי — עזרי לו. שימרי על יופיך: הוא כרטיס הביקור שלך.

* * *

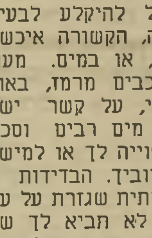

בימים הקרובים אתה עלול להיקלע לבעייה קשה, הקשורה איכשהו בים, או במים. מערך הכוכבים מרמז, באופן כללי, על קשר ישיר בין מים רבים וסכנה הצפוייה לך או למישהו מקרוביך. הבדידות ה־חברתית שגזרת על עצ־מך לא תביא לך שום תועלת. אינך יכולה לברוח ממנו ולהימנע מלפגוש בו בכל מחיר. אזרי אומץ, ושובי להיות נערה חברתית ונעימה, כבעבר.

* * *

פרשה אינטימית ה־מציקה לך זמן רב עשוייה להתבהר ל־פתע, לגרום להפתעות שתהיינה להן השלכות חשובות על חייך ה־פרטיים. גורלו של בעל־חי קטן אליו הינך קשור מאוד עלול לג־רום לך דאגה רבה. הי־מנע מהימורים השבוע. אל תיתן לרגשות הקינאה לשלוט בך.

* * *

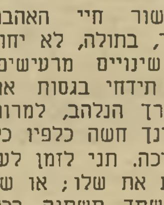

במישור חיי האהבה שלך, בתולה, לא יחו־לו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לע־שות את שלו; או ש־הרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן בתולה, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות.

נתקפת במחלה ממנה כה חששת. טפל בה מייד. התערבותו ה־תקיפה של ידיד בעניי־ניך המקצועיים מחבלת בתוכניותיך לטווח קצר. אל תתרתח. הסבר לו בעדינות, כי יש לך אי־שיות משלך ומשאלות משלך. בימים אלו יהיו בחיים הסנטימנטליים תהפוכות רבות לחיוב ולשלילה. אל ייאוש.

* * *

מיבצע שאפתני מדי עשוי להכניסך לסבך מסוכן, ממנו לא תצא בקלות. פקח עי־ניים והישמר. השבוע צפוייה לך מתנה ואולי אפילו ירושה. בכל או־פן צפה למאורע שיג־דיל את רכושך בצורה בלתי צפוייה. אל תע־רב אנשים זרים בשי־חותיך הסנטימנטליות. הינך יותר מדי גלוי במה שקשור לענייניך הפנימיים. אל תקפוץ על העיסקה שהציע לך בשבוע שעבר.

★ ★ ★

הביקורת שמתחו עליך שונאיך, היתה למרבה הצער, מוצדקת בחלקה. השבוע יהיה עליך לתקן את המעוות. עשה זאת, ב־קפדנות וביעילות, ויוק־רתך המיקצועית והאי־שית תרקיע שחקים. ב־חיי האהבה שלך אין שינוי — אתה פאסיבי בזמן האחרון, ואין סי־כוי שתשתנה דווקא ה־שבוע. הצלחה חלקית עשוייה ליפול בחלקך אם היא תיטול את ה־יוזמה לידיה. דע רק לא להפריע לה.

תיתכן תמורה רצינית במצבך, אם תדע לפעול במהירות. היא תביא לך יתרונות רבים שיהוו כף מאז־ניים לדרכך בעתיד. אל תזניח את חשבונותיך, השתדל להמעיט במש־חקי מזל ולהרבות קצת בחישובים. פגי־שה מיקרית שתזדמן לך בסוף השבוע ב־מקום ציבורי, תסתיים במקום אינטימי. דע לנצל אותה עד תום. אל תהיי קשוחה כל־כך ביחסייך איתו.

★ ★ ★

מה זה, בן דלי? היום זו, מחר אחרת? מוטב שתשחק ברידג׳ במקום להתפרפר. כמו־כן, הגיע הזמן ש־תמצא לך עבודה מכני־סה ותשתחרר מן ה־תלות בגורמים חיצו־ניים. זה יעזור לך ללא צל של ספק. בת דלי — את חביבה וסימפטית, אבל איפה הפילפל? פעם היית אחרת; אבל אל ייאוש — הכוכבים צופנים עבורך עתיד לא רע בתחום המיקצועי ובתחום האישי.

* * *

לא! הדרך הנכונה אינה להגיד הכל ישר בפרצוף בשבוע זה. אף לא למקורבים אליך. כל הסיכויים ש־תרצי לנצל את החופש המתקרב ובא. אל תע־שי זאת. התאפקי ושבי בבית. כדאי, לעומת זאת, לנסות להכיר אנשים חדשים. זה יש־תלם לכם. עיסקה טו־בה מצפה לך בעתיד הקרוב — קחנה בשתי ידיים, זו הזדמנות!

במדינה

(המשך מעמוד 28)

ריו, 400 חברים רשומים וכן תומכים ו־אוהדים רבים. רוב התומכים משתייכים ל־„חוגים מתקדמים" וחלקם הגדול ביקר ב־ארצות ערב. ראובן ברנשטיין־כהן עצמו ביקר פעמיים במצרים וכן בלוב, תוניס, אלג׳יר, מארוקו, ירדן, לבנון וסוריה.

כיצד הגיע צעיר יהודי לאהוד את ה־ערבים? „עמדת הערבים אינה מובנת ב־אירופה," השיב, „אני רציתי לדעת היכן מסתתרת האמת מבין שתי הגירסאות ה־נישמעות במזרח־התיכון. לאט לאט הבנתי מהי האמת והתחלתי לתמוך בה."

האם קיים ראובן ברנשטיין־כהן באמת, או שמא הוא רק יציר דמיונה של התעמו־לה הערבית? את התשובה על כך מחפ־שים עתה מוסדות יהודיים בדנמרק, ה־מנסים לברר את זהותו של ברנשטיין־כהן המיסתורי.

משפט

האנס שנאנס

האם אנס חי מוראד נערה בניגוד לרצונו?

יהודית חג׳בי עמדה בכביש ירושלים, ליד אזור.

פעם היתה העמידה הזו המקצוע שלה. אבל היא פרשה מהענינים האלה. מי שלא ידע מזה היה חי מוראד, שהיה בטוח ש־היא עומדת על הכביש ומנפנפת בידה ל־מכוניות החולפות, במסגרת תפקידה ו־עיסוקה. כאשר עצר את הטנדר שלו לידה והעלה את יהודית הסתברה לו טעותו. על מה שקרה אחר־כך סיפרה יהודית:

„פתאום הרגשתי שמישהו תופס לי ב־שערות מאחורנית, סותם לי את הפה ו־אומר לנהג שיסע ימינה. כשהנהג עצר, ניסיתי לפתוח את הדלת ולברוח. אבל ניתפסה לי הנעל וגם מישהו קפץ עלי והתגלגל יחד איתי על הארץ. התחלתי לצעוק ואז עף לי אגרוף בפרצוף. האיש השכיב אותי על העשב והתחיל להוריד לי את התחתונים והתחיל לאנוס אותי.

„אחרי שגמר," המשיכה יהודית בסיפו־רה, „רציתי ללכת. אבל האיש אמר שיתן לי ללכת רק אחרי שאתן גם לחבר שלו. לא הסכמתי. אז הראשון, שהיה בריון, איים עלי כי יכה אותי. לא היתה לי ברי־רה. אחרי שגמרו ברחו מהמקום ואני נשארתי."

מי היה השותף? אבל אלה שהת־עסקו עם יהודית חג׳בי לא כל כך בעדי־נות לא ידעו עם מי יש להם עסק. כי יהודית היא ידידתו של מריו, אחד ממלכי הלילה של חולון.

„באיזה אוטו הם נסעו האדונים האלה?" שאל אותה מריו, כשהגיעה אליו בוכיה וסיפרה לו את סיפור האונס.

„אוטו טנדר ויליס עם תמונות של בחו־רות בפנים," אמרה יהודית.

בין יתר עסקיו של מריו, יש לו גם מוסך, והוא זכר שטנדר ויליס עם תמונות של בחורות היה אצלו לא מזמן בתיקון. תיכף ידע מריו איפה לחפש את בעל ה־ויליס.

הלך לקפה ארמון בחולון ובמועדון ה־סנוקר השכן את מי הוא רואה אם לא את חי מוראד, שיהודית מצביעה עליו כי הוא שעשה לה.

מריו לא יודע חוכמות. חי מוראד הלך למשטרה, הודה שם בביצוע האונס ואף מסר לשוטרים את שמו של צבי גרונסקי כמי שהיה שותף עימו בתרגיל האונס. „לי בכלל לא בא עליה," הסביר חי לשוטרים, „אבל הגרונסקי הזה הכריח גם אותי ל־אנוס אותה."

כאשר הועמד חי מוראד למשפט, יחד עם גרונסקי, עלתה כמובן השאלה: מה דינו של אנס שנאנס?

השבוע פסקו שופטי בית־הדין המחוזי שדנו במשפטו של מוראד: שנה של מאסר אם אנס מרצונו החופשי ואם עשה זאת בעל כורחו.

חי מוראד לא יוכל לבוא בטענות בכלא לצבי גרונסקי על שהכריח אותו לאנוס את יהודית. גרונסקי לא יהיה עימו שם. פרק־ליטו, דרור מרקין, חילץ אותו והוציא אותו נקי מכל אשמה וללא כל עונש.

איך קרה הדבר הזה?

פשוט מאוד. כשבאה יהודית לבית־המשפט בחנה את גרונסקי מכף רגל ועד ראש ואמרה: „זה? זה בכלל לא עשה לי שום דבר. זה שאנס אותי היה בריון הרבה יותר גדול."

סיפורו המופלא של האפריקאית בעולם

לפני תשעה חודשים היה נדמה ל־אברהם ירון שהוא נמצא בשעת ה־שפל של חייו. צלם העיתונות הישראלי המצליח נאלץ להיפרד משותפו, לחסל עסק משגשג. בחייו הפרטיים ספג מהלומה, כאשר אחרי תקופת נשואים קצרה נאלץ להתגרש בפעם השנייה בחייו. לירון, ניצול השואה שעלה ארצה עם ילדי טהרן, נראה היה כי החיים אינם כה נדיבים כלפיו.

כל זה היה לפני תשעה חודשים. היום אברהם ירון הוא אנטול ירון, הנביא של האמנות האפריקאית החדשה. ממשרדו ש־בשדרה החמישית בניו־יורק הוא מנצח על אירגון תערוכות בבירות הגדולות של ה־עולם. הוא טס בין יבשות כנציג רשמי של האקדמיה לאמנויות של דרום־אפריקה. מבקרי האמנות הנודעים של ניו־יורק מציינים את שמו בביקורותיהם הנלהבות על תערוכת הפסלים האפריקאים שהביא לניו־יורק, וחשבון הבנק שלו מתנפח ו־הולך נוכח ההצלחה הבלתי צפויה לה זכה בין לילה.

קורס מזורז באמנות

„**ב**חיי כל אדם יש רגעים בודדים של גורל," מאמין עתה אברהם־אנטול ירון. „רגע כזה היה אז כשהחלטתי לברוח מגיטו פינסק ב־1942 יום אחד לפני ש־הנאצים הוציאו את 85 בני משפחתי אל פתחו של בור וירו בהם אחד אחד. ורגע כזה היה הרגע בו חלפתי במכוניתי באחד הפרברים העשירים של יוהנסבורג והחלט־תי להיעצר ליד אדם שמכר פסלים."

ירון, בעצמו אספן ציורים, יצא לדרום־אפריקה לביקור הראשון בחייו שם, כש־עמו כמה עשרות ציורים של ציירים ישרא־ליים, לא מן הנודעים ביותר, אותם קיווה למכור בין יהודי יוהנסבורג. מזלו האיר לו פנים. אחד מראשי הקהילה היהודית

הסבר לכושי לבוש בחליפת ייצוג לבנה מסביר הצלם הישראלי אנאטול ירון ל־מבקר אמנות כושי את מהותם של הפסלים האפריקאיים החצובים שהביאם לניו־יורק.

שם, נט פק, ערך ערב של מכירה בביתו. את הציורים הנותרים מכר ירון ברובם ב־תערוכה שערכה אחר־כך גלריה פרטית.

בעוד הוא מתפעל מהצלחתו עצר ירון באחד הימים ליד משאית שניצבה באחד מפרברי יוהנסבורג. הוא ראה שם צעיר אירופאי מוכר פסלים אפריקאיים בגודל אדם. היו אלה הפסלים האופיינים של ה־אמנות האפריקאית: רוחות רפאים, חיות, אלילים. היה רק הבדל אחד בינם לבין כל מה שראה ירון קודם לכן. הם היו כולם חצובים באבן.

בו במקום רכש ירון פסל אחד, קבע עם מוכר הפסלים פגישה למחרת היום בה התכוון להציע לו הצעה עיסקית. האיש לא בא לפגישה. מאוחר יותר הסתבר כי הוא

צלם עתונות ישראלי שהפך לנביא האמנות

זעקי אבן אהובה

בין מגרדי השחקים נישאת דמות אלילה אפריקאית זו בידי סבלים, כשמשקלה מגיע לכמה טונות. הפסלים שהובאו לארצות־הברית בידי הישראלי אנאטול ירון עוררו התרגשות בחוגי האמנות שם. זוהי הפעם הראשונה שיצירות של פסלים אפריקאיים באבן מובאות ליבשת.

נפל בעבר קורבן לכמה סוחרים שהוליכוהו שולל, חשב את ירון לאחד מהם. אבל ירון לא ויתר. בחוש מיסתורי הרגיש צלם ה־עתונות הישראלי כי כאן נקרתה לו ה־הזדמנות של חייו. הוא לא היה מוכן ל־התמיצה.

במאמצים מרובים הצליח ירון ל־אתר את כתובתו של מוכר הפסלים. הסתבר כי זהו בן למשפחה בורית, שחכר מהממשלה מיכרה נטוש. הוא עצמו חוצב שם גושי אבן ענקיים אותם הוא מוביל ב־משאיתו לכפר של ביקתות שהקים בצפון טראנסוואל.

הכפר הוא מעין מהדורה אפריקאית של כפר האמנים הישראלי עין־הוד.

אחרי משא־ומתן קצר הפכו האפריקאי וירון לשותפים. הם הקימו חברה שכפר האמנים האפריקאי נמצא בבעלותה. ירון בחר כ־150 פסלים מיצירות האמנים הכו־שיים שכבר הושלמו, הטעין אותם על שתי אניות ושלחן לניו־יורק. לפני שיצא בעק־בות הפסלים לארצות־הברית עבר ירון קורס אינטנסיבי בתולדות האמנות האפרי־קאית. „הלכתי לכל המוזיאונים והספריות ביוהנסבורג,” סיפר, „למדתי כל הקשור בהיסטוריה של האמנות האפריקאית.

כל כספו של ירון היה מושקע באותן טונות של אבן חצובה שנישאו באניות לניו־יורק. הוא לא ידע עדיין מה יעשה עימן ולמי ימכור אותן. כאשר הגיע לניו־יורק והחל לטייל בין הגלריות השונות בנסיון להציג את פסליו האפריקאים נתקל באכזבה אחרי אכזבה. „צחקו ממני,” מספר ירון, „אף אחד לא התיחס אלי ברצינות. איש לא היה מעוניין באמנות אפריקאית חדשה.”

מספר שבועות רעב כמעט ירון ללחם, כשהוא שומר את שארית כספו כדי להוביל את הפסלים מהנמל למשרדי חברת ה־תעופה הדרום־אפריקאית, ס.איי.א., ש־

(המשך בעמוד 36)

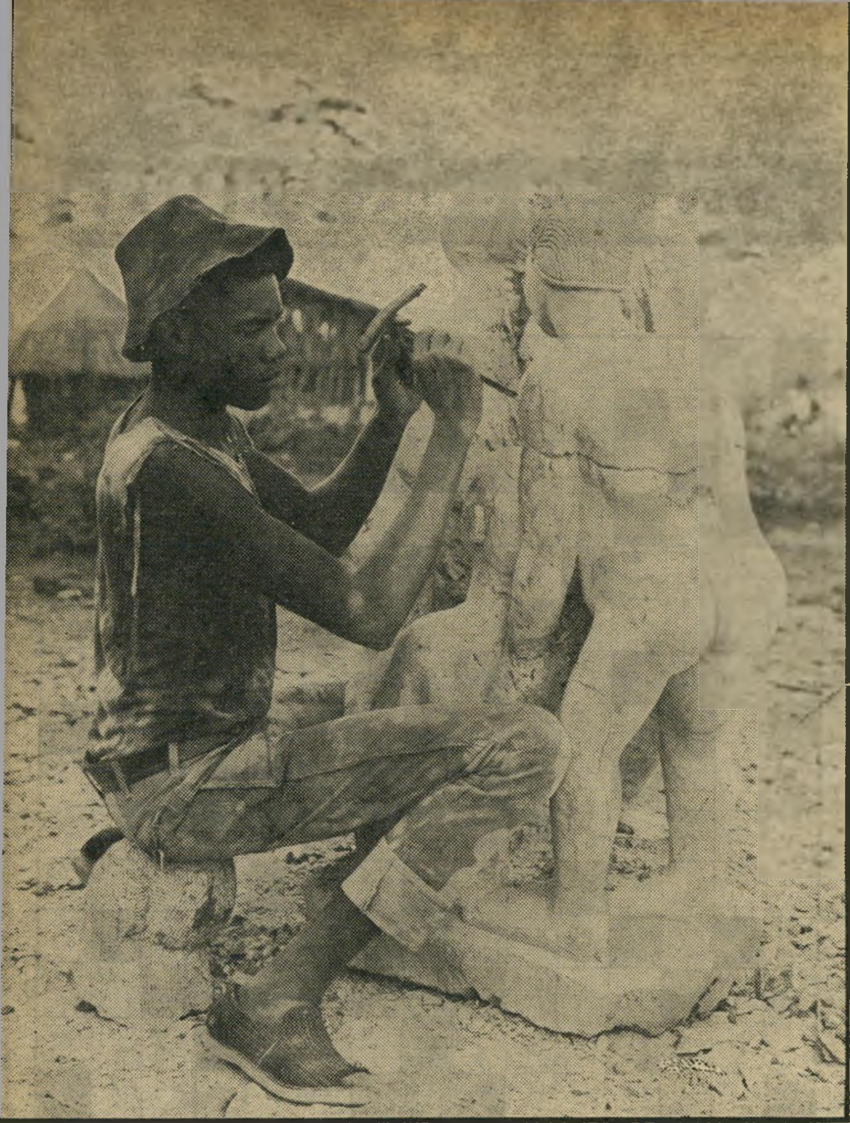

שתיקה בסלע הפסל האפריקאי הצעיר, גודפרי צ׳טמברה, חוצב במקבת ובפטיש את דמויות האבן בכפר האמנים ליד יוהנסבורג, שם עובדים הוא ועוד 19 פסלים אפריקאיים בסלעים הנחצבים מתוך מיכרה מיוחד. למטה נראית יצירתו המושלמת של צ׳טמברה, שנקראה בפיו „אחוות אחים”, שהוצגה בשדרה החמישית בניו־יורק. פסל זה, נרכש ע״י מוזיאון בטכסס ב־25 אלף דולאר.

מהג׳ונגל - בפתחו של המיכרה בקירבת יונהסבורג עוסקת קבוצה של אמנים אפריקאיים בעיבוד אבני הצור הקשות לפסלים. כל פסל עובד בשעות הנוחות לו ומפסל ככל העולה על רוחו. הפסלים, שלוקטו משבטים שונים, נהנים מ־30% מההכנסות ממכירות יצירותיהם בעולם.

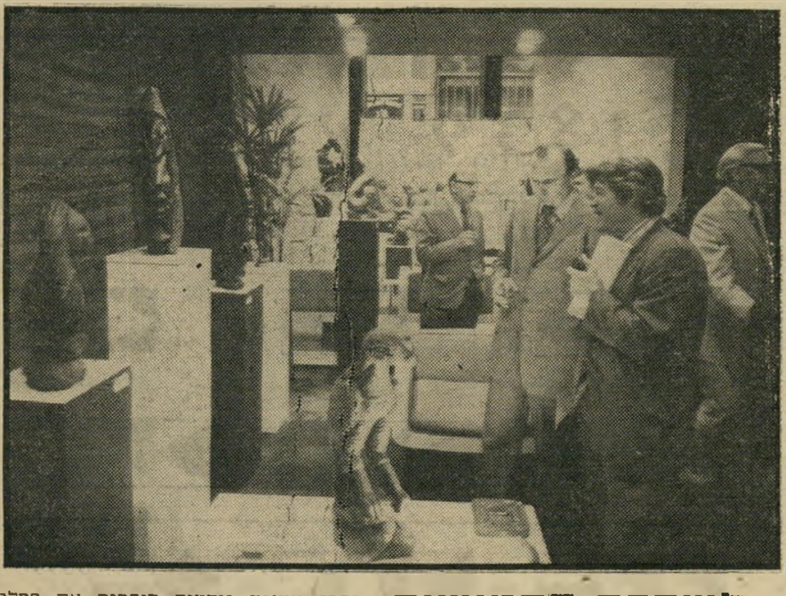

- לשדרה החמישית מבקרי אמנות נודעים סוקרים את פסלי האבן של פסלי הג׳ונגל בתערוכה שנערכה במשרדי חברת התעופה הדרום־אפריקאית הלאומית בשדרה החמישית בניו־יורק. פסל הנשר במרכז התמונה נועד כמתנה אישית לנשיא ארצות־הברית ריצ׳ארד ניכסון.

תשבץ העולם הזה 1839

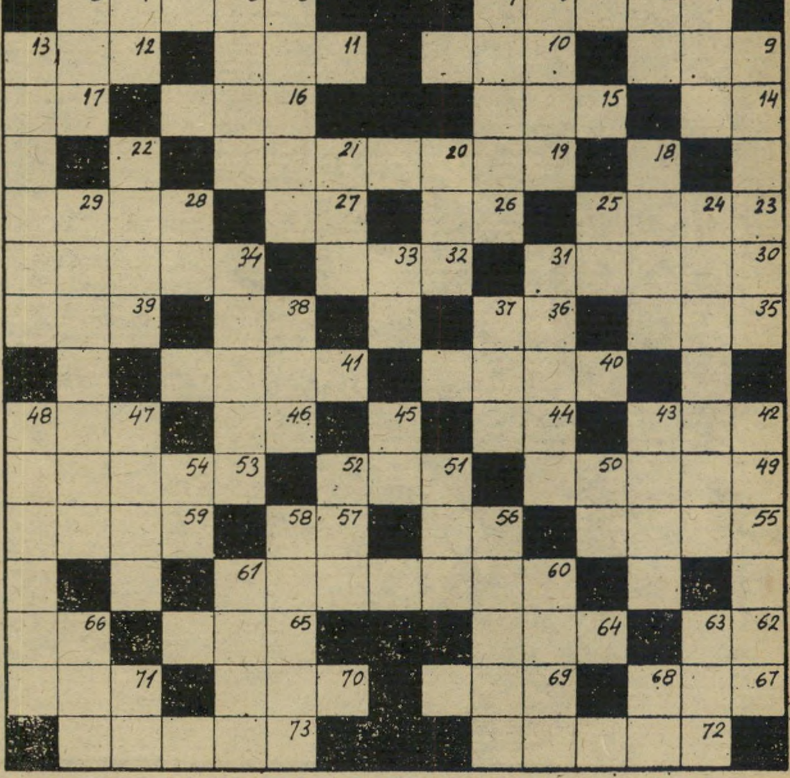

מאוזן: 1) מוכן 5) מאכל וינאי 9) מלך ישראל 10) קרבן בהמה 11) קיים (לטינית) 12) מטה 14) אויב 15) יצור מפחיד על טבעי 16) מח עצמות 17) נכרי 19) חיקוי נלעג, סטיה מינית 23) אלהים שלח עשר כאלה למצרים 26) סימן 27) אנחנו כזה סגולה 28) אשקוקי 30) ירידת טיפות 32) יחידת משקל 34) סחרחרה 35) הר מפורסם בלי ראשו 36) סוד 38) מיניסטר 39) מין עץ 40) סנסיטיבי 41) אחר, לא דומה 42) מין פרי צהבהב 44) מונח גיאוגרפי 46) חודש עברי 47) אבר מיוחד לפיל 49) אם השדים 51) קבוץ אנשים, עצרה 53) אחת משכנותנו 55) מין ממתק, אפיפית 56) מידת יבש 57) צד מערב 59) פצעי בגרות 60) השפה ההודית הקלאסית הקדומה 62) מוקש 64) סימן 65) חומר וולקני 66) משונן 67) רטינה, התלוננות 69) עיר במרכז הארץ 70) אציל 71) ממרח מתוק 72) עוף מים 73) כתובת בראשי תיבות המצויה על פי רוב על מצבות.

מאונך: 1) בושם תנ"כי 2) רשע 3) חומר דלק 4) קבוצה המורכבת מהטובים ביותר 5) קצוות 6) בעל חוב 7) מונע מזון מפיו 8) עיר אגדית אליה אין למלאך המוות כניסה 9) מידת אורך 13) ריקוד איטלקי עממי 18) הלך ללא מטרה 20) אופנה בלע"ז 21) אחד החושים 22) צנום 24) כפר ערבי בגליל העליון המערבי 25) עוד 28) טבור 29) חית ענק קדומה, דומה לפיל אך גדולה ממנו 31) תרנגולת צעירה 33) צליל 34) חגיגה המונית 37) איבר הנשימה של הדג 38) חינם, ריק 42) מילת סלנג לאדם רשלן שהופעתו אי־נה מסודרת 43) אלה 45) בן צאן 47) גז 48) הקנה שמודדים בו, פרופורציה 50) כינוי פיוטי לאלהים 51) בחילה 52) מלך שקספירי 54) נכנס, מגיע 56) הכעסה, 58) פרי מתוק 60) הופעת יחיד 61) תכשיט 63) מין ארבה 66) ידידות, רגשי רעות 68) משמש למאור 71) איש דת.

חשבץ 1839

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

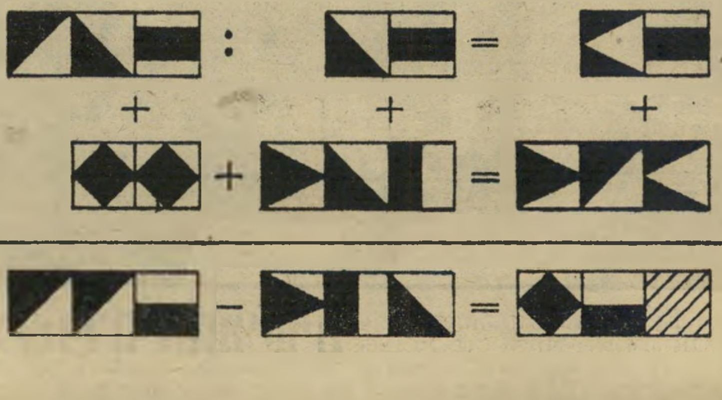

במדינה

משפט

טיפול שורש

הנשים שעברו תחת ידיו של המטפל היו מרוצות — אבל השופט לא.

„הוא נעל את דלת החנות והזמין אותי לשכב. לפני שנישכבתי, ביקש כי אסיר את נעלי. סירבתי. ,מה הקשר בין רגלים לפנים?', שאלתי אותו. והוא ויתר על הרעיון.

„הוא בא וישב על גופי, כששתי רגליו משני צידי הגוף שלי. הוא החל לטפל ולמרוח את פני. אחר כך אמר שהוא רוצה לבצע בבטן טיפול, לשם נסיון.

„הרמתי את החולצה. הוא מרח מישחה, ואמר שארים את החולצה עוד קצת. כאשר שאלתי למה, השיב כי הוא רוצה לראות את תגובות הגוף שלי למישחות.

„הורדתי את החולצה ואת החזייה, גיליתי את שדי, והוא מרח עליהן מישחות. בו בזמן, התחיל לשחק בפיטמות.

„לאחר מכן, הוא הזריק לי חמש זריקות וביקש כי אתפשט לגמרי. הוא עזר לי להוריד את המכנסיים. את התחתונים הורדתי לבד, ואז הוא אמר: ,את לא צריכה להתבייש. זה לא הגוף הראשון של אשה שאני רואה וגם לא השני.'

„ואז הוא התחיל —"

„כאן, בא תיאור אנאטומי אינטימי.

שישה חודשים. תיאור מרתק זה, שהשמיעה באוזני המשטרה רוזי מועלם, לא היה סצינה מסרט־מתח, אלא שיטה חדשה לטיפול קוסמטי, שהפעיל עליה גיורא גרשוני. אמנם לצעיר (27), שעלה ארצה מתימן בגיל שנתיים, לא היה רשיון לעסוק בקוסמטיקה — אך למרות זאת העדיפו מלבסיות רבות את שיטותיו ה־חדשניות.

ככל חלוץ, בכל תחום פעילות אנושית, סבל השבוע גם גרשוני מחוסר־ההבנה של השיגרה חסרת־המעוף: במקום פרס־עידוד, על נסיונותיו בתחום מדעי כה חשוב, חטף שישה חודשי מאסר על־תנאי ו־1,500 ל"י קנס.

תמימה פחות. רוזי מועלם, צעירה חביבה, משותקת ברגלה, לא ראתה כל פסול בטיפול הקוסמטי — עד שדיווחה אודותיו, בתום־לב, לגיסתה. הגיסה היתה תמימה פחות, שלחה את הלקוחה המרוצה בבהילות להתלונן במשטרה. „היא הס־בירה לי שהוא ניצל את תמימותי," הס־בירה השבוע רוזי. „אני חשבתי שכל השיפשופים שהוא עשה לי היו קשורים בטיפול. לולא גיסתי, לא הייתי רואה במעשיו כל מעשה מגונה."

גישה חופשית. לקוחה אחרת, שלא ראתה כל מעשה מגונה בקוסמטיקה של גרשוני, היתה ספירה פרחי.

סיפרה ספירה, (22) בגילוי־לב מרענן, כיצד נערך הטיפול:

ראיתי שגרשוני מוריד את חולצתו ואת מיכנסיו, ונישאר עירום לגמרי. מה זה? — שאלתי אותו. הוא ענה שהוא עושה זאת כדי לא להתלכלך.

תוך כדי הטיפול, הוא הביא אותי סוף סוף לגירוי. אני רק בן־אדם, ולא מנעתי בעדו. הוא עשה לי עיסוי בחזה, באבר־המין, בישבן ובגב.

לפני שבועיים הופעתי אצלו בפעם ה־שלישית. גיורא אמר לי להיכנס למחסן ולהתפשט. שאלתי אותו אם זה יהיה אותו טיפול, והוא השיב כן.

התפשטתי, וגם הוא. הוא נעל את הדלת והתחיל לעסות את גופי. הוא נישק אותי ואחר־כך שאל אם אתנגד לקיים עימו יחסי־מין. עניתי שלא.

חשבתי כל הזמן שזהו הטיפול. אז מה אם היו פה ושם מיזמוזים? הבנתי שזה נובע מכך שאנו נימצאים יחד, וכי דרי־שתו ליחסי־מין נובעת מתוך יחס של קירבה אלי.

אני לא רואה במעשיו כל ניצול. הגישה שלי לחיים היא יותר חופשית בשטח המין.

עד כאן ספירה. זו גם היתה דעתו של גרשוני עצמו, על הטיפול היסודי שהעניק ללקוחותיו: הסביר הוא בפשטות את סודות המקצוע: „מה שעשיתי ב־נשים, אלו נסיונות אישיים שלי. ממה שעשיתי לרוזי, למשל, לא קיבלתי שום סיפוק מיני. אני לא חולה־מין. רציתי רק לבצע נסיונות, כדי להגיע לפתרונות של מחלות עור הפנים."

תחבורה

התפוזים המיכאניים

סיירי הבטיחות חלמו בהקיץ — ותפסו את האשמים הלא־נכונים.

סיירי־הבטיחות אברהם וולפשטט ואפ־רים פריפס בהו באוויר, לפי מיטב המ־סורת של סיירת תפוז, כאשר נשמעה חריקת הבלמים הצורמנית.

שני כלי־רכב שהגיעו מכיוון דרך חיפה, ברחוב ביאליק ברמת־גן וביקשו לפנות שמאלה, לרחוב אבא הילל סילבר — הופ־תעו על־ידי מכונית פרטית שעקפה אותם במהירות בנתיב הימני, ועצרה לפניהם בחריקת בלמים. כל זאת, כאשר ברמזור ניצנץ כבר האור הצהוב.

הנהג העוקף עבר שלוש עבירות: עקף מצד ימין — הגביר מהירות לפני הצומת — ועקף לפני הצומת.

נאשם גרשוני (מימין) ופרקליטו דרור מקרין
מה הקשר בין הרגליים לפנים?

תינוק בצומת. כל זה היה עובר בשלום, אילמלא נאלצו שני הנהגים לעצור את ריכבם כל עוד נפשם בם, כדי למנוע תאונה משולשת.

בזעם מובן, יצאו השניים מכלי־ריכבם, כדי לחנך קצת את הנהג העוקף.

בשלב זה, נזעקו שני הסיירים שישבו בצומת, התעניינו לפשר הצעקות. מאחר שלא ראו את מה שהתרחש מתחת לאפם, נזקקו לגירסאות הנהגים.

בסיכום, החליטו כי מי שבאמת הפריע לתנועה, היה דווקא פנחס בביאר, הנהג שיצא לגעור בנהג העוקף. התוצאה: בביאר נתבקש להילוות לתחנת המישטרה.

(המשך בעמוד 37)

קולנוע

שחקנים

פולנסקי מחייה

את שרון טאייט

רומן פולנסקי הוא אחד מאותם במאים שמצליחים להישאר בחדשות גם כשאינם עושים סרטים. אחרי מקבאת הוא עשה בסך הכול סרט תעודי על נהג המירוצים ג׳קי סטיוארט. לעומת זאת הודיע על כוונות מכוונות שונות שיש לו בקשר לסרטו העלילתי הבא.

כוונה אחת המגרה את הדמיון במיוחד היא האפשרות שיביים סרט המבוסס על

יורשת סינדי רום

יחסים מקצועיים

פרשת רצח אשתו שרון טאייט, ובפסטיבל האחרון בוונציה הוצג סרט תעודי על כנופיית מאנסון שביצעה את מעשה הטבח הזוועתי, וישנם האומרים שהדבר נגע אל ליבו של הבמאי הפולני.

ראשית חוכמה הוא כבר מצא בחורה בשם סידני רום הדומה להפליא לזוגתו המנוחה, חוץ מזה הוא גם דאג להודיע ברבים שהיחסים בינו לבין הצעירה ה־אלמונית הם „מקצועיים בלבד”. וכך הרי יוצרים עניין בסרט עוד לפני שמתחילים לעשות אותו.

כל מה שנותר עכשיו הוא למצוא מישהו שישקיע את הכסף בהפקה, בהתחשב ב־עובדה שמקבאת עלה למפיקיו ב־50% יותר מן המתוכנן והוא רחוק מאוד מל־החזיר את ההשקעה. אפשר להבין את הזהירות בה נוקטים עתה המשקיעים. שלא לדבר על כך כי עד אשר יימצא המשקיע ייתכן מאוד שפולנסקי ישנה את תוכניותיו.

תדריך

תל־אביב

★★★★ התפוז המיכאני (פאר, אנגליה) — חוויה קולנועית מדהימה, על עולם הקרוב אלינו מאד, בו משתוללת האלימות ללא סיבה בחוצות הכרך, ובו הופך המשטר את האדם לתפוז מיכאני, כשהוא נוטל ממנו את זכות הבחירה בין הטוב לרע. מומלץ.

ירושלים

★★★ השוד האלגנטי (אוריון, ארצות־הברית) — גנב מגנב פטור, בקו־מדיית־פשע על מומחה לכספות ויצאנית־צמרת, שמרוקנים את כספותיהם של פוש־עים אשר אינם מעיזים להתלונן בפני השלטונות. משעשע.

חיפה

★★★★ יום א׳ הארור (אורלי, אנגליה) — משולש־אהבה מוזר, בו מחזי־קים גבר ואשה בגיל העמידה בצעיר נאה אחד. מתוך היחסים בין השלושה, מתק־בלת תמונה רגישה על בדידותם של בני דורנו, ועל הצורך להסתפק במה שיש, כאשר אי־אפשר להשיג את מה שרצוי. משחק מעולה של פיטר פינץ׳ וגלנדה

אנשים

בצל הבית

הלילה הניצחי (גת, תל־א־ביב, אנגליה) — אחת המעלות העיקריות בספריה הבנויים ל־הפליא של אגאתה קריסטי, היא העובדה שהקורא זוכה לאותו המידע שיש גם לחוקר בסיפור. כך, משתתף הקו־רא בפועל בכל שלבי החקירה, כשהוא מנסה מדי פעם להקדים את החוקר בפיענוח התעלומה.

אחת הצרות הגדולות יותר עם „הלילה הניצחי” ב־קולנוע, היא העובדה שהצמד סדיני גיליאט—פרנק לאו־דנר דואג להסתיר כמה שאפשר יותר עובדות מעיני ה־צופה. כך, לא רק שזה אינו מרגיש עצמו שותף בחקי־רה — אלא שבמשך פרק זמן ארוך למדי, אינו חש אפילו כל יחס אל הסיפור.

אם לא די בכך, הרי גיליאט ולאודנר, צמד הטוחן סרטים בינוניים מאוד באנגליה מזה שנים רבות, אינו מנסה אפילו להתעמק בדמויות — דבר שאסור בתכלית אצל הגברת קריסטי, שמתחשבת במיבנה הנפשי של גי־בוריה אפילו יותר מאשר בעובדות.

כאן, העדיפו יוצרי הסרט להפוך את המתח לאימה. אלא שהאימה, כפי שהיא מתבטאית בפניה של מכשפה זקנה, או בעיניו הירוקות של פסל בדמות חתול, אינה מפחידה די הצורך. רק הווילה, בה מתרחשת מרבית ה־עלילה, מצליחה להפיח מקירותיה מין אווירה של רוע וחרדה, אותה יש לזקוף לזכות התפאורן וילפריד (מאקבת)

אקלנד ובנט: מבת־לוויה — ללוויה

שינגלטון — השותף היחידי בעל החשראה בסרט זה.

אלא שאף סרט לא ניבנה עדיין מתפאורתו בלבד. וסי־פור זה, על נהג שכיר (הייוול בנט) המתחתן עם יורשת עשירה (היילי מילס), ומוצא את כל בני־משפחתה, כולל בת־לווייתה הקודמת של האשה (בריט אקלנד), כשהם מסובבים אותו במבטים בלתי־אוהדיים לגמרי — הופך בסופו של דבר למעייף.

לכות

נבבי

אורות החג (גורדון, תל־א־ביב, צרפת) — על ההולכת ל־סרט זה להכין לעצמה סדין לבן וצחור, לקפל אותו לתוך הארנק, ולהתכונן לבכי טוב מ־עומק הנשמה.

אורות החג הוא סיפור עצוב ומרגש כל־כך. שוו בנפ־שכן אשה מקסימה ומלאת־חיים, כמו אני ג׳ירארדו, אם לשני ילדים, הנפרדת מבעלה, מנהל החשבונות הבורגני והמשעמם, משום שהוא אינו רואה בעין יפה את פעילותה הציבורית. כן, ממש סרט מודרני על שיחרור האשה.

אבל מה לעשות והאשה אינה יכולה להשתחרר מן האהבה! שנים חולפות, הילדים גדולים, הבעל חושב כבר להינשא שנית, אבל האשה, חולמת עדיין לאחות את קרעי המישפחה שהתפרקה.

ואז מגיע חג האורות. זה החג הראשון המבשר את האביב. לפי הנוצרים, הוא הרבה יותר מזה: זהו חגה של הבתולה הקדושה, שבאה לירושלים להציג את בנה בבית־המקדש. בחוץ עדיין קר, אבל לב הגיבורה לוהט. כובע קש על ראשה, מחשבות משונות בתוך הראש, היא יוצאת לקראת האביב ולקראת מסע כיבוש לב הבעל.

אבל העולם רע ואכזר. הילדים אינם מבינים לרוחה, השכנים חושבים שיצאה מדעתה (וזה בעצם לא כל־כך

ג׳ירארדו — בעל במקום תלמיד

רחוק מן האמת). מוסר־ההשכל: אשה הרוצה להינשא שוב לבעלה, אינה זוכה ליחס טוב יותר מזו שרוצה להינ־שא לתלמידה. מה עוד, שמדובר באותה האשה עצמה, הלא היא אני ג׳יורארדו, שלזכותה צריך לומר, שהיא מצ־ליחה אפילו בדייסה הסמיכה הזאת להכניס קצת פילפל.

האו״ם

בלע סבון

קוראים לי הללויה (בן־יהודה, תל־אביב, איטליה) — שוב מקסיקו, שוב מקסימיליאן, שוב חוארז, זיכרונות נוגים על ורה קרוז וגרי קופר תוק־פים כבר ברגע ראשון. אחר כך, זה חולף מהר. בארץ המקרונים היורים ללא־הרף, המערבון הפך לבדיחה זולה ומפוקפקת שהטעם, המוסר וההגיון פרחו ממנו ללא שוב.

מהתלה נוראית זאת מפגישה באורח לא מובן אקדו־חן אמריקאי, גנרל חואריסטי, כנופיית־שודדים בינלאומית, סוחר־נשק מנובל, הרפתקן רוסי, מכבסה סינית, ועוד כל מיני שרצים אחרים.

יש כאן גם נזירה יפהפייה שצצה בכל מקום, ואיש אינו יודע בעצם איך ולמה: מתוך תקציר הסרט, מסת־בר שהיא בעצם סוכנת השירות־החשאי האמריקאי. מתוך מודעת־הפירסומת של הסרט, נרמז אפילו שיש לה רגליים חטובות. אבל בסרט עצמו, שום דבר לא ברור. מתקבל לעיתים הרושם, שמישהו חתך בסכין קהה את כל הקטעים היותר נועזים שלה — כמו למשל סצינת היאבקות חופשית בינה לבין אשתו של הנבל הראשי. מדוע? אולי כדי שהסרט יתאים לכל הגילים. הילדים המיסכנים, מה שמרשים להם לראות.

ויש כאן גם הומור. למשל, בעל גוף אחד פותח פיו לגדף — ודוחפים לו סבון לתוך הפה, ואחר כך מהלומת־אגרוף בתוך הסבון. האיש משטתח על הארץ, ומוציא מן

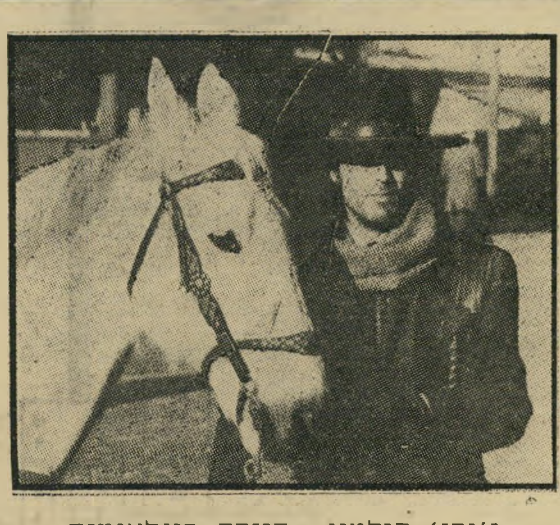

ג׳ורג׳ הילטון: דייסה בינלאומית

הפה — כמובן, בועות־סבון.

ולבסוף, גם שליחות פוליטית יש כאן. „אם אנחנו נתאחד, לא יעמוד איש מולנו,” אומר האקדוחן האמרי־קאי להרפתקן הרוסי. בדיוק כמו בישיבה של האומות המאוחדות. בסוף הסרט, מתרחקים השניים עם חופן מלא יהלומים, כשהם משאירים מאחוריהם הרבה רובים, מכו־נות־יריה וכדורים, שיהיה לפאיזנוס במה לשחק.

בדיוק כמו באומות־המאוחדות.

זעקי אבן אהובה!

(המשך מעמוד 33)
הסכימה להעמיד את משרדיה בשדרה ה־חמישית לתערוכת הפסלים.

ברגע האחרון היה נדמה כמעט שכל מאמציו היו לריק, וכל עמלו ירד לטמיון. הסתבר ששלטונות המכס האמריקאיים לא היו מוכנים להתיר את הכנסת הפסלים לארצות־הברית ללא תשלום מכס. לפי ה־חוק האמריקאי, רק חפצי אמנות בני 90 שנה ומעלה או כאלה המובאים לטובת הציבור, פטורים ממכס. ערך הפסלים ש־הביא ירון היה כשלושת רבעי מיליון דו־לאר. המכס עליהם היה צריך להסתכם במאות אלפי ל״י.

כשהוא קרוב אל סף יאוש התקשר ירון עם שמאי חפצי האמנות במשרד המכס האמריקאי, סמואל אשר. ירון לא זכר אותו. אבל אשר, יהודי כמובן, זכר את ירון כמי שהביא בשנת 1966 לניו־יורק צייר יהודי בלתי ידוע מישראל, גולדברג, שתמונותיו מוצגות כיום בגדולים במוזי־אוני ארצות־הברית. אשר הסכים לשחרר את פסלי האבן ללא מכס, אבל בתנאי אחד: שהביקורות עליהם אשר יכתבו ב־ידי מבקרי האמנות יעידו כי זו אמנות ש־הציבור מכיר בה.

הפסלים שחצבו פסלים כושיים בכפר האמנים האפריקאי הוצגו בפני החברה ה־אמריקאית בתערוכה חגיגית שאנטול ירון נשא בה את נאום הפתיחה. ההצלחה היתה מסחררת.

בין־לילה הפך אנטול ירון לאישיות בינלאומית. בתמיכת נציגי דרום־אפריקה הוא עומד לערוך תערוכות דומות בלונ־דון, פאריס, ריו דה ז׳נירו וטוקיו. בסוף חודש זה הוא עומד להתקבל אצל הנשיא ניכסון, להגיש לו כשי פסל אבן של נשר, תרומת אמני כפר האמנים האפריקאי ל־נשיא לרגל בחירתו מחדש. הוא מרואיין בעתונות ובטלוויזיה וחוות־דעתו על ה־אמנות האפריקאית נשמעת בהערכה.

השבוע, בעת ששהה בביקור קצר ב־ישראל כדי לחסל את רכושו כאן, בדרכו מיוהנסבורג לניו־יורק, לא יכול היה אבר־הם ירון שלא להתרגש מהתפנית הקיצונית המהירה ששינתה תוך חודשים ספורים את כל חייו.

„הבן־אדם נתקל במקרה באיזה חור נידח בחתיכת פסל מאבן וזה משנה לו בבת אחת את כל החיים. אז פלא שכל המבקרים טוענים שלפסלים האלה מאבן יש יותר לב מאשר לבני־אדם.״

במדינה

(המשך מעמוד 34)
שם, נירשם לו דו״ח תנועה, והוא הובא בפני שופט־התעבורה צבי נוסנבלאט.

חשד. השופט לא התרשם ביותר מדו״ח הסיירים. „מקונן אצלי חשד לא מועט,״ קבע, „כי על אף שהסיירים הוצבו לפקח על הצומת, לא מילאו את תפקידם כראוי, כשהירשו לעצמם לשבת זה ליד זה על קטנוע אחד ולשוחח. איך, במצב כזה, אפשר למלא תפקיד כראוי?

„אין כל פלא, אם היו עסוקים בשיחה, שלא שמעו את חריקת הבלמים — למרות ששמעו זאת דווקא אנשים שהיו מרוחקים מרחק רב יותר מהמקום.״

השופט לא הסתפק בכך: „לא היה גם כל הכרח, במיקרה זה, לבקש מהנאשם להיתלוות לתחנת המישטרה. לא היה כל קושי בזיהויו או ברישום הדו״ח, מכיוון שהציג תעודותיו לפי דרישת הסייר.״

סיכם השופט את דעתו על התנהגותם האנושית של הסיירים: „נראה לי שהטיפול, שטיפלו הסיירים במיקרה זה, היה בלתי נכון בשני מישורים: לא בצדק נירשם הדו״ח לנאשם — ולא בצדק התעלמו השניים מתלונתו נגד הנהג האחר. התוצאה היא, שאני מחליט לזכות את הנאשם מהאשמה המיוחסת לו.״

מיפקדת הסיירים פעלה במהירות: שני הסיירים אולצו לפשוט את מדי־התפוז, סולקו מתפקידיהם.

תאונות

מוות עם קסדה

קסדת המגן לא הצילה את חייה של מיכל

„הבת שלי מתה. לקחו את הבת שלי.״

צעקותיה הפתאומיות של מזל סעדי הזעיקו מיד את השכנים, שניסו לנחמה כמיטב יכולתם. כולם ידעו במה המדובר: חמישה ימים שכבה הבת, מיכל, מחוסרת־הכרה באיכילוב, לאחר תאונת־דרכים.

כל חייה היתה מיכל ילדה טובה. גם ביום החמישי שעבר אחר־הצהריים, כאשר רכבה על קטנועה בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, כשהיא חבושה בצייתנות בקסדת־מגן. אלא שהקסדה לא הועילה. התאונה התרחשה במהירות. מכונית פרטית התנגשה בקטנוע. מיכל נזרקה לכביש, נחבטה בראשה. למרות קסדת־המגן ההדוקה לראשה, ספגה שברים בגולגולת. היא איבדה את הכרתה מיד, לא חשה כל כאבים.

מאז, שכבה במחלקת ההתאוששות בבית־החולים, כשהיא מונשמת ללא הרף על־ידי מכשירים, ניזונה מאינפוזיה שזרמה לוורידיה 24 שעות ביממה.

היא לא התאוששה. לחץ דמה ירד משעה לשעה. ביום שני, פסקו פעימות ליבה לחלוטין. הרופאים היו חסרי־אונים.

נהגת מיקצועית. מספר חודשים לפני התאונה הקטלנית, סיימה מיכל את שירותה הצבאי כנהגת. הצעירה (20) מלאת המרץ היתה מאוהבת בנהיגה, לא פחדה לנהוג לבדה בדרכים בלתי מיושבות.

רשיון לקטנוע קיבלה עוד לפני שירותה הצבאי. אחרי שיחרורה, התקבלה לעבודה כשליחה במשרד פירסום. היא אהבה את עבודתה, שהיתה כרוכה בנסיעות רבות. עד הנסיעה האחרונה.

הגרלות

„אין פה שום רמאות"

בהגרלת מגן־דויד הוצגו מכוניות — שכלל לא עמדו להגרלה

„גם אתה יכול לזכות במכונית זו,״ הכריזו כרזות־הפירסומת של הגרלת מגן־דויד אדום השנתית, שהיו צמודות למכונית רנו 6 חדישה ונוצצת.

היתה זו הכרזה קצת מופרזת, שכן אף משתתף לא יכול היה לזכות במכונית זו. המכוניות שעמדו להגרלה, היו אמנם רנו, אבל ממודל שונה, קטן יותר — רנו 4.

הסביר אלי רוני, מנהל מחלקת ההגרלות של מגן־דויד: „בסוכנות רנו לא היו רנו 4, אז קיבלנו מהם לתצוגה רנו 6. לא היתה פה שום רמאות. מלבד זה, אנחנו מעדיפים לא להציג ברחוב את המכוניות העומדות ממש להגרלה, כדי שלא תקבלנה שריטות.

„ובכלל, מה זה חשוב?״

מיקרה עין 3

עיין השלישית מיצמצה שוב. הפעם בחסותה המכובדת של אגודת הציירים והפסלים בישראל.

לאחר שהציגו את תומרקין ליד ציננות לבנייה בסופרמרקט תל־אביבי, („הלם ויזואלי,״ קרא לזה ז׳אק מורי קטמור, במאי הקולנוע ומפוקחי העיין), הופשטו עתה שלוש נאוות ומקורזלות בביתן האמנים שברחוב אלחריזי בתל־אביב. „זה נקרא הלם סקסואלי,״ פירש קטמור.

קטמור הוא בעל עבר מיקרי מפואר. הוא שביים את הסרט מיקרה אשה, והוא אחד מאבות המיקרה הנוכחי.

מה לשלוש זוגות שדיים, בתוספת אברמין על טהרת הפלסטיק, ולקודש הקדשים של ציירי ישראל? „פשוט מאד,״ משיב הצייר מישל אופטובסקי, „אגודת הציירים והפסלים פתחה תערוכה של עירום, וביקשה מאיתנו לערוך במקום הפנינג. אז בשביל להראות כמה העירום הממוסגר והממוסד הוא יבש וסטרילי, סידרנו שם הפנינג על טהרת האירוניה.״

„בפשטות, הבענו בכך את מחאתנו נגד אותו עירום שהמימסד נטל תחת חסותו, תוך פסילת שאר תחומי העירום והחווייה המינית,״ הסביר. בפשטות כמו שאמר אחד המארגנים: „זו צורה מתאימה לבצע מרד נגד עירום לא מתאים — על־ידי עירום כן מתאים. לא?״

אולי לא, ואולי כן. בין קהל הצופים, מכל מקום — בייחוד בין הוותיקים — נשמעו כמה השגות על צורות המרד המודרניות: „זה חילול קודש,״ רטן חובב אמנות קשיש. „כזאת הופעה — בהיכל האמנים הנכבד?״

המרד לא הפריע למישל להציג באותה תערוכה מיובשת שתי יצירות משלו: אשה מפלסטיק ותריס. מי שמרים את התריס הקונבנציונאלי, ומציץ

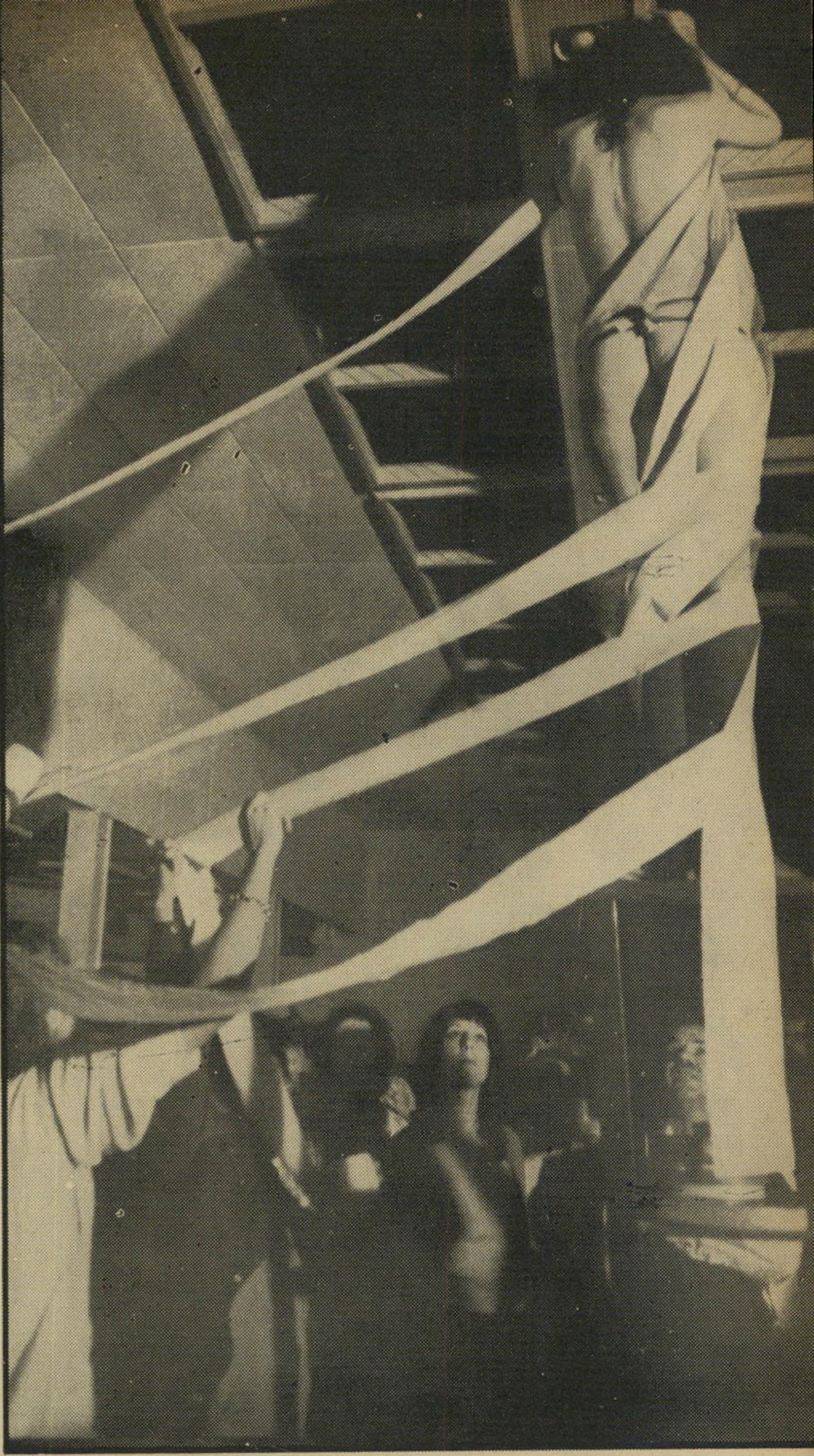

פסל חי הציירת שלומית וירושבסקי הופכת לפסל, שבא לשים ללעג ולקלס את העירום הממוסד והממוסגר. בתהליך היצירה עטפו מתנדבים מבין הקהל את הנערה המעורטלת בגלילים של נייר תועלת, עד שהפכה למומייה. שלומית, שהתאמצה להחזיק כל הזמן את ידיה מונפות, השתמשה בנייר הסופג לניגוב פניה המיוזעות. בתמונה שבעמוד הקודם, מתנופפת הציירת (משמאל) לצידה של קטמור.

(המשך מעמוד 37)

מבעד לחרכיו, הופך בלי שום הכשרה נוספת, לגניקולוג מושלם.

★ אכסטאזה של שיעמום

ההתרחשות החלה בסרט קצר של קטמור בו שולבו פניהם, אופן אכילתם, ותחביביהם של ז׳אק ומישל מיודעינו מלעייל, צחי שני, עורך־דין בדימוס ומחזאי לעת־מצוא, עדית גודיק, בתו של מי שהיה פעם אמרגן וכיום הוא איננו, ואן קטמור לשעבר טוכמאייר, חלוצת דוגמנות העירום בישראל, ואשתו של ז׳אק.

תיזמורת של שלושה אנשים ומיליון וולט הוכיחה כי יש לה משהו אישי מאד נגד עור־התוף האנושי, וההפנינג החל במלוא סערתו. ארבעה אינדיאנים לא גזעיים התפתלו על האריחים, בעוד כשני מאות צופים עומדים מעליהם ובוהים באקסטאזה של שיעמום. „מוישה, אולי נצטרף לריקוד. הרי זה ה פ נ י ג.״ לחשה בלונדינית מסוערת לאלופה המעונב. אבל האלוף היה ביישן.

עוד האינדיאנים בשלבי אפילפסייה, ואן קטמור עלתה על שולחן והחלה עושה מעשה גבר בדולי סיסו, דוגמנית יפת־דד בת 22. **לצורך המעשה צויידה אן באבר מן הפלסטיק, בו עשתה להפתעת הקהל שימוש של בקי ומבין.**

אך מה שבאמת עשה את האקט היה הרקע המוזיקאלי, מתוך מערכת סטריאו־אדירה נשפכו אנקות התייחמות של ה־זמרת אירנה פאפאס ביצירה: אין־סוף. ביחס לתאוותה של אירנה היתה ההזדווגות הפלסטית של אן ודולי, מעשה נערות.

שיא־שיאי ההתרחשות היה המיבצע ה־אמנותי המשולב, בו נעטפה שלומית וירושבסקי, ציירת מופשטת מכל וכל, בנייר תועלת רך למגע ועדין בשימוש. בפיסול זה, שותפו כמה נועזים מבין קהל הצופים. הללו טרחו וטפסו אל מרומי התיקרה, כדי לעזור בהפיכת הציירת ה־מיוזעת למומייה של נייר־טואלט.

בר־זמנית עסק מקרין צעיר וממושקף בהשחתת סרטים פורנוגרפיים משובחים, אותם הקרין על קירות שונים באולם ה־מכובד. על רגעי־השיא של הסרט — **היה הממושקף, שינאת הקהל, מכסה בשיקופיות צבעוניות פסיכדליות עד דכא, ש־הרסו כל פעילות טובה בסרט.**

סיכם קטמור את ההתרחשות: „**אז מה עם הקהל לא השתתף! ידענו מראש שזה יקרה. אבל אני בטוח שכשיחזרו הביתה, זה יסתובב אצלם בראש הרבה זמן. הם קיבלו שוק — וזוהי כל מטרתנו!**״

המסמרות אן קטמור, (מימין) דוגמנית לשעבר וציירת בהווה, דולי סיסו, דוגמנית בת 22, (מרכזית) ושלומית וירושבסקי, הצ־יירת, היו מסמר האירוע. ערומות, כשרק משולש־עור מסתיר בלי הצלחה את שארית צניעותן, הדגימו השלוש ערום ללא מיסגרות, בתשובה לעירום הממוסגר שעל הקירות.

בודדות מבין הקהל הרב שמילא את ביתן האמנים, העזו ונכנסו במלוא התנופה להתרחשות. האורות הפסיכדליים, הסרטים הפורנוגרפיים, האקט המיני והמוזיקה מהממת־החושים, הותירו את רוב הקהל אדיש ומסוגר כשהוא בוהה במעטים שנכנסו ל**הפנינג**. „אין דבר בפעם הבאה ישתתפו יותר,״ התנחמו היוזמים.

בהיכל האמנות של ציירי ישראל, מתבצעים מישגלים סוערים
על רקע סירטי פורנו - לעיני מאות אנשים אדישים

העולם

כך הן הפגינו – נגד העירום!

אמנים מורדים
"חיללו" את
קדושת היכל
הציירים בת"א